

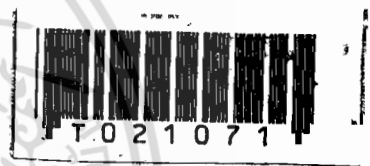
สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา

กลุ่มภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา

THE PERCEPTIONS OF THE STUDENTS TOWARDS THE COLLEGE ENVIRONMENTS
OF VOCATIONAL COLLEGES IN CENTRAL REGION,
THE VOCATIONAL EDUCATION DEPARTMENT

หนังสืออ้างอิง
ห้ามนำออกนอกห้องสมุด

นางสาวสุนีย์ บุรณวิทย์
MISS SUNEE BURANAVITYA

เลขหมู่ _____
เลขทะเบียน 21071
วัน, เดือน, ปี 27 ส.ย. 2537

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2537

ISBN 974 - 621 - 032 - 7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

THE PERCEPTIONS OF THE STUDENTS TOWARDS THE COLLEGE ENVIRONMENTS
OF VOCATIONAL COLLEGES IN CENTRAL REGION,
THE VOCATIONAL EDUCATION DEPARTMENT

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION, IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

1994

ISBN 974 - 621 - 032 - 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัย อาชีวศึกษากลุ่มภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา
นักศึกษา	นางสาวสุนีย์ บุรณวิทย์
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	อาจารย์ไพรัตน์ ฝักน้อย
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร.อารีรัตน์ ทิรัญโร
ระดับการศึกษา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษา
ภาควิชา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ.	2537

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการนักเรียน ด้านการปกครอง ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 668 คน ซึ่งเป็นตัวแทนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรประโยควิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนสุดท้าย ปีการศึกษา 2534 ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี และวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี ที่ได้มาด้วยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้ง 7 ด้าน โดยให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างพิจารณาว่าข้อความที่กำหนดให้นั้นตรงกับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงในวิทยาลัยระดับใด ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าข้อความสภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการปกครอง และด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับมาก ส่วนข้อความสภาพแวดล้อมด้านการ

บริการนักเรียน และด้านอาคารสถานที่ที่เน้นตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับปานกลาง สรุปได้ว่าสภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการปกครอง และด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน เป็นสภาพแวดล้อมที่ดี สำหรับสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียนและด้านอาคารสถานที่อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

2. วิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้ง 4 แห่ง ที่ศึกษานี้มีสภาพแวดล้อมโดยภาพรวมต่างกัน คือ วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีสภาพแวดล้อมที่ดี ส่วนวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี มีสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง

3. นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะวิชาบริหารธุรกิจ และคณะวิชาศิลปหัตถกรรม มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมโดยภาพรวมแตกต่างกัน คือ นักเรียนคณะวิชาศิลปหัตถกรรมมีความคิดเห็นว่า สภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ และนักเรียนคณะวิชาบริหารธุรกิจ แสดงความคิดเห็นว่าสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก

4. นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ปานกลาง และสูง มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน คือ นักเรียนทั้ง 3 กลุ่มแสดงความคิดเห็นว่าสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยอยู่ในระดับมากทุกกลุ่ม

Thesis Title The Perceptions of the Students towards
the College Environments of Vocational
Colleges in Central Region, the Vocational
Education Department

Student Sunee Buranavitya

Thesis Advisor Mrs. Pairat Phaknoi

Thesis Co - advisor Dr. Areerut Hirunro

Level of Study Master of Industrial Education in Vocational
Administration

Department Industrial Education, King Mongkut's Institute
of Technology Ladkrabang

Year 1994

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and compare the students' perceptions on the environments in Vocational Colleges in many aspects i.e. teacher, learning and teaching activities, students' activities, education services, ruling discipline, the relationship among the groups of students and college buildings. The samples were 668 the third year students in Vocational Certificate level of Vocational Colleges in Nakornprathom, Petchaburi, Kanchanaburi and Supanburi. They were in the last semester of academic year 1991. These students were selected by simple random sampling. The instrument of this study was questionnaires consisted of two parts : the first part was about personal status and the second was rating scale of the

environments of such aspects in Vocational Colleges. There were 90 points in each questionnaire. The data were analyzed by using arithmetic means, standard deviation, F - test and Scheffe' test about the differences in pairs. The results of this research were summarized as follows.

1. The students' perceptions towards the environments in aspects of teachers, learning and teaching activities, students' activities, ruling discipline and relationship among the groups of students were exactly true to the real situation. But for the other aspects, students' services and Colleges buildings were moderate true to the real situation.

2. The overall environments of these 4 colleges were different. The environments in Petchaburi Vocational College and Kanchanaburi Vocational College were good while those in Supanburi Vocational College and Nakornprathom Vocational College were fair.

3. The perceptions of students in different faculties towards the overall environments were different. In the Arts and Crafts students' perceptions, the environments were moderately. But those of the Home Economics and Business Administration students were in the high level.

4. Students with low, moderate and high academic achievement had the same high level perceptions on the overall environments. All three groups of the students had the high level perceptions on the College Environments.

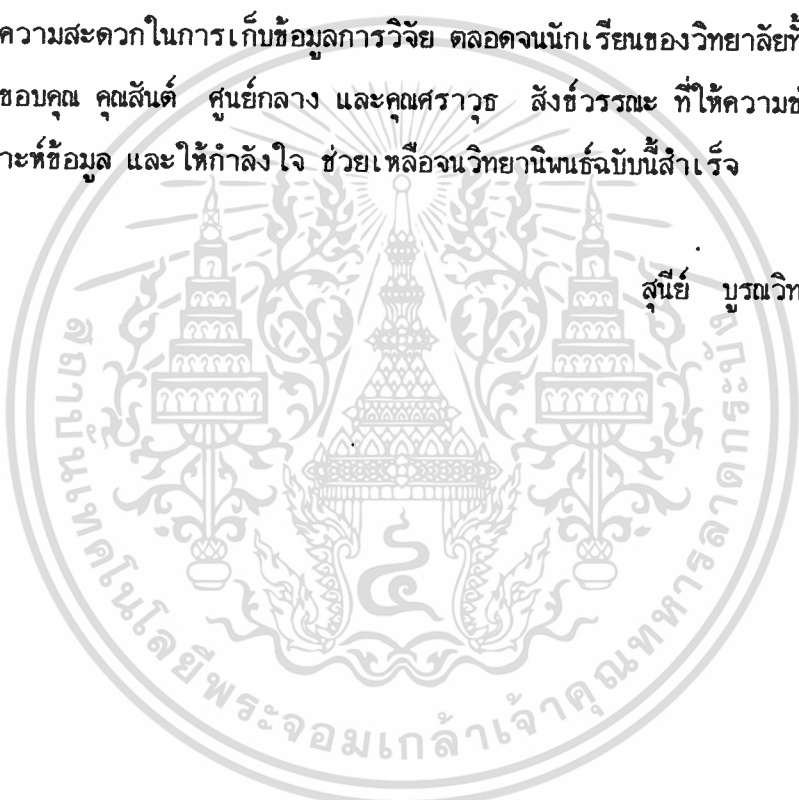
กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณอาจารย์ไพรัตน์ ฝักน้อย และ ดร.อารีรัตน์ หิรัญโร ที่ได้ให้ความกรุณาในการแนะนำ ช่วยเหลือ ตรวจสอบแก้ไข และให้ความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ ทั้งให้กำลังใจ ติดตามความก้าวหน้าในระหว่างดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์อยู่เสมอจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

กราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้คำแนะนำแบบสอบถาม ตลอดจนผู้บริหารที่ให้ความสะดวกในการเก็บข้อมูลการวิจัย ตลอดจนนักเรียนของวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง

ขอบคุณ คุณสันต์ ศูนย์กลาง และคุณศรารุช สังข์วรรณ ที่ให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล และให้กำลังใจ ช่วยเหลือจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ

สุณีย์ บุรณวิทย์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VIII
บทที่ 1	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	5
สมมติฐานในการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	8
เชิงอรรถ.....	10
2. วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	11
ความหมายของสภาพแวดล้อม.....	11
ความสำคัญของสภาพแวดล้อม.....	12
รูปแบบการศึกษาสภาพแวดล้อมสถานประกอบการ.....	13
อิทธิพลของสภาพแวดล้อมสถานศึกษาต่อพฤติกรรมของนักเรียน.....	14
สภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน.....	15
สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน.....	19
สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียน.....	24
สภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียน.....	28
สภาพแวดล้อมด้านการปกครอง.....	38
สภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน.....	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่.....	41
เชิงอรรถ.....	46
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	55
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	57
การสร้างเครื่องมือ.....	57
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
เกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูล.....	63
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	64
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา.....	65
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้ง 7 ด้าน.....	83
เชิงอรรถ.....	102
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	103
สรุปผลการวิจัย.....	104
ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	104
ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัย.....	105
เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัย.....	106
อภิปรายผลการวิจัย.....	108
ข้อเสนอแนะ.....	134
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยเพิ่มเติม.....	136
เชิงอรรถ.....	137
บรรณานุกรม.....	145
ภาคผนวก.....	157
ประวัติผู้เขียน.....	176

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานศึกษาและคณะวิชา.....	56
2 จำนวนแบบสอบถามจำแนกตามสถานศึกษาและคณะวิชา.....	60
3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานศึกษาและคณะวิชา.....	64
4 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอน.....	66
5 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน.....	67
6 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ด้านกิจกรรมนักเรียน.....	70
7 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ด้านการบริการนักเรียน.....	72
8 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ด้านการปกครอง.....	75
9 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน.....	77
10 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ด้านอาคารสถานที่.....	79
11 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ทั้ง 7 ด้าน โดยภาพรวม.....	82
12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมใน วิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้ง 7 ด้าน จำแนกตามสถานศึกษา.....	84
13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมของ วิทยาลัย จำแนกตามสถานศึกษา.....	85
14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน จำแนกตามสถานศึกษา.....	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียน จำแนกตามสถานศึกษา.....	87
16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียน จำแนกตามสถานศึกษา.....	88
17 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพแวดล้อมด้านการปกครอง จำแนกตามสถานศึกษา.....	89
18 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน จำแนกตามสถานศึกษา.....	90
19 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ จำแนกตามสถานศึกษา.....	91
20 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมใน วิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้ง 7 ด้าน จำแนกตามคณะวิชา.....	93
21 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพแวดล้อม โดยภาพรวม ในวิทยาลัย จำแนกตามคณะวิชา.....	94
22 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียน จำแนกตามคณะวิชา.....	95
23 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียน จำแนกตามคณะวิชา.....	96
24 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพแวดล้อมด้านการปกครอง จำแนกตามคณะวิชา.....	97
25 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน จำแนกตามคณะวิชา.....	98
26 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมใน วิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้ง 7 ด้าน จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	99

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
27	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....100
28	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียน จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....101

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพประสิทธิภาพในการทำงานและประกอบอาชีพนั้นพัฒนาได้ด้วยการให้การศึกษาวิชาชีพ เพื่อบุคคลได้รู้จักตนเอง พัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถและเลือกประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม ดังจะเห็นได้จากคติพจน์ของนายบรรจง ชูสกุลชาติ อดีตอธิบดีกรมอาชีวศึกษาที่ไว้กับผู้บริหารและครู-อาจารย์ของกรมอาชีวศึกษาว่า "ทักษะเยี่ยม เปี่ยมคุณธรรม ล้ำเลิศวิชา ใช้เวลาให้เกิดคุณ" และยังมีมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพให้ครบวงจร ต้องการให้นักเรียนสามารถผลิตได้ จำหน่ายได้ บริโภคได้ และบริการได้¹ ส่วนอธิบดีกรมอาชีวศึกษาคนปัจจุบัน นายบุญเทียม เจริญยิ่ง ได้ให้แนวคิดในการจัดอาชีวศึกษา ดังนี้

นโยบายพัฒนาอาชีวศึกษาสนองความต้องการของตลาดแรงงาน จัดการเทคโนโลยีใหม่ ส่งเสริมอาชีพอิสระระยะสั้นสู่ประชา พัฒนาสื่อการเรียนการสอนครบวงจรมาตรฐาน เร่งพัฒนาคุณภาพนักเรียน พัฒนาครูอาจารย์ ประสานสัมพันธ์มวลชน และส่งเสริมวิเคราะหวิวิจัย²

ดังนั้นในการจัดการอาชีวศึกษาและการดำเนินงานของสถานศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษาจะเกิดผลที่มีคุณภาพตามความมุ่งหมายที่วางไว้ต้องขึ้นอยู่กับกระบวนการของการจัดการและดำเนินการของสถานศึกษาในด้านวิชาการ ด้านธุรการและด้านพัฒนาสภาพแวดล้อม เพื่อให้ผู้ที่สำเร็จอาชีวศึกษาทุกประเภทวิชามีคุณธรรมเป็นที่น่าพอใจของตลาดแรงงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข วิทยาลัยอาชีวศึกษาจึงได้พัฒนาเป็นลำดับ ดังนี้

วิทยาลัยอาชีวศึกษาได้เร่งพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งในอดีตและในปัจจุบันมาโดยลำดับ ปรับปรุงสถานภาพโดยยกฐานะโรงเรียนมาเป็นวิทยาลัยด้วยการรวมโรงเรียนช่างชายและโรงเรียนการช่างสตรีในจังหวัดเดียวกันเข้าด้วยกันยกฐานะเป็นวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อมาจึงแยกตัวออกจากกันเพราะมีปัญหาด้านการบริหารงานไม่คล่องตัวและเพื่อยกสถานะของวิทยาลัยด้วย สถานศึกษาที่แยกตัวมาเป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษาต่าง ๆ นั้นส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนด้านคหกรรมศาสตร์ ได้แก่ ความรู้เรื่องผ้า ความรู้เรื่องอาหารและโภชนาการ และคหกรรมศาสตร์ทั่วไปเป็นสำคัญ จึงจัดเป็นคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ ต่อมาเศรษฐกิจด้านบริการของประเทศเริ่มเจริญเติบโตมากขึ้น จึงเพิ่มคณะวิชาบริหารธุรกิจและคณะวิชาศิลปหัตถกรรม มีการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรด้านครู-อาจารย์ พัฒนาสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องจักร ให้มีความพร้อมและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน พัฒนาด้านอาคารสถานที่ ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และระบบการทำงาน ได้ปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมทันสมัยกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม ทาวิธีการให้บรรดาผู้ปกครองประชาชนในชุมชนได้สนใจและเห็นผลงานของนักเรียน เช่น การจัดนิทรรศการประชาสัมพันธ์แนะแนวอาชีพ บริการการสอนวิชาชีพให้กับประชาชน เป็นต้น และเพื่อเป็นการสนองนโยบายการจัดการศึกษาของกรมอาชีวศึกษาจึงได้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยอาชีวศึกษา โดยเน้นนโยบายร่วมกับเอกชนด้วยวิธีการส่งนักศึกษาไปฝึกงาน เพื่อเป็นการเพิ่มทักษะและหาประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริงตามสถานประกอบการ นอกจากนี้กรมอาชีวศึกษายังได้ออกระเบียบการจัดกลุ่มสถานศึกษาตามประเภทวิชาที่สถานศึกษาเปิดสอนเพื่อให้เกิดความร่วมมือประสานงานกันระหว่างสถานศึกษา โดยได้เน้นการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และการใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งในด้านบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนการร่วมปรึกษาหารือกัน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาสถานศึกษาให้มีมาตรฐาน ใกล้เคียงกัน

จากการที่สถานศึกษาได้ส่งนักเรียนไปฝึกงานตามสถานประกอบการ และได้มีการติดตามและประเมินผลการฝึกงานตามรายงานของกรมอาชีวศึกษา ปรากฏว่าสถานประกอบการได้ให้ความเห็นว่านักเรียนขาดความประณีต ขาดความมั่นใจ ขาดคุณลักษณะและกิจนิสัยที่ดีในการทำงานตลอดจนบกพร่อง ในด้านความประพฤติซึ่งสอดคล้องกับรายงานการประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงานและปฏิบัติงาน ในสถานประกอบการนั้น เจ้าของกิจการหรือสถานประกอบการได้วิเคราะห์วิจารณ์ถึงคุณลักษณะและเจตคติในการทำงานไว้หลายประการ

จำเนียร จวงตระกูล (2531) ที่ปรึกษาองค์การสหานายจ้างแห่งประเทศไทย ได้กล่าวว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้สำเร็จการศึกษาใหม่ ๆ แล้วเข้าทำงานมักจะมีลักษณะและเจตคติที่ไม่ค่อยดีนักในสิ่งเหล่านี้

1. ไม่เคร่งครัดในระเบียบวินัยและข้อบังคับ
2. มีลักษณะทวิบาท โห่ยังไม่เอางาน เพื่อเป็นเอาแต่ได้อย่างเดียว
3. ความเอาใจใส่และความมานะอดทนในการทำงานมีน้อย
4. การประยุกต์ความรู้มาใช้ในการทำงานยังไม่ดีพอ
5. การปรับตัวไม่ค่อยดีนัก ไม่มีความยืดหยุ่นตามสภาพแวดล้อม ไม่ฟังความคิดเห็นของคนอื่น
6. ขาดทักษะด้านการจัดการ การวิเคราะห์ปัญหา การตัดสินใจ การสั่งการ สำหรับเรื่องนี้เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเป็นหัวหน้างานหรือผู้ควบคุมงานในอนาคต⁴

จากผลดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าผลผลิตทางการศึกษายังมีคุณภาพค่อนข้างต่ำลักษณะเหล่านี้นักเรียนได้รับการพัฒนาภายใต้สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาระดับใดก็ตามนับว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนานักเรียนนักศึกษา มีอิทธิพลต่อคุณภาพและผลผลิตทางการศึกษา จากผลการวิจัยของนัยนา อ่างสันติกุล ได้ศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบสภาพแวดล้อมสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนนักศึกษานั้น ได้แก่ สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับคณาจารย์ เพื่อนและบริการของสถานศึกษา⁵ ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน ก็คือ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีและเหมาะสมของสถานศึกษา คุณลักษณะของนักเรียนจะพัฒนาไปตามสภาพแวดล้อม

กรมอาชีวศึกษาได้จัดประชุมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อหาแนวทางแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นและสรุปที่มาของปัญหาได้ดังนี้

1. ด้านอาจารย์ผู้สอน
 - 1.1 ขาดความรับผิดชอบในงานสอน
 - 1.2 ขาดความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน
 - 1.3 ไม่ชอบใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการเรียนการสอน
 - 1.4 ไม่ปรับปรุงการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ด้านบริการนักเรียน

2.1 ชาดแคลนสื่อประเภทตำราและคู่มือ

2.2 ห้องสมุดยังไม่ได้มาตรฐาน⁶

จากประเด็นปัญหานี้ เป็นส่วนที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของนักเรียน เพราะสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่และพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน นักศึกษา ดังที่ วิจิตร ศรีสอ้าน ได้กล่าวไว้ว่า

สภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษา มีความสำคัญต่อการพัฒนานักศึกษา การที่สถาบันการศึกษาสามารถจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของนักศึกษา ได้เน้นนับ เป็นการช่วยให้นักศึกษาเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม⁷

ดังนั้น การจัดการศึกษาวิชาชีพเพื่อสร้างบุคลากรให้มีทักษะในวิชาชีพเข้าสู่ตลาดแรงงาน และมีคุณสมบัติด้านอื่น ๆ อีก เช่น มีความรับผิดชอบและเข้าใจสภาพปัจจุบันของตนเอง สามารถพัฒนาความรู้ความคิด เจตคติ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ดังนั้นผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ ของวิทยาลัยเพื่อจะนำผลการวิจัยไปพัฒนาสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาโดยเฉพะอย่างยิ่งด้านการเรียนการสอนให้ตรงตามความต้องการของสังคมและตลาดแรงงานอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา 7 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมนักเรียน การบริการนักเรียน การปกครอง ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน และอาคารสถานที่

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาแต่ละด้าน จำแนกตามสถานศึกษา คณะวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

สภาพแวดล้อมสถานศึกษา หมายถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ได้แก่ สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับบรรยากาศในการเรียนการสอน ความสัมพันธ์กับเพื่อน บรรยากาศในการบริหารและอาคารสถานที่ ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้ไปสู่จุดมุ่งหมายตามที่สถานศึกษากำหนดไว้

การศึกษาสภาพแวดล้อมของสถานศึกษานั้น ได้มีแนวทางในการศึกษา 3 แบบ คือ

1. ศึกษาภาพพจน์ของสถานศึกษาจากการรับรู้และเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อสถานศึกษา
2. ศึกษาคุณลักษณะและสมรรถภาพของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในสายตาของผู้เกี่ยวข้อง
3. ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดให้แก่นักศึกษาว่ามีความพร้อมที่สนองความต้องการและสร้างความพึงพอใจให้แก่ศึกษามากน้อยเพียงใด^๑

Alexander W. Astin ได้สร้างรูปแบบการศึกษาสภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษาโดยใช้วิธีการศึกษาสภาพแวดล้อมที่เป็นสิ่งเร้า (The Stimulus Approach) ซึ่งหมายถึงพฤติกรรม เหตุการณ์หรือคุณลักษณะใด ๆ ที่กระตุ้นให้นักศึกษาแสดงพฤติกรรมหรือลักษณะต่าง ๆ ออกมา โดยการใช้แบบสำรวจกิจกรรมที่วิทยาลัยจัดขึ้น หรือที่เรียกว่า The Inventory of College Activities (ICA) สัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถานศึกษา 4 ด้าน คือ

1. สภาพแวดล้อมของห้องเรียน (Classroom Environment)
2. สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร (Administrative Environment)
3. สภาพแวดล้อมของกลุ่มเพื่อน (Peer Environment)
4. สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ (Physical Environment)^๑

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาตามแนวคิดของ Astin และเทคนิควิธีการประเมินสภาพแวดล้อมของวิลเวอร์ธ นิสัยานุวัฒน์ พร้อมทั้งปรับปรุงให้สอดคล้องกับแผนการบริหาร

วิทยาลัยของกรมอาชีวศึกษาจึงได้กำหนดเป็นองค์ประกอบสภาพแวดล้อมวิทยาลัยอาชีวศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญาตไหนไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ใช้เป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัยครั้งนี้ 7 ด้าน คือ

1. สภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน
2. สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
3. สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียน
4. สภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียน
5. สภาพแวดล้อมด้านการปกครอง
6. สภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน
7. สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนอยู่ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกัน
2. นักเรียนที่เรียนคณะวิชาต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกัน
3. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาแต่ละด้านแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยมุ่งศึกษาในขอบเขตดังต่อไปนี้

1. ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา 7 ด้าน คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมนักเรียน การบริการนักเรียน การปกครอง ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน และอาคารสถานที่
2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนชั้น ปวช. ปีที่ 3 ที่เรียนอยู่ภาคเรียนสุดท้ายปีการศึกษา 2534 ในคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะวิชาบริหารธุรกิจ และคณะวิชาศิลปหัตถกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี และวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี จำนวน 1,149 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้มีจำนวน 668 คน จากการสุ่มแบบง่ายจากทุกสาขาวิชาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้ง 4 แห่ง

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

4.1.1 สถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาจำนวน 4 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี

4.1.2 คณะวิชา แบ่งเป็น 3 คณะวิชา ได้แก่ คณะวิชา คหกรรมศาสตร์ คณะวิชาบริหารธุรกิจ และคณะวิชาศิลปหัตถกรรม

4.1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ปวช. ปีที่ 3 ใช้คะแนนเฉลี่ยที่สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช. 3 ปีการศึกษา 2534 โดยจำแนกคะแนน 3 ระดับ ดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50-2.99

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00-2.49

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา 7 ด้าน คือ

4.2.1 สภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน

4.2.2 สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

4.2.3 สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียน

4.2.4 สภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียน

4.2.5 สภาพแวดล้อมด้านการปกครอง

4.2.6 สภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน

4.2.7 สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนสุดท้าย ในปีการศึกษา 2534 คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิชาบริหารธุรกิจ และคณะวิชาศิลปหัตถกรรม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยที่สำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตร ปวช. ปีการศึกษา 2534 แบ่งเป็น 3 ระดับคือ

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.50 - 2.99

2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00 - 2.49

3. วิทยาลัยอาชีวศึกษากลุ่มภาคกลาง หมายถึง วิทยาลัยอาชีวศึกษาที่ตั้ง อยู่ในเขตการศึกษา 1, 5 และกรุงเทพมหานคร ที่เปิดสอนคณะวิทยาศาสตร์ คณะวิชาบริหารธุรกิจ และคณะวิชาศิลปหัตถกรรม ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ทั้ง 3 คณะ ได้แก่

3.1 วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม

3.2 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

3.3 วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี

3.4 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี

4. สภาพแวดล้อมวิทยาลัยอาชีวศึกษา หมายถึง ลักษณะสภาพการณ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบภายในสถานศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งสภาพแวดล้อมวิทยาลัยอาชีวศึกษา ออกเป็น 7 ด้านได้แก่

4.1 สภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน หมายถึง อาจารย์ที่สอนอยู่ในคณะวิทยาศาสตร์ บริหารธุรกิจ และศิลปหัตถกรรม โดยมุ่งพิจารณาถึงคุณลักษณะของตัวอาจารย์เกี่ยวกับความรู้ การปฏิบัติตน และความสัมพันธ์กับนักศึกษา

4.2 สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง

4.2.1 พฤติกรรมการสอนของอาจารย์

4.2.2 ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์

4.2.3 บรรยากาศในการเรียนการสอน

4.3 สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียน หมายถึงการจัดกิจกรรม

ต่าง ๆ ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นตามระเบียบการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา ได้แก่ กิจกรรมองค์การวิชาชีพ กิจกรรมแข่งขันทักษะวิชาชีพ กิจกรรมการจัดนิทรรศการ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

4.4 สภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียน หมายถึงการช่วยเหลือ

นักเรียนให้ได้ประโยชน์จากการศึกษา เป็นกิจกรรมบริการที่วิทยาลัยได้จัดดำเนินการในปัจจุบัน

4.5 สภาพแวดล้อมด้านการปกครอง หมายถึงการควบคุมดูแลให้

นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบวินัย หรือกฎข้อบังคับของสถานศึกษาภายใต้ระเบียบของกรมอาชีวศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ

4.6 สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน หมายถึง

พฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกัน การแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด การใช้เวลาว่าง ความสามารถในการทำงานกลุ่ม ตลอดจนการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ระหว่างเพื่อน

4.7 สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึงสถานที่ภายใน

วิทยาลัยอาชีวศึกษาที่ใช้จัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความปลอดภัย การจัดและตกแต่งบริเวณสถานศึกษาให้สวยงาม

เชิงอรรถ

¹บรรจง ชูสกุลชาติ, "การอาชีวศึกษาเพื่อคุณภาพในสถานการณ์ปัจจุบัน," วารสารอาชีวศึกษา ปีที่ 3, ฉบับที่ 26 (พฤศจิกายน 2529), หน้า 18-35.

²บุญเทียม เจริญยิ่ง, "นโยบาย 10 ประการของกรมอาชีวศึกษา," เอกสารการประชุมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษาทั่วประเทศสังกัดกรมอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2533 (กรุงเทพมหานคร : กรมอาชีวศึกษา, 2532), หน้า 1-26.

³กรมอาชีวศึกษา, "การประชุมผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2533," (กรุงเทพมหานคร : กรมอาชีวศึกษา, 2532), อัดสำเนา.

⁴กรมอาชีวศึกษา, "รายงานการศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมวิชาชีพในสถานศึกษากกรมอาชีวศึกษา," (กรุงเทพมหานคร : กรมอาชีวศึกษา, 2530), อัดสำเนา.

⁵นัยนา อ่างสันติกุล, "การวิเคราะห์องค์ประกอบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย," (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 73.

⁶กรมอาชีวศึกษา, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 43-45.

⁷วิจิตร ศรีสอาน, หลักการอุดมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 44-45.

⁸อรรถณ คุนพันธ์, "การสร้างแบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย," (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า 24.

⁹Alexander W. Astin, *The College Environment* (New York :

เอกสาร American Council on Education, 1968), p.3. ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเป็นสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นสถาบันการศึกษาทางวิชาชีพ เป้าหมายหลักของกรมอาชีวศึกษาก็คือ การผลิตและพัฒนา แรงงานในสาขาต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงานของประเทศ การบรรลุ ถึงเป้าหมายดังกล่าวนี้จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยและความพร้อมในหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สภาพแวดล้อมในวิทยาลัยมีอิทธิพลโดยตรงกับความสำเร็จของนักเรียน ดังนั้น การศึกษา เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมนั้นจะช่วยให้สามารถดำเนินการพัฒนาหรือนำพานักเรียน ไปสู่จุดหมาย ปลายทางได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของสภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมตามความหมายของพจนานุกรม Webster's New Collegiate Dictionary หมายถึงการรวมตัวของสภาพภายนอกที่มีอิทธิพลต่อชีวิตและการพัฒนาอันตรีย์ ส่วนคำว่า สภาพแวดล้อมวิทยาลัย (College Environment) Astin เสนอว่า หมายถึง ลักษณะใด ๆ ก็ตามของสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นสิ่งเร้า (Stimulus) ที่มีศักยภาพอันมีอิทธิพล ต่อนักศึกษา¹

Harold ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษา หมายถึงระบบ การศึกษา ระบบการปกครองและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะทำให้นักศึกษาได้ประสบการณ์โดยตรง การพัฒนาตนเองและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เจตคติและความสนใจ² ซึ่งมีแนวความคิด คล้ายกับ Pace และ Stern กล่าวว่า สภาพแวดล้อมสถานศึกษา คือ แนวความคิดเกี่ยวกับ ลักษณะของบริเวณอาคารสถานที่ การปกครองและการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ³ ส่วน Chickering และ Blackburn กล่าวว่า สภาพแวดล้อมสถานศึกษา หมายถึง หลักสูตร การเรียนการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตร การบริหาร⁴

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับประเทศไทยได้มีผู้สนใจได้อธิบายสภาพแวดล้อมสถานศึกษาไว้ในแนวเดียวกันกับที่กล่าวมาแล้ว ได้แก่ ประภาศรี สุฉันทบุตร ได้ศึกษาทัศนะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อสภาพแวดล้อม โดยศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในห้องเรียน กลุ่มเพื่อน การบริการ และอาคารสถานที่ สิ่งทีกล่าวมาแล้วนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับรูปธรรมทั้งสิ้นที่มีผลต่อการเรียนรู้ ส่วน อรรถเพ็ญ คุณพันธ์ ได้เน้นเพิ่มเติมในเรื่องคุณธรรมอีกด้วยซึ่งเป็นการเน้นกว้างขวางกว่านักการศึกษาที่กล่าวมาแล้ว ได้แก่ ชื่อเสียงของสถานศึกษา การบริหาร บรรยากาศในการเรียนการสอน พฤติกรรมเกี่ยวกับเพื่อน อาคารสถานที่ ซึ่งมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่และการพัฒนาของสมาชิกในสถานศึกษาลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้สามารถตรวจสอบได้ นิยามนี้คล้ายคลึงกับนิยามของ นัยนา อ่างสันติกุล ที่ว่าสภาพแวดล้อมสถานศึกษา หมายถึงสภาพแวดล้อมใด ๆ ที่นักศึกษารับรู้และก่อให้เกิดผลในทางส่งเสริมหรือขัดขวางความก้าวหน้าของการพัฒนาความรู้ ความคิด เจตคติและทักษะในวิชาชีพที่ตนกำลังศึกษาเล่าเรียน⁷

จากการศึกษาแนวความคิดของนักการศึกษาที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่าสภาพแวดล้อมสถานศึกษา หมายถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ซึ่งได้แก่สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับบรรยากาศในการเรียนการสอน ความสัมพันธ์กับเพื่อน บรรยากาศในการบริหาร และอาคารสถานที่ ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองให้ไปสู่จุดมุ่งหมายตามที่สถานศึกษากำหนดไว้

ความสำคัญของสภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ และพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน นักศึกษา ดังที่ วิจิตร ศรีสอาน ได้กล่าวไว้ว่า

สภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษา มีความสำคัญต่อการพัฒนานักศึกษา การที่สถาบันการศึกษาสามารถจัดสภาพแวดล้อมที่ เหมาะสมต่อการเรียนรู้และ พัฒนาการของนักศึกษา ได้ก็นับเป็นการช่วยให้นักศึกษา เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม⁸

ซึ่งสอดคล้องกับ ลิปป์เนท์ เกตุทัต ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาบันการศึกษาที่เหมาะสมกับการสร้างบัณฑิตว่าควรเป็นสถาบันที่รวบรวมวิทยาการแขนงต่าง ๆ มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ มีอาจารย์ที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสม ส่งเสริมบริการ ห้องสมุด^๑

จากทัศนะดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า สถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี เพราะสถานศึกษามีอิทธิพลและมีความสำคัญต่อเยาวชนมากที่สุด สถาบันหนึ่ง โดยมีสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดีในสังคม

รูปแบบการศึกษาสภาพแวดล้อม

จากการศึกษาแนวความคิดของ Alexander W. Astin พบว่า สภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียนนั้นมี 4 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมของกลุ่มเพื่อน สภาพแวดล้อมของห้องเรียน สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ และศึกษาเทคนิควิธีการประเมินสภาพแวดล้อมของ วิลเลียม อาร์. พิตซัน วูดส์ จึงได้นำมาประสมประสานกับแผนการบริหารของวิทยาลัยของกรมอาชีวศึกษา ซึ่งแบ่งงานออกเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ฝ่ายกิจการนักศึกษา และฝ่ายวางแผน แต่ละฝ่ายแบ่งสายงานและหน้าที่กันออกไป เมื่อนำมาพิจารณาสามารถแยกรายละเอียดออกมาได้ 7 ด้าน ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน
2. สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
3. สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียน
4. สภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียน
5. สภาพแวดล้อมด้านการปกครอง
6. สภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน
7. สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่

การศึกษาสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาในประเทศไทยเป็นที่สนใจของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักการศึกษาทั่วไปอย่างกว้างขวาง เพราะตระหนักถึงความสำคัญและอิทธิพลของสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาที่มีต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ อรรถณ คุณพันธ์ ได้สร้างแบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาเพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินสภาพแวดล้อมสถานศึกษา โดยมุ่งวัดสภาพแวดล้อมที่เป็นสิ่งเร้าตามหลักของ Astin โดยอาศัยกฎเกณฑ์การสร้างตามแบบมาตรฐานสภาพแวดล้อมวิทยาลัยและแบบสำรวจกิจกรรมวิทยาลัย และได้ตั้งเป็นทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะของวิทยาลัยที่ดีไว้ 5 ทฤษฎี คือ

ทฤษฎีที่ 1 วิทยาลัยจะมีสภาพแวดล้อมที่ดีก็ต่อเมื่อนักศึกษาที่เป็นสมาชิกกันนั้นมีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษา นักศึกษามีความรู้ลึกซึ้งมีใจ

ทฤษฎีที่ 2 สถานศึกษาที่ดีจะต้องมีบรรยากาศในการเรียนการสอน เป็นส่วนหนึ่งในการเอื้ออำนวยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้ดี มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นผลมาจากสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับนักเรียน ในชั้นเรียน

ทฤษฎีที่ 3 สถานศึกษาที่ดีจะต้องมีการส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทั้งในด้านวิชาการ สันทนาการ กีฬา ศิลปวัฒนธรรม และความสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่มเพื่อน คือเป็นผู้รอบรู้ มีมนุษยสัมพันธ์ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

ทฤษฎีที่ 4 สถานศึกษาที่ดีจะต้องมีการบริหารดี นักศึกษาเคารพกฎระเบียบของสถาบัน ผู้บริหารยินดีให้คำปรึกษาแนะนำและให้โอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการบริหาร

ทฤษฎีที่ 5 สถานศึกษาจะมีสภาพแวดล้อมที่ดีจะต้องมีอาคารสถานที่ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา เพราะอาคารสถานที่ที่มีความสำคัญทางกายภาพที่จะช่วยผลักดันให้การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผล¹¹

อิทธิพลของสภาพแวดล้อมสถานศึกษาต่อพฤติกรรมของนักเรียน

สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา จำแนกเป็น 7 ด้าน ซึ่งประกอบด้วยสภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการนักเรียน ด้านการปกครอง ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน และด้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาคารสถานที่ ซึ่งแต่ละด้านเน้นมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียนแตกต่างกันไป กล่าวคือ

สภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน วิจิตร ศรีสอ้าน กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้สถานศึกษามีมาตรฐานการศึกษาสูงเพียงใดหรือไม่ก็คือ คุณอาจารย์ ดังนั้นจึงต้องพยายามแสวงหาคุศลที่มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาการต่าง ๆ เพื่อมาเป็นอาจารย์¹² ผู้สอนหรือครูอาจารย์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสภาพแวดล้อมสถานศึกษา เพราะเป็นผู้วางรากฐานการศึกษาแก่เยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ สามารถประกอบอาชีพ และประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนที่มีความประพฤติทั้งทางด้านสังคมและส่วนตัว การที่ครูจะทำการให้สัมภาษณ์ได้ชื่อว่าเป็นครูนั้นจะต้องเป็นผู้ที่แสดงบทบาทหน้าที่ในอาชีพของตนให้สมบูรณ์และมีคุณสมบัติส่วนตัวเหมาะสมกับการเป็นครู นั้นหมายถึงสมรรถภาพของการเป็นครูซึ่งเป็นหัวใจอันสำคัญของการแสดงบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบอันจะมีผลต่อตัวนักเรียน ช่วยให้เห็นภาพทั้งในด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ และร่างกาย

Hall และ Harward ได้จำแนกสมรรถภาพครูออกเป็น 5 ด้าน คือ

1. สมรรถภาพด้านสติปัญญา (Cognitive Competencies) เน้นด้านความรู้ เนื้อหา วิธีสอน
2. สมรรถภาพด้านอารมณ์และจิตใจ (Affective Competencies) เกี่ยวข้องกับค่านิยม เจตคติที่ดี
3. สมรรถภาพด้านปฏิบัติการ (Performance Competencies) เกี่ยวข้องกับทักษะเฉพาะ ในด้านการดำเนินการสอนให้นักเรียนเข้าใจ และปฏิบัติตามได้
4. สมรรถภาพด้านการสอน (Consequence or Product Competencies) ความสามารถช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางดี
5. สมรรถภาพในการศึกษาค้นคว้า (Exploratory or Expressive Competencies) ก่อให้เกิดประสบการณ์แล้วนำมาถ่ายทอดเพิ่มประสบการณ์เรียนรู้ให้แก่นักเรียน¹³

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับสมรรถภาพของครูที่สังคมต้องการนั้นกาญจนา คุณารักษ์ มีความเห็นว่าจะต้องประกอบด้วย

1. ความรู้ดี เป็นผู้มีความรู้อย่างแตกฉาน แม่ง่ายในเนื้อหาที่สอน รู้กว้างนอกเหนือจากตำรา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวบุคคล
2. ใฝ่หาความรู้เสมอ เป็นผู้ตื่นตัว ก้าวทันเหตุการณ์ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
3. มีความสามารถและทักษะในการถ่ายทอด ทาความรู้ที่ตนและเหมาะสม รู้จักนำเทคนิคการสอนแบบใหม่ ๆ มาใช้และสามารถนำทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพในชีวิตประจำวัน
4. มีความถนัดในวิชาที่สอน มีประสบการณ์และเชี่ยวชาญในเนื้อหา
5. ส่งเสริมพัฒนาทางสติปัญญาและคุณธรรมแก่นักเรียน โดยเปิดโอกาสให้รู้จักคิดหาเหตุผล มีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตจริง¹⁴

จากทัศนะของนักการศึกษาที่กล่าวมา จึงกล่าวได้ว่าครูที่มีสมรรถภาพนั้นจะต้องประกอบไปด้วยความรู้ความสามารถในทุก ๆ ด้าน เมื่อต้องการใช้เมื่อใดก็นำออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน ได้ทันที ดังคำกล่าวที่เป็นความจริงประโยคหนึ่งว่า "โรงเรียนจะดีหรือไม่ดีดูได้จากครู" เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า ความดีของครูมีผลกระทบต่อคุณลักษณะของนักเรียน จึงมีผู้เสนอคุณลักษณะที่ดีที่พึงประสงค์ในความเป็นครูไว้ดังนี้

ปรีชา กลิ่นรัตน์ ได้กล่าวถึงครูที่ดีว่าต้องรู้จักปฏิบัติตนตามวินัยและจรรยาบรรณครูด้วย ซึ่งมีดังนี้

1. ทำการสอนนักเรียนทุกคนอย่างเต็มความสามารถและเท่าเทียมกัน
2. ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน
3. มุ่งทำประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน¹⁵

ครูที่ดีในทัศนะของนักเรียนนั้น พัส หันนาคินทร์ กล่าวไว้ดังนี้

1. ให้ความร่วมมือและอุทิศเวลาให้แก่นักเรียน
2. ไม่เป็นคนเจ้าอารมณ์ มีธรรมประจำใจ
3. มีความเมตตาปราณี ให้ความเป็นกันเองในขอบเขตที่พอเหมาะ มีความจริงใจต่อนักเรียน

ความจริงใจต่อนักเรียน

4. อุดมในการอบรมสั่งสอนศิษย์ ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน
5. เป็นผู้รอบรู้ มีเทคนิคการสอนให้เหมาะกับบทเรียน
6. มีรูปร่างหน้าตาดี มีจรรยาบรรณที่ดี มีความซื่อสัตย์
7. มีอารมณ์ขัน ร่าเริง มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักผ่อนผันผ่อนยาว
8. มีความยุติธรรมในการให้คะแนน ไม่ลำเอียง
9. มีความรับผิดชอบและเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของนักเรียน
10. ส่งเสริมความก้าวหน้าของนักเรียนให้นักเรียนได้ใช้สติปัญญา ไม่ซ้ำเติมเมื่อผิดพลาด
11. มีศรัทธาต่องานที่ทำ รักสถาบัน และมีแผนในการปฏิบัติงาน
12. สามารถปฏิบัติตนตามที่ได้สั่งสอนนักเรียน โดยไม่มีข้ออ้างใด ๆ ¹⁶

ลักษณะครูที่สังคมไทยต้องการนั้น ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ ได้กล่าวไว้ว่ามีความสำคัญอยู่ 4 ประการด้วยกัน คือ

1. ต้องอยากสอน (เจตคติที่ดีต่อการสอน)
2. ต้องอยากเรียน (การค้นคว้า)
3. ต้องสอนเป็น (วิธีสอน)
4. ต้องมีความรู้ในวิชาที่สอน (วิชา เนื้อหา) ¹⁷

จากการสัมภาษณ์เรื่อง ลักษณะครูไทยในอนาคตของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย ผลการประชุมสรุปลักษณะครูที่ดีได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. มีความรักในอาชีพครู มีบุคลิกลักษณะ รูปร่าง ท่าทาง การแต่งกายดี มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรู้ดี สามารถถ่ายทอดให้แก่นักเรียนได้ มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน มีอุปนิสัยเหมาะสมที่จะเป็นครูและมีความประพฤติดี
2. มีลักษณะเป็นผู้นำ สามารถนำคนในกลุ่มให้ทำตามแนวคิดของตนเองได้
3. มีลักษณะของคนที่มีพัฒนาแล้ว เช่น รู้จักคิดอย่างมีจุดหมายปลายทาง มีการวางแผนในการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยินดีปรับปรุงแก้ไขตนเองตามคำแนะนำที่มีเหตุผลของผู้อื่น
4. มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้ตามความรู้ความสามารถที่มีอยู่
5. มีความสม่ำเสมอในการทำงาน ไม่ทำงานตามอารมณ์ หรือลาหยุดงานบ่อย ๆ
6. พึ่งตนเอง คิดหาทางแก้ปัญหาด้วยตนเองก่อนจึงขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น¹⁸

ในปี พ.ศ. 2520 เจลลิว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ ได้วิจัยเรื่องลักษณะครูที่ดี โดยศึกษาจากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างของบุคคล 6 กลุ่ม ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ครูหรือศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารการศึกษา พระ และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผลจากการตอบคำถามปลายเปิดพบว่าลักษณะของครูที่ดีจะต้องประพฤติดี มีลักษณะดี รับผิดชอบการสอน สอนดี มีความยุติธรรม และมีมนุษยสัมพันธ์ดี ส่วนคำตอบจากคำถามปลายเปิดพบว่าลักษณะของครูที่ดีเรียงลำดับตามความสำคัญได้ 8 ด้าน ดังนี้ ด้านคุณธรรม ด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกลักษณะ ด้านสุขภาพกาย และสุขภาพจิต และด้านวิชาการ¹⁹

ในปี พ.ศ. 2522 อุกุมพร ทองอุไทย ทำการวิจัยเรื่อง "ลักษณะของอาจารย์มหาวิทยาลัยในอุดมคติ" พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีจุฬาลงกรณ์ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มหาวิทยาลัย จัดลำดับลักษณะของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่พึงปรารถนามากที่สุดถึงน้อยที่สุด ดังนี้

1. มีการเตรียมการสอนดี
2. มีความปรารถนาดีต่อผลิตทั้ง ในและนอกห้องเรียน
3. มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่ทันสมัย กว้างขวาง และถูกต้อง
4. ใช้ตัวอย่างข้อเปรียบเทียบและความเป็นจริง ในการอธิบายได้อย่างเหมาะสม
5. สามารถบรรยายความรู้ที่อยู่นอกเหนือเนื้อหาวิชา ในตำราเรียนได้อย่างดี

ส่วนอาจารย์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้ลำดับดังนี้
มีความรู้ทันสมัย กว้างขวางและถูกต้อง ขวนขวายหาความรู้ส่วนตัวอาจารย์เอง มีการเตรียมการสอนอย่างดี กำหนดจุดมุ่งหมายในการสอนอย่างชัดเจน สัมผัสให้เห็นลึกลับ²⁰

จากทัศนะของนักการศึกษาที่กล่าวมาสรุปได้ว่าคุณลักษณะที่ดีของครูเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ประกอบด้วย การมีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรู้ดี มีความสามารถ มีความรับผิดชอบ มีวินัย มีน้ำใจ เป็นผู้เสียสละ และมีการพัฒนาตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ ซึ่งตรงกับคุณลักษณะ 4 ประการที่เป็นเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู คือ รอบรู้ สอนดี มีคุณธรรมนำจรรยาบรรณ มุ่งมั่นพัฒนา

สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน สถานศึกษามีหน้าที่จัดประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาสติปัญญา อารมณ์ และสังคม ให้แก่นักเรียนนักศึกษาเติบโตเป็นพลเมืองดีของชาติจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งมีผู้กล่าวถึงความสำคัญ ดังนี้

Good ให้ความหมายของคำว่า "การสอน" ไว้ว่าหมายถึงการจัดกิจกรรมการสอนของครูตั้งแต่การวางแผนการเตรียมการสอน การใช้เทคนิคในการสอน การวัดผล การปรับปรุงการสอน จนถึงการควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนนักศึกษา²¹

ส่วน สมิตร์ คุณานุกร ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาก้าวไปตามเป้าหมายที่หลักสูตรต้องการ แนวทางการจัดกิจกรรมหรือการสอนแตกต่างกันไปตามลักษณะของเนื้อหาวิชา ผู้สอนจะต้องรู้จักนำวิธีการสอนแต่ละวิธีมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม²² จากการศึกษาเพิ่มเติมพบว่า ธงชัย สุวัฒน์เมฆินทร์ ให้ความเห็นว่าการจัดกิจกรรมการสอนแต่ละครั้งต้องเริ่มที่วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ผู้สอนควรพิจารณาตัดเลือกกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความรู้หรือประสบการณ์ที่บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ๆ ได้โดยนึกถึงการประหยัดเวลา แรงงาน และค่าใช้จ่าย²³

เพื่อให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิผลมากที่สุด พันธ์ น้อยแสงศิริ ได้กล่าวว่าครูควรปฏิบัติ ดังนี้

1. วางจุดมุ่งหมายในการสอน เพื่อให้ เกิดเหตุการณ์บางอย่างใด
2. สำรวจตรวจสอบพื้นฐานความรู้ของนักเรียนก่อนสอน
3. สอน โดยใช้วิธีสอน อุปกรณ์ และประสบการณ์ อันจะก่อให้เกิดผลสำเร็จ
4. ประเมินผลสิ่งที่นักเรียน ได้รับ ได้ตามที่กำหนดไว้หรือไม่²⁴

สื่อการเรียนการสอน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอน ให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยหลายครั้งระบุว่า การสอนที่ใช้สื่อที่ดีนั้นจะทำให้ผู้เรียน เรียนได้เร็วกว่า ประหยัดเวลากว่า ถูกต้องแม่นยำหรือสื่อความหมายได้ดีกว่า ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย ผลการเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น²⁵ ซึ่งสอดคล้องกับ ภิญญู สาคร ที่ได้ให้ความหมายของวัสดุและอุปกรณ์การสอนว่า หมายถึงวัสดุและอุปกรณ์ทุกชนิดที่นำมาประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้เด็กเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนจะได้เรียนรู้จากของจริงและมองเห็นสิ่งที่เรียนอย่างแท้จริง²⁶ ดังที่ประดับ เรืองมาลัย ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของอุปกรณ์การสอนไว้ว่า

1. ช่วยกระตุ้นและเร้าความสนใจของผู้เรียน
2. ช่วยให้ผู้เรียนจำได้ดีและเข้าใจเร็วขึ้น
3. ช่วยประหยัดเวลาในการเรียน
4. ช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์หลายด้าน
5. ทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย²⁷

สวัสดี ไชยคุณา ให้ทัศนะเกี่ยวกับการสอนวิชาชีพไว้ว่า ควรจัดวิชาสามัญ เป็นพื้นฐานแต่เน้นหนักด้านวิชาชีพ ให้ฝึกงานในโรงงานเพื่อให้คุ้นเคยกับสภาพสถานประกอบการจริง²⁸ จากทัศนะที่กล่าวมาสอดคล้องกับคำกล่าวของพงษ์ศักดิ์ วรสุเทพโรสถ ที่ว่า

ในการจัดอาชีวศึกษานั้นจะบรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตรนั้นจำเป็นต้องมี เครื่องมือเครื่องจักรเป็นอุปกรณ์การสอนครบถ้วนตามหลักสูตร เพราะเป็นอุปกรณ์ สำคัญในการให้ความรู้ทางวิชาชีพและจะต้องมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน นักศึกษาเพื่อเปิดโอกาสให้ได้ฝึกกันทั่วถึงและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์²⁹

สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอน คือ การ บริการสถานที่ฝึกงาน สุทธิ ประจงศักดิ์ ได้ให้ความหมายของโรงฝึกงานไว้ว่า

โรงฝึกงานเป็นสถานที่ที่ให้นักเรียน ได้ฝึกปฏิบัติงาน เพื่อให้มีความรู้ความ เข้าใจ มีทักษะ มีกิจนิสัยที่ดีในการปฏิบัติงาน หน้าที่ของครูผู้สอนที่สำคัญ คือ การจัดโรงฝึกงานให้มีความพร้อมที่ผู้เรียนจะเข้าไปใช้ได้ทันทีและต้องพยายาม สร้างความเข้าใจร่วมกันในตัวผู้เรียนว่า โรงฝึกงานนั้นเป็นส่วนของการฝึก ปฏิบัติที่ผู้เรียนจะต้องออกไปพบในชีวิตจริง ๆ ของการทำงาน ความรับผิดชอบ ส่วนตัวและต่อส่วนรวม จึงควรได้รับการฝึกและเน้นเป็นพิเศษมิใช่มุ่งฝึกเพื่อให้ มีผลงานที่ตีงามเท่านั้น

นอกจากการฝึกงานในสถานศึกษาแล้ว การฝึกงานนอกสถานศึกษาเพื่อการทำงานในสถานการณจริง ซึ่งในหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรได้ระบุถึงการให้นักเรียนทุกคนฝึกงานในแหล่งวิทยาการหรือสถานประกอบการหรือสอนประกอบอาชีพอิสระอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน³⁰

กระบวนการขั้นสุดท้ายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน คือการวัดผลและประเมินผลการศึกษา เป็นการตรวจสอบผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนว่าบรรลุตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ เป็นข้อมูลย้อนกลับสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาคุณภาพของการศึกษาในระดับการศึกษาต่าง ๆ การวัดต้องให้ครอบคลุมสมรรถภาพของผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน คือ

1. วัดความสามารถทางสติปัญญา (Cognitive Domain)
2. วัดความรู้สึกและอารมณ์ (Affective Domain)
3. วัดความสามารถในการฝึกปฏิบัติ (Psychomotor Domain)

การประเมินผล หมายถึงการนำผลจากการวัดหลาย ๆ ครั้งมารวมกันแล้วแปลความหมายผลสัมฤทธิ์ของการศึกษา สรุปคุณภาพของผู้เรียนอย่างมีหลักเกณฑ์ว่าอยู่ในระดับใด

เครื่องมือการวัดผลและประเมินผลการศึกษาที่นิยมกัน คือ

1. ข้อทดสอบ
2. การสังเกต
3. การสอบถาม
4. การปฏิบัติในสถานการณ์จำลอง³¹

สำหรับการวัดผลวิชาชีวะ ปรีชา ชาดิมาลากร ได้เสนอแนวทางไว้ดังนี้

1. วิเคราะห์หาตัวชี้ (Indicators) เพื่อให้ทราบว่าจะต้องการวัดผลทางด้านใดบ้าง โดยการนำจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมาวิเคราะห์ เพื่อให้ได้ตัวชี้ที่ถูกต้อง
2. กำหนดแนวทางในการวัดผลในแต่ละตัวชี้หรือแต่ละข้อย่อยซึ่งมีแนวทางในการวัดผลได้ดังนี้

2.1 ทักษะขั้นพื้นฐานในงานอาชีพ มีแนวทางในการวัดผล ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.1 วัดผลคุณภาพของงานที่กำหนด (Project) ที่กำหนดให้นักเรียนทำ โดยควรจะวัดตลอดขั้นตอนของการทำงานขึ้นนั้นตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงขั้นสำเร็จ

2.1.2 วัดโดยการสอบถามปฏิบัติ ซึ่งควรจะเสนอหลาย ๆ ครั้ง เพื่อความเที่ยงตรงแน่นอนในการวัดผล

2.2 การวางแผนในการทำงาน มีแนวทางในการวัดผล ดังนี้

2.2.1 สร้างตารางวัดผลและให้คะแนน โดยการสังเกตของครู

2.2.2 วัดผลจากโครงการหรือแผนการทำงานของนักเรียน³²

ดั่งที่ วินัย รังสินทร์ กล่าวไว้ว่าการวัดผลการศึกษาเป็นการกำหนดคุณภาพของนักเรียนนักศึกษาและครูในระบบการเรียนการสอน โดยมุ่งหวังความเที่ยงตรงและความเป็นประโยชน์ของเครื่องมือที่ใช้วัด โดยการควบคุมสภาพแวดล้อมของการจัดการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญ ส่วนการประเมินผลการศึกษาเป็นการตัดสินคุณค่าของการเรียนการสอน โดยมุ่งกระตุ้นสิ่งแวดล้อมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนผู้สอน³³

จากที่ ได้กล่าวมาแล้วว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนขั้นสุดท้าย คือ การวัดผลและประเมินผล ซึ่งเป็นการติดตามผลการเรียนการสอนเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ทักษะ และเจตคติของนักเรียนอันจะนำไปสู่การวินิจฉัยในการแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน ดังนั้นการวัดผลการศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างมากจะขาดเสียมิได้เพื่อประโยชน์ ดังที่ พันัส หันนาคินทร์ ได้กล่าวไว้ คือ

1. เพื่อทราบผลการเรียนของนักเรียนและผลการสอนของครู
2. เพื่อประโยชน์ในการเลื่อนชั้นและการจัดแบ่งนักเรียนตามความสามารถ
3. เพื่อเป็นหลักฐาน ในการรายงานผลการเรียน ให้ผู้ปกครองทราบ
4. เพื่อเป็นประโยชน์ในการให้ประกาศนียบัตรเมื่อจบชั้นการศึกษา และแจ้งผลการเรียนให้สถานศึกษาอื่นที่นักเรียนจะไปเรียนต่อ
5. เพื่อสถิติในทางการศึกษา³⁴

สรุปได้ว่า การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนจะต้องเป็นผู้จัดกระบวนการตั้งแต่วางแผนการสอนจนกระทั่งประเมินผลการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับรายวิชาที่สอนและเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน โดยมีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรครบถ้วน นับว่าเป็นตัวการสำคัญอันจะนำไปสู่ประสิทธิภาพสูงสุดของการศึกษา โดยเฉพาะ

ในการสอนวิชาอื่นที่มุ่งให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง และเป็นการฝึกฝนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของแต่ละวิชา และการวัดผลการศึกษาทำให้ทราบความเจริญก้าวหน้าของนักเรียนตลอดจนข้อบกพร่องเพื่อแก้ไขต่อไป

สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียน กิจกรรมนักเรียนนั้นอาจเรียกชื่ออย่างอื่นที่มีความหมายคล้าย ๆ กันได้หลายชื่อ เช่น กิจกรรมร่วมหลักสูตร (Co-Curricular Activities) กิจกรรมพิเศษ (Special Activities) กิจกรรมนอกหลักสูตร (Extra Curricular Activities) กิจกรรมนอกห้องเรียน (Outside Classroom Activities) กิจกรรมนักศึกษา (Student Activities) เป็นต้น แม้ว่าจะมีคำเรียกรวมกิจกรรมเหล่านี้ต่างกันไปหลายอย่างก็ตาม แต่คำเหล่านี้ก็ให้ความหมายที่คล้ายคลึงกัน³⁵

ภิญโญ สาธร กล่าวว่า กิจกรรมนักเรียน หมายถึงบรรดากิจกรรมประกอบหรือกิจกรรมนอกหลักสูตรทั้งหลายที่ให้การศึกษาในห้องเรียน³⁶ เช่นเดียวกับ สมบูรณ์ ทับทิมไทย ได้กล่าวว่า

กิจกรรมนักเรียนนักศึกษา หมายถึง บรรดากิจกรรมประกอบ หรือเสริมหลักสูตรทั้งหลายที่จัดขึ้น โดยนักศึกษาสมัครใจที่จะเข้าร่วมและดำเนินการเอง ทั้งในและนอกห้องเรียน โดยความเต็มชอบและสนับสนุนจากโรงเรียน และไม่มีการให้ทุนยัดยัดหรือคะแนนใด ๆ ในอันที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเลื่อนชั้น หรือสำเร็จการศึกษา³⁷

กิจกรรมนักเรียนนักศึกษาเป็นกิจกรรมประกอบหลักสูตรและมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา ดัง ธนู แสงวงศ์ ได้กล่าวว่า

การจัดกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา เป็นการให้นักเรียนนักศึกษาได้ร่วมกันศึกษาและทำงานที่ได้ปฏิบัติจริงเป็นการพัฒนาทางด้านกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นการเสริมสร้างบุคลิกภาพ คุณธรรม ทักษะ และเจตคติที่ดีในการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดำเนินชีวิตในสังคม³⁸

Jamias ได้กล่าวถึงกิจกรรมนักศึกษาไว้ว่า หมายถึงการจัดองค์การเพื่อเตรียมเปิดโอกาสในการเสริมประสบการณ์พิเศษ สร้างความสัมพันธ์อันมีมูลฐาน และเป็นที่ฝึกฝนประชาธิปไตย ซึ่งนักศึกษาจะได้มีโอกาสเรียนรู้ถึงการเป็นนักประชาธิปไตยที่ดีในอนาคต เป็นการสร้างนิสัยที่มีคุณค่า เจตคติที่น่าสรรเสริญ อุดมคติที่ถูกต้องอันเป็นการสร้างประชากรที่ดีมีคุณค่าให้แก่สังคมต่อไป และได้สรุปจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อฝึกฝนการมีส่วนร่วมในวิถีทางแห่งประชาธิปไตย
2. เพื่อพัฒนาสติปัญญาและสร้างความกระตือรือร้นในตัวนักศึกษา
3. เพื่อฝึกฝนเรียนรู้ให้เห็นความงามและความสำคัญ ทั้งทางด้านศิลปะและ

สังคม

4. เพื่อให้นักศึกษาได้ค้นพบและพัฒนาความสามารถพิเศษของตน
5. เพื่อสร้างเสริมความร่วมมือในสังคม
6. เพื่อฝึกวินัยให้นักศึกษารู้สำนึกถึงกฎเกณฑ์และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ
7. เพื่อสร้างเสริมขวัญของนักศึกษาในสถาบันการศึกษา³⁹

การจัดกิจกรรมนักเรียนนักศึกษานั้นแบ่งออกได้เป็นหลายประเภทด้วยกัน ดังเช่น สำเนา ขจรศิลป์ ได้แบ่งออกตามวัตถุประสงค์ได้ 5 ประเภท คือ

1. กิจกรรมด้านวิชาการ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์ด้านวิชาการให้กับนักเรียนนักศึกษา มักจะแบ่งเป็นชมรมต่าง ๆ เช่น ชมรมภาษาไทย ชมรมคณิตศาสตร์ ฯลฯ
2. กิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมความรู้ความชำนาญทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมให้กับนักเรียนนักศึกษา แบ่งออกเป็นชมรมดนตรีไทย ชมรมนาฏศิลป์ ชมรมศิลปะพื้นเมือง ชมรมพุทธศาสตร์ ฯลฯ
3. กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งสร้างสาธารณสมบัติหรือกิจกรรมที่ช่วยเหลือผู้อื่น และโดยทั่วไปมุ่งจะสร้างสาธารณสมบัติในชนบท

และชุมชนที่ประชาชนยากจนอาศัยอยู่ แบ่งเป็น ชมรมอาสาพัฒนา ชมรมลูกเสือ ชมรมผู้มาเพื่อประโยชน์ ชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติ ชมรมต่อต้านยาเสพติด ชมรม ส่งเสริมผู้บริโภค ฯลฯ

4. กิจกรรมด้านกีฬา เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ความสนุกสนาน และ เพลิดเพลิน มุ่งพัฒนานักเรียนนักศึกษาทางด้านร่างกายและทักษะการกีฬา แบ่ง เป็น ชมรมฟุตบอล ชมรมวอลเลย์บอล ฯลฯ

5. กิจกรรมด้านนันทนาการ เป็นกิจกรรมที่มุ่งสร้างความเพลิดเพลิน และสนุกสนาน ให้แก่นักศึกษา⁴⁰

เนื่องจากเยาวชนวัยรุ่นเป็นวัยที่ชอบการรวมกลุ่มหรือตั้งกลุ่มขึ้น โดยมีจุด มุ่งหมายต่าง ๆ กันซึ่งอาจจะดีหรือไม่ดีก็ได้ ฉะนั้นการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน อย่างเดียวไม่พอ จึงควรหาวิธีการให้ผู้เรียนรู้จักการอยู่ร่วมกัน ทำงานด้วยกัน จึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมเพื่อเหตุผล ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านจิตวิทยา เพื่อลดความเหงา
2. ดึงเอาความสนใจ ความกระตือรือร้นออกมา
3. ใช้เวลาว่างให้มีคุณค่าและเกิดประโยชน์
4. เป็นการสร้างมิตรภาพระหว่างเยาวชนด้วยกัน และระหว่างเยาวชน

กับครู

5. เพื่อพัฒนาความเป็นผู้นำด้านบุคลิกภาพและด้านจิตใจ

การจัดกิจกรรมนักเรียนนักศึกษามีคุณค่าและประโยชน์ทางการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อให้ นักศึกษามีโอกาสค้นหาบุคลิกลักษณะและสมรรถภาพของตนเอง
2. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม รู้วิธีติดต่อคบหาเพื่อน
3. เพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียนนักศึกษา
4. เพื่อส่งเสริมการดำเนินวิถีชีวิตร่วมกันอย่างประชาธิปไตย
5. เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและนักเรียน
6. เพื่อเติมกิจกรรมในหลักสูตรให้สมบูรณ์
7. เพื่อส่งเสริมความมุ่งหมายของการศึกษาแผนใหม่ให้บรรลุผล⁴¹

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเรียนตามหลักสูตร ปวช.2530 ผู้เรียนจะต้องได้ร่วมกิจกรรม ชมรม ตามประเภทวิชาที่เรียน เช่น ชมรม อคท. (องค์การนักคหกรรมศาสตร์ในอนาคตแห่ง ประเทศไทย) ชมรม อธท. (องค์การนักธุรกิจใจในอนาคตแห่งประเทศไทย) และชมรม อศท. (องค์การช่างศิลป์หัตถกรรมในอนาคตแห่งประเทศไทย) สัปดาห์ละ 2 คาบเรียน เป็นเวลา 11 ภาคเรียน และจัดให้อยู่ในเวลาเรียน มุ่งฝึกผู้เรียนให้เป็นผู้นำและผู้ตาม ที่ดี ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง รู้จักการจัดงาน จัดองค์การ นำเอาทฤษฎีมาทดลอง ปฏิบัติจริง กิจกรรมองค์การที่สถานศึกษาจะนำไปจัด แบ่งได้เป็น 3 ตอน คือ

1. กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ
2. กิจกรรมองค์การในหลักสูตร เน้นหนักในการปฏิบัติกิจกรรมตามอาชีพที่ เลือกเรียน ฝึกทักษะ ฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตาม การบริหารงานกลุ่ม การทำงานร่วมกัน ฯลฯ ให้ผู้เรียนนำเอาทฤษฎีมาทดลองปฏิบัติจริง กิจกรรมต่าง ๆ มีดังนี้

- 2.1 กิจกรรมทางวิชาการ
- 2.2 กิจกรรมการแข่งขันทักษะวิชาชีพ
- 2.3 กิจกรรมเพื่อการแนะแนวการเรียนและการประกอบอาชีพ
- 2.4 กิจกรรมเพื่อการหารายได้ การทำงานอาชีพและการออมทรัพย์
- 2.5 กิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะความเป็นผู้นำ
- 2.6 กิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ
- 2.7 กิจกรรมเพื่อทนบำรุงรักษาและเสริมสร้างวัฒนธรรมของชาติ
- 2.8 กิจกรรมให้บริการแก่สังคมและพัฒนาชุมชน
- 2.9 กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างหน่วยและ

องค์การ

- 2.10 กิจกรรมนันทนาการ

3. กิจกรรมแผนงานหรือโครงการอื่น ๆ หมายถึง โครงการอิสระของ ผู้เรียน หรือของกลุ่ม หรือโครงการที่สถานศึกษากำหนด เช่น การจัดนิทรรศการ งาน อาชีวศึกษาครบวงจร การปรับปรุงห้องเรียน เป็นต้น⁴²

ศิริ รอดบุญธรรม (พ.ศ.2518) ได้ศึกษาถึงการบริหารกิจกรรมนักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า การจัดกิจกรรมของนักเรียนนักศึกษา ยังได้รับความร่วมมือจากนักเรียนนักศึกษาเป็นส่วนน้อย⁴³ ซึ่งแตกต่างจากการศึกษา ค้นคว้าของ ชัชานาภรณ์ เสนาอักษรณ์ (พ.ศ.2518) ซึ่งศึกษาถึงการจัดกิจกรรมเสริม หลักสูตรของวิทยาลัยอาชีวศึกษาของรัฐบาลในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดริเริ่ม ในการจัดกิจกรรมได้มาจากผู้เรียนมากที่สุด และวิทยาลัยทุกแห่งให้การสนับสนุนอย่าง เต็มที่ในเรื่องการเงิน สถานที่ เวลา วัสดุอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวก ตลอดจน จัดหาบุคลากรพิเศษเพื่อช่วยการจัดกิจกรรม ผู้เรียนมีความเห็นว่าการจัดกิจกรรมใน วิทยาลัยส่วนใหญ่ล้มเหลว⁴⁴

สรุป การจัดกิจกรรมนักเรียน เป็นการกระทำเพื่อแสดงออกของบุคคล แรงจูงใจที่ชักนำให้ทำ คือ ความเพลิดเพลินจากสิ่งที่ได้สร้างสรรค์ ความต้องการมิตร ความพึงพอใจจากการประสบผลสำเร็จ จากประสบการณ์ใหม่ ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริม การพัฒนาทางด้านวิชาการ ความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้เรียน รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์และส่งเสริมค่านิยมที่ดีขึ้น เป็นกิจกรรมที่นักเรียนเข้าร่วมด้วยความสมัครใจและ ได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ในสถานศึกษา

สภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียน การบริการ คือ การช่วยเหลือ นักเรียนให้ได้รับประโยชน์จากการศึกษาในสถานศึกษาอย่างเต็มที่ สถานศึกษาควร สนับสนุนให้มีบริการต่าง ๆ ดังนี้

1. การบริการห้องสมุด

ห้องสมุดโรงเรียนเป็นศูนย์รวมแห่งวิชาการทั้งปวงที่เปิดโอกาสให้ นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียังห้องสมุดของ โรงเรียน ห้องสมุดที่ดีควรมีหนังสือมากชนิดเหมาะกับวัยและความสนใจของนักเรียน สภาพห้องควรสะอาด สะดวกสบายที่จะเข้ามาศึกษาค้นคว้า ควรเปิดบริการทุกวันใน วันราชการ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับ ห้องสมุดของโรงเรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงควรคำนึงถึงให้มาก เพราะ ห้องสมุดเป็นแหล่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการสอนของครู และการเรียนของนักเรียนให้

บรรลุดมมุ่งหมายที่วางไว้

องค์ประกอบที่สำคัญของห้องสมุด มี 5 ประการ คือ

1. สถานที่และครุภัณฑ์ ควรเป็นสถานที่โดยเฉพาะของห้องสมุด มีเนื้อที่พอที่จะวางครุภัณฑ์ที่จำเป็น มีที่สำหรับการอ่าน การค้นคว้า ตลอดจนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรอยู่ย่านกลางที่นักเรียนและครูไปมาได้สะดวกแต่ไม่พลุกพล่าน มีความเงียบสงบพอ มีแสงสว่างพอเพียง อากาศถ่ายเทได้สะดวก ครุภัณฑ์ทุกชิ้นในห้องสมุดต้อง ได้สัดส่วนตามขนาดของครุภัณฑ์ห้องสมุด

2. หนังสือและวัสดุอุปกรณ์ที่ให้ความรู้ต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ แบบเรียน หนังสือประกอบการเรียน หนังสืออ้างอิง หนังสืออ่านเพื่อความเพลิดเพลิน หนังสือสารคดีทั่วไป วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสารหรืออนุสาร นอกจากนี้ก็จะเป็นรูปภาพ แผนที่ ลูกโลก ฯลฯ และสื่อทัศนวัสดุอุปกรณ์การศึกษาต่าง ๆ จำนวนหนังสือและสิ่งของดังกล่าวควรมีให้มากพอตามความต้องการของนักเรียนและครูหรือเท่าที่สามารถจะหามาได้ และควรจะให้ทันสมัยเหมาะสมกับผู้ใช้

3. บรรณารักษ์ งานห้องสมุดจะดำเนินไปได้ดีขึ้นอยู่กับบรรณารักษ์ส่วนหนึ่ง ด้วยเรียกว่า ครูบรรณารักษ์ จะเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในห้องสมุด ห้องสมุดจะดูมีชีวิตชีวาเป็นที่ดึงดูดใจผู้ใช้ก็อยู่ที่การทำงานของบรรณารักษ์ บรรณารักษ์จะเป็นผู้จัดหา เลือกรวบรวม หนังสือ วัสดุอื่น ๆ เข้าห้องสมุดแล้วจัดให้เป็นระเบียบสะดวกเวลาใช้ จัดกิจกรรม และบริการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ฯลฯ คุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับผู้ที่ เป็นบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน คือ

3.1 ได้รับการศึกษา หรืออบรมวิชาบรรณารักษ์ศาสตร์มาแล้ว

3.2 รักหนังสือและรักการอ่านหนังสือ สนใจศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ

3.3 มีเจตคติที่ดี และมีความศรัทธาต่ออาชีพบรรณารักษ์

3.4 มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร การสอน นโยบายของ

โรงเรียน และการศึกษาโดยทั่วไป

3.5 มนุษย์สัมพันธ์ดี

3.6 มีความคิดริเริ่มดี มีความจำดี

3.7 มีความรู้ในเรื่องจิตวิทยาธรรมชาติของมนุษย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.8 มีใจเป็นประชาธิปไตย ยินดีรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอที่เป็นประโยชน์และชอบด้วยเหตุผล

3.9 รู้จักสำรวจความต้องการของนักเรียน ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะสามารถจัดบริการสนองความต้องการได้เหมาะสมและเป็นประโยชน์

3.10 มีคุณสมบัติเฉพาะตัวเด่นในเรื่องความซื่อสัตย์ รักสวยรักงาม รักความเป็นระเบียบ สะอาด อารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ทำงานได้ทุกอย่าง สามารถแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้าด้วยวิธีการที่นุ่มนวลและตรงต่อเวลา

4. เงินที่จะใช้ดำเนินการข้างต้น และเงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายประจำปีอย่างสม่ำเสมอ เช่น ซื้อหนังสือ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ เพิ่มเติม ค่าซ่อมแซมสิ่งพิมพ์และครุภัณฑ์ที่ชำรุด ค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรม ค่าซื้ออุปกรณ์ห้องสมุด ฯลฯ

5. การสนับสนุนของผู้บริหาร ความร่วมมือของครูและนักเรียนในโรงเรียน ผู้บริหารมีส่วนสำคัญอย่างมากเพราะจะลดบันดาลความเจริญก้าวหน้าของห้องสมุดได้ด้วยการจัดหางบประมาณมาสนับสนุนการดำเนินงานของห้องสมุด ภารกิจของครูบรรณารักษ์นั้นเป็นผู้แนะนำของดีที่มีอยู่ตามหนังสือเอกสารต่าง ๆ ให้ครูและนักเรียนได้รู้จักด้วยเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ

6. บริการและกิจกรรมของห้องสมุด เป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินงานห้องสมุด เพราะจะทำให้ห้องสมุดเป็นที่สนใจ เป็นที่ดึงดูดผู้เข้ามาใช้ และทำให้ห้องสมุดมีชีวิตชีวา บริการที่สำคัญของห้องสมุด คือ

6.1 บริการรับจ่าย คือ การให้ยืมหนังสือไปอ่านนอกห้องสมุด โดยมีกำหนดเวลาและจำนวนเล่ม

6.2 บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ซึ่งต้องใช้หนังสืออ้างอิงเป็นเครื่องมือในการตอบและค้นหาหนังสือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เพื่อช่วยในการค้นคว้าประกอบการเขียนรายงานของนักเรียน

6.3 การทำรายงานชื่อหนังสือ หรือบรรณานุกรม เพื่อแนะนำหนังสือใหม่ เพื่อช่วยการค้นคว้าในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อประกอบการนิเทศการ ฯลฯ

6.4 บริการหนังสือจอง เป็นการจัดการบริการตามคำขอของครูผู้สอน เพื่อให้ นักเรียน ได้มาค้นคว้าเป็นกลุ่ม และรวมถึงการจัดเตรียมหนังสือ เอกสาร สำหรับ

ครูใช้ประกอบการสอนเสนออีกด้วย

6.5 บริการสอนวิธีใช้ห้องสมุด เพื่อให้ครูและนักเรียนรู้จักการใช้ห้องสมุดที่ถูกต้องวิธี เพื่อประหยัดเวลาในการค้นสิ่งที่ต้องการในห้องสมุด⁴⁵

ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรส่งเสริมการใช้ห้องสมุดให้มาก โดย

1. จัดเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการใช้ห้องสมุด
2. ให้งบประมาณสนับสนุนการจัดหาหนังสือให้เต็มที่
3. ส่งเสริมให้นักเรียนใช้ห้องสมุดศึกษาค้นคว้า
4. สนับสนุนอาจารย์ใช้ห้องสมุด
5. ปรับปรุงองค์ประกอบของห้องสมุด
6. ให้นักศึกษาและอาจารย์ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับความเป็นเจ้าของห้องสมุด⁴⁶

นอกจากแนวคิดทางด้านห้องสมุดดังกล่าวมาแล้วนั้น ผลงานวิจัยของ พวงมณี อ้นตพงค์ ที่ศึกษาการให้บริการของห้องสมุดวิทยาลัยอาชีวศึกษาพบว่าห้องสมุดมีตำราทางวิชาการน้อย⁴⁷ เช่นเดียวกับ ศิริพร ตั้งจิรวงษ์ ที่สรุปว่า ห้องสมุดวิทยาลัยอาชีวศึกษาและเทคโนโลยีได้รับการปรับปรุงให้เจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพราะในปัจจุบันห้องสมุดส่วนใหญ่ไม่มีอาคารเอกเทศ ที่ตั้งไม่เหมาะสมอยู่ห่างไกล หรืออยู่ชั้นสูงเกินไป พื้นที่ห้องสมุดคับแคบ จำนวนบุคลากรของห้องสมุดต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน⁴⁸

2. การจัดการบริการแนะแนว

การแนะแนว หมายถึง กระบวนการหรือกรรมวิธีในการช่วยให้คนรู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักช่วยตนเอง รู้จักคิดแก้ปัญหาต่าง ๆ ของตนได้ รู้จักเลือกและตัดสินใจอย่างฉลาด รู้จักโลกและสิ่งแวดล้อม และรู้จักนำความสามารถในตนมาใช้ให้เป็นประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น ดังนั้นการจัดการบริการแนะแนวในโรงเรียนจึงเป็นการจัดการบริการให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักช่วยตนเอง รู้จักคิดแก้ปัญหาต่าง ๆ ของตนได้

การจัดการบริการแนะแนว มีบริการหลักที่สำคัญอยู่ 5 บริการ คือ

1. บริการสำรวจและศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล เป็นบริการเกี่ยวกับการสำรวจและศึกษาเด็กแต่ละคนเพื่อทราบว่าเด็กแต่ละคนมีสถานะทางครอบครัวเป็นอย่างไร รวมทั้งด้านอื่น ๆ เช่น สุขภาพ สติปัญญา ความสนใจ ความถนัด เป็นต้น อาจจะได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลายวิธี เช่น การสังเกต การสอบถาม การสัมภาษณ์ การทดสอบ การเขียนอัตชีวประวัติ การไปเยี่ยมบ้าน การศึกษาปัญหาเฉพาะกรณี ฯลฯ เมื่อได้ข้อมูลแล้วบันทึกไว้ในระเบียบ สະສມ

2. บริการสนเทศ เป็นบริการให้ข่าวสารต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เด็กมีความรู้ รอบตัวมากไปกว่าหลักสูตรหรือแบบเรียน รู้จักเข้าสังคมได้ดี รู้จักประพตติ ประพตติชอบ รู้จักเลือกประกอบอาชีพ เป็นต้น สำหรับข่าวสารต่าง ๆ นั้น ได้แก่ ข่าวสารเกี่ยวกับ การสังคม ข่าวสารเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ข่าวสาร เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง เป็นต้น ส่วนการเสนอข่าวสารทำได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดป้ายนิเทศ การจัดนิทรรศการ การจัดทำหนังสือพิมพ์ การจัดหนังสือคู่มือ การ อภิปราย การประชุม การสัมมนา การปฐมนิเทศ และทัศนศึกษา เป็นต้น

3. บริการให้คำปรึกษา เป็นหัวใจสำคัญของการแนะแนว เป็นการช่วยให้ ผู้รับคำปรึกษาเกิดการเรียนรู้ เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม รู้จักรับผิดชอบในการตัดสินใจ ด้วยตนเอง วิธีการให้คำปรึกษาทำได้หลายวิธี เช่น วิธีที่ไม่ใช่การแนะนำโดยตรง คือ พยายามให้ผู้มาขอคำปรึกษาได้ระบายอารมณ์ แสดงความรู้สึกภายในของตนได้อย่างเต็มที่ โดยผู้ให้คำปรึกษาจะใช้เทคนิคการรับฟัง การสรุปให้ผู้มาขอคำปรึกษาเข้าใจตนเอง มอง เห็นความจริงและช่องทาง จนกระทั่งสามารถตัดสินใจได้เองในการปรับพฤติกรรมของตน

4. บริการจัดวางตัวบุคคล หมายถึง การจัดให้บุคคลได้รับประสบการณ์ การฝึกอบรม และการส่งเสริมที่ตามควรแก่กรณี เช่น การจัดให้เด็กรู้จักเลือกวิชาเรียน หรือแผนการเรียนที่ตรงกับสติปัญญา ความสามารถ ความถนัด และความสนใจ การจัดทุน การศึกษา การจัดอาหารกลางวันสำหรับเด็กยากจน การจัดหางานให้เด็กทำในระหว่าง ปิดภาคเรียนนอกเวลาเรียน และการจัดให้มีชุมนุมต่าง ๆ ตามความสนใจของเด็ก เป็นต้น

5. บริการติดตามผลและประเมินผล เป็นบริการที่ต้องการติดตามผลและ ประเมินผลดูว่า บริการแนะแนวด้านต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดไปแล้วนั้น ได้ผลหรือไม่ มีข้อ บกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นอย่างไร⁴⁹

เป้าหมายของการแนะแนว คือ

1. มุ่งช่วยให้นักเรียนดำรงชีวิตอย่างสงบสุขในสังคม โดยเสริมสร้างให้ นักเรียนมีคุณลักษณะประจำตัว 3 ประการคือ เข้าใจตนเองอย่างถูกต้อง สามารถตัดสินใจ

ด้วยตนเอง และมีความสามารถในการปรับตัว

2. เพื่อป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น หรือเพื่อแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้น ตลอดจนส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ อย่างเต็มที่

การจัดบริการแนะแนว ต้องจัดให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ

1. แนะนำการศึกษา เพื่อให้นักเรียนรู้จักโลกกว้างทางการศึกษา และช่วยเหลือการศึกษาเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการเรียนตามอัธยาศัย

2. แนะนำอาชีพ เพื่อให้นักเรียนรู้จักโลกกว้างทางอาชีพและตัดสินใจเลือกอาชีพตรงกับอัธยาศัยและความต้องการของตลาดแรงงาน

3. การแนะแนวส่วนตัวและสังคม หรือการแนะแนวบุคลิกภาพ เพื่อให้ นักเรียนรู้จักพัฒนาบุคลิกภาพของตน มีความสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองได้⁵⁰

กรมอาชีวศึกษาได้กล่าวถึงการบริหารแนะแนวในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาไว้ดังนี้

หัวหน้างานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน มีหน้าที่และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

1. ให้คำปรึกษาแก่นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครองที่มีปัญหาในด้านต่าง ๆ และประสานงานกับทุกฝ่ายในการแก้ปัญหาของนักเรียน นักศึกษา
2. ให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพแก่นักเรียน นักศึกษา
3. วางแผนการจัดหางาน การฝึกงานให้แก่แก่นักเรียน นักศึกษา
4. ติดต่อประสานงานกับแหล่งงาน สถานประกอบการเพื่อการฝึกงาน และการจัดหางานให้แก่แก่นักเรียน นักศึกษา
5. จัดสรรทุนเพื่อการศึกษาและการประกอบอาชีพ
6. จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ
7. ติดตามผลต่าง ๆ เช่น ผลการให้คำปรึกษา แนะนำผลการศึกษา ต่อของผู้สำเร็จการศึกษา ผลการประกอบอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา ผลการลาออกระหว่างการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ประเมินผลงานต่าง ๆ ของงานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน
9. วิจัยสาเหตุของผู้สำเร็จการศึกษาที่ไม่มีงานทำ และเสนอแนะทางแก้ไข⁵¹

ครูผู้ทำหน้าที่แนะแนวควรได้รับการพิจารณาถึงคุณสมบัติอย่างน้อย 3 ประการคือ

1. วุฒิการศึกษาอย่างน้อยปริญญาตรีหรือวุฒิปริญญาโทที่เชื่อถือได้ มีความรู้ทางด้านจิตวิทยาวัยรุ่น การทดสอบ การประเมินผลหลักสูตร สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ ฯลฯ
2. ด้านประสบการณ์ควรเป็นครูมาแล้ว 2 ปี มีวุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่พอสามารถเข้าใจปัญหาของครู นักเรียนเป็นอย่างดี มีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ดีพอที่จะช่วยแก้ปัญหาให้เด็กตามเหตุการณ์ได้ทันทั่วทั้งที่

3. มีความรักงานด้านนี้ ซึ่งต้องใช้ความฉันทะ วิริยะ และอดุสาหะเป็นอย่างมาก อุทิศตนให้แก่งานแนะแนว
ห้องแนะแนว ควรมีลักษณะดังนี้

1. เป็นห้องที่สงบเป็นเอกเทศ ไม่มีเสียงรบกวน ไม่ควรอยู่ใกล้ห้องผู้บริหารและให้เป็นที่รู้จักแก่เด็กหรือผู้ปกครองนักเรียนที่จะติดต่อได้สะดวก
2. ห้อง ไม่คับแคบจนเกินไปที่จะจุคนได้ประมาณ 5 คนนั่งอย่างสบาย มีบรรยากาศที่สงบ มีสิ่งประดับสวยงามน่ารัก
3. ห้องควรมีโต๊ะ ตู้เอกสารสำหรับเก็บข้อมูลต่าง ๆ ของเด็กที่มีปัญหา ข้อมูลสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับการแนะแนว และสิ่งที่อำนวยความสะดวกและความสำเร็จให้เด็กเกิดความเชื่อถือในเหตุการณ์และตัวผู้แนะแนว⁵²

ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว การบริการแนะแนวมีความสำคัญต่อนักเรียนมาก นอกจากจะช่วยแก้ปัญหาด้านการเรียนให้รู้จักเลือกเรียน ในวิชาที่ตนเองถนัดแล้วยังจะต้องพิจารณาไปถึงการเลือกวิชาที่จะนำไปใช้ประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจ ฉะนั้นในการจัดดำเนินการแนะแนวในโรงเรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้นขึ้นอยู่กับบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่แนะแนวเป็นสำคัญ

3. บริการสุขภาพ

การบริการเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียน หมายถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อตรวจสุขภาพนักเรียน เป็นการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บและช่วยส่งเสริมสุขภาพนักเรียนซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียน เพราะถ้านักเรียนมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ย่อมจะประสบผลสำเร็จในการเรียน

กิตติมา ปรีดีติติก ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของ โครงการสุขภาพอนามัยโรงเรียนไว้ดังนี้

1. การป้องกัน บริการที่จัดให้ย่อมต้องช่วยป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ภายหลังบริการนั้นได้แก่การตรวจสุขภาพ การฉีดยาป้องกันโรค การจัดสิ่งแวดล้อมที่สะอาดต่อสุขภาพ

2. การรักษา เป็นการพยาบาลรักษาเล็ก ๆ น้อย ๆ โดยอาสาสมัครประจำบ้านอันเนื่องมาจากความเจ็บป่วยเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือเกิดจากอุบัติเหตุ ควรมีเตียงพยาบาลเพื่อให้นอนพักผ่อน⁵³

บริการต่าง ๆ ที่จำเป็นในสถานศึกษา มีดังนี้

1. ห้องพยาบาล ควรจัดอยู่ชั้นล่างของอาคาร โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 500 - 1,000 คน ควรมีห้องพยาบาลขนาด 3.5 X 5 เมตร โดยกันเป็น 2 ส่วน ส่วนที่วางเตียงพยาบาล จำนวน 2 เตียงอยู่ในเนื้อที่ 2.5 X 3.5 เมตร อีกส่วนหนึ่งใช้เป็นที่ทำการปฐมพยาบาลซึ่งประกอบด้วย ตู้ยา อ่างล้างมือ โต๊ะทำแผล เครื่องชั่งน้ำหนัก วัสดุส่วนสูง โต๊ะทำงาน แผ่นป้ายวัดสายตา กระโถน กระเป๋าน้ำร้อน กระเป๋าน้ำแข็ง กระเป๋าน้ำร้อน ปรอทวัดไข้ ยาสามัญประจำบ้าน ฯลฯ

2. บัตรบันทึกสุขภาพประจำตัวนักเรียน

3. บริการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค

4. บริการดูแลสุขภาพ

- ตรวจสุขภาพ

- ปฐมพยาบาล

- ติดตามผลการรักษาพยาบาล

5. การส่งเสริมโภชนาการ ควบคุมการประกอบและจัดจำหน่ายอาหาร ภายในสถานศึกษาให้ถูกหลักสุขาภิบาลอาหาร โดยเน้นเรื่องสุขวิทยาผู้ประกอบอาหาร การรักษาความสะอาดของครัวและโรงอาหาร คุณค่าอาหารที่จำหน่ายถูกต้องตามหลัก โภชนาการ⁵⁴

4. บริการอาหารกลางวัน

บริการอาหารกลางวัน จัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่มี คุณประโยชน์ ถูกสุขลักษณะ ประหยัดและสะดวกสบาย นอกจากนี้โรงเรียนยังมีผลพลอยได้ จากบริการอาหารกลางวัน คือใช้บริการอาหารกลางวันเป็นที่ฝึกงานภาคปฏิบัติของ นักเรียนที่เรียนวิชาอาหารทั้งยังมีโอกาสได้ฝึกอบรวมมารยาทของนักเรียนในการรับประทาน อาหารอีกด้วย

หลักในการจัดอาหารกลางวันในโรงเรียนมีดังนี้

1. ส่งเสริมให้นักเรียนมีภาวะโภชนาการที่ดี อาหารมื้อนี้ควรจะเป็น 1/3 ของอาหารที่นักเรียนควรจะได้รับในหนึ่งวัน ต้องมีคุณค่าเพียงพอแก่ความต้องการของ ร่างกายด้วย

2. เพิ่มคุณค่าทางโภชนาการ อาหารที่จัดให้นักเรียนต้องมีสารอาหารครบ สะอาดและถูกหลักโภชนาการ

3. ช่วยประหยัดเศรษฐกิจของครอบครัวนักเรียน

4. ประโยชน์ทางการศึกษา นักเรียนจะได้รับประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการซื้ออาหาร การปรุงอาหาร การถนอมอาหาร การบริการอาหาร ฯลฯ

การจัดบริการอาหารกลางวันในโรงเรียน มักจะจัดดังต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนหรือบุคคลภายนอกเข้ามาจำหน่ายอาหารให้แก่ นักเรียน โดยทางโรงเรียนเป็นผู้ควบคุมคุณภาพและราคาอาหาร โรงเรียนเก็บเงินจากร้านค้าเป็นค่า สวัสดิการและค่าบำรุงพร้อมสมควร

2. โรงเรียนให้ผู้รับเหมาจัดอาหารให้ โดยนักเรียนเสียค่าอาหารเป็น รายเดือน

3. โรงเรียนจัดบริการอาหารกลางวันเอง โดยมีคณะกรรมการหรือครูเป็น

ผู้รับผิดชอบและดำเนินงาน⁵⁵

5. บริการร้านค้าหรือสหกรณ์โรงเรียน

ถ้าโรงเรียนสามารถจัดบริการการจัดจำหน่ายหนังสือ เครื่องเขียน แบบเรียน อุปกรณ์การเรียนการสอนอื่น ๆ ตลอดจนเครื่องแบบที่นักเรียนจะต้องใช้ จะทำให้นักเรียนได้รับทั้งความสะดวกและประหยัด นอกจากนี้โรงเรียนยังมีผลพลอยได้จากการจัดบริการนี้ เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นที่นักเรียนจะต้องใช้ตลอดปี แต่ทางโรงเรียนไม่ควรจำหน่ายให้กับนักเรียนในราคาที่สูงกว่าท้องตลาด⁵⁶

จากการวิจัยของ สุวิทย์ สมานมิตร พบว่านักเรียนนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะมีปัญหาทางด้านสุขภาพมาก เช่น มีความรู้สึกตัวอ่อนเพลีย อ่อนแอ ง่วงนอนตลอดเวลา การที่นักศึกษามีปัญหาสุขภาพจึงมีผลต่อโอกาสทางการศึกษาด้วย⁵⁷ ปัญหาสุขภาพนักเรียนนักศึกษานี้ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา กล่าวว่า นักเรียนนักศึกษาเกือบทุกคนเป็นหรือเคยเป็นโรคทางเดินอาหาร ปวดท้อง ท้องไม่ปกติ โรคกระเพาะอาหารและโรคหวัด หรือแพ้อากาศอยู่เสมอ ซึ่งสาเหตุมาจากไม่ค่อยออกกำลังกาย สุขภาพจึงไม่ดีทำให้เป็นโรคต่าง ๆ ได้ง่าย และอาจมีปัญหาด้านสุขภาพจิต เป็นโรคความเครียดสูง มีความวิตกกังวลเรื่องการเรียน การปรับตัวกับเพื่อน หรือจากปัญหาครอบครัว หรือปัญหาส่วนตัวอื่น ๆ⁵⁸ นอกจากนี้ผลการวิจัยด้านการบริการนักศึกษาของ ศิริ รอดบุญธรรม ได้ศึกษาถึงการบริหารกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า ปัญหาเรื่องสุขภาพอนามัยของนักศึกษาทางวิทยาลัยเอาใจใส่ไม่น้อยมาก มีการตรวจสุขภาพปีละครั้ง บางแห่งไม่เคยตรวจเลย บางวิทยาลัยไม่มีเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำ ด้านความเอาใจใส่ต่อปัญหาของนักศึกษาน้อย ส่วนการบริการอาหารกลางวันอยู่ในขั้นดี และมีร้านค้าของวิทยาลัยเอง⁵⁹

สรุป การบริการนักเรียน หมายถึง การบริการต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดให้มีขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักเรียน เป็นการช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เป็นแรงกระตุ้นให้มีการพัฒนาคุณภาพของตนเอง สามารถประกอบอาชีพเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ

สภาพแวดล้อมด้านการปกครอง สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการปกครอง หมายถึง การควบคุมดูแลให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบวินัย หรือกฎข้อบังคับของสถานศึกษา เช่น ระเบียบเกี่ยวกับความปลอดภัย และระเบียบเกี่ยวกับการลงโทษ

การปกครองนักเรียนเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่จะต้องปกป้อง คุ้มครอง ดูแล รักษา รวมทั้งให้การอบรม ศีลธรรม จรรยา มารยาทแก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

เครื่องมือในการปกครอง หมายถึง กฎเกณฑ์ ระเบียบ และข้อบังคับ ซึ่งถือเป็นวินัยของโรงเรียนที่นักเรียนจะต้องปฏิบัติ และอยู่ในความควบคุมของผู้บริหารและครูผู้สอน เป็นเครื่องกำหนดแนวทางความปลอดภัยของนักเรียน กฎเกณฑ์นั้นควรตั้งอยู่บนรากฐานแห่งเมตตาธรรม ควรมุ่งให้เกิดความสำนึกของการเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ฉะนั้นลักษณะของวินัยที่ดีควรเป็นดังนี้

1. วินัยซึ่งอยู่บนรากฐานของการเสียสละเพื่อมนุษยธรรม เช่น อีสรภาพ ความยุติธรรม และความเสมอภาคในหมู่ของคนทั้งหมด
2. วินัยซึ่งยอมรับนับถือความมีศักดิ์และสิทธิ์ของทุกคน
3. วินัยซึ่งเกิดขึ้นจากความเห็นชอบของตน
4. วินัยส่งเสริมให้เด็กมีลักษณะเป็นผู้นำสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้
5. วินัยซึ่งกำหนดมาจากความเข้าใจต้องทำหรือไม่ทำสิ่งนั้นเพราะอะไรมากกว่าวินัยซึ่งเป็นไปตามคำสั่ง^{๑๐}

กรมอาชีวศึกษามีนโยบายที่จะเสริมสร้างวินัยของนักเรียนด้วยการกำหนดให้นักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี ด้วยมีความเชื่อว่ากิจกรรมนี้จะสรรค์สร้างนักเรียนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยได้ ดังนั้นนักเรียนจึงต้องยึดกฎของลูกเสือไทย 10 ประการ เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติทุกคน กฎของลูกเสือไทย มีดังนี้

1. ลูกเสือมีเกียรติเชื่อถือได้
2. ลูกเสือมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และชื่อตรงต่อผู้มีพระคุณ
3. ลูกเสือมีหน้าที่กระทำตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่น
4. ลูกเสือเป็นมิตรของทุกคน และเป็นพี่น้องกับลูกเสืออื่นทั่วโลก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ลูกเสือเป็นผู้สุภาพเรียบร้อย
6. ลูกเสือมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์
7. ลูกเสือเชื่อฟังคำสั่งของบิดามารดาและผู้บังคับบัญชาด้วยความเคารพ
8. ลูกเสือมีใจร่าเริงและไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก
9. ลูกเสือเป็นผู้มีธรรมาจริยธรรม
10. ลูกเสือประพฤติชอบด้วยกายวาจาใจ

คณะกรรมการลูกเสือฝ่ายอบรมได้เสนอประโยชน์ของการลูกเสือไว้ว่าเป็นการช่วยเสริมการศึกษาในโรงเรียนด้านความประพฤติ นิสัยใจคอ สติปัญญา ความมีระเบียบวินัย สุขภาพและพลังกาย ฝีมือและทักษะ หน้าที่พลเมืองและการบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น⁶¹

ระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2529 ได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้างานปกครองไว้ดังนี้

1. ปกครองดูแลนักเรียนนักศึกษาและผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้อยู่ในระเบียบวินัยของสถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
2. ประสานงานกับครู-อาจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษา ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนนักศึกษา และผู้เข้ารับการฝึกอบรมในสถานศึกษา
3. ประสานงานกับสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา เจ้าหน้าที่บ้านเมือง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ปกครอง ในการแก้ปัญหาความประพฤติของนักเรียนนักศึกษา
4. ลงโทษหรือเสนอการลงโทษนักเรียนนักศึกษาผู้กระทำความผิด⁶²

จากการวิจัยของ ศิริ รอดบุญธรรม ปี พ.ศ. 2518 ได้ศึกษาการบริหารกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่าวิทยาลัยส่วนใหญ่เคร่งครัดต่อระเบียบ นักเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่ประพฤติผิดระเบียบวินัยในด้านการแต่งกาย การจัดกิจกรรมได้รับความร่วมมือจากนักเรียนนักศึกษาเป็นส่วนใหญ่ การจัดกิจกรรมการปกครองจัดกันหลายรูปแบบ⁶³

เมื่อปี พ.ศ. 2523 จรรยา ถาวรจักร ได้วิจัยสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในภาคกลาง พบว่าอาจารย์บางส่วนไม่มีโอกาสใกล้ชิดกับนักศึกษาจึงขาดความสนใจซึ่งกันและกัน ทำให้นักศึกษาขาดโอกาสที่จะได้รับคำแนะนำในการวางตัว การคบเพื่อนและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความร่วมมือในการทำงาน^{๑4}

สรุป สถานศึกษาจะต้องมีกฎระเบียบวินัยเป็นแนวทางไว้ให้นักเรียนได้ประพฤติปฏิบัติตามเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เป็นการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมพัฒนาตนเอง ให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ

สภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน สภาพแวดล้อมกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของนักเรียน เพราะวัยนี้เป็นวัยที่มีความต้องการทางสังคม ต้องการเพื่อนสนิท ความสัมพันธ์กับครอบครัวมีน้อยลง กลุ่มเพื่อนจึงมีบทบาทต่อนักเรียนมากขึ้นทั้งในด้านเจตคติ ทักษะ สติปัญญา ความรู้ความสามารถ และบุคลิกภาพ ดังนั้น ความสัมพันธ์ในหมู่นักเรียนจึงเป็นสภาพแวดล้อมอย่างหนึ่งที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความเจริญงอกงามไปในทางใดทางหนึ่ง ไพฑูรย์ สินลารัตน์ จำแนกไว้ 2 ลักษณะ คือความสัมพันธ์ทางอารมณ์ ซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานของความรู้สึกผูกพันต่อกัน แต่จะถูกทำลายหรือสูญหายไปง่ายเพราะใช้ความรู้สึกเป็นเครื่องตัดสิน กิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดความสัมพันธ์ทางอารมณ์ ได้แก่ กิจกรรมบันเทิง เช่น กีฬา อีกลักษณะหนึ่งคือ ความสัมพันธ์ทางปัญญาต้องอาศัยเหตุผล ความรู้ ความคิด สติปัญญาเป็นเครื่องเชื่อมโยง กิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดความสัมพันธ์ในลักษณะนี้มักจะเป็นกิจกรรมสัมมนาทางวิชาการ ได้แก่ การอภิปราย การประชุม จะเป็นความสัมพันธ์ที่มั่นคงเพราะเกิดจากการพิจารณาโดยอาศัยหลักการและความรู้^{๑๕} ฉะนั้นกลุ่มเพื่อนจึงมีความสำคัญต่อนักเรียนมากในด้านความคิด การประพฤติปฏิบัติตน และจะแสวงหาค่านิยมของตนเองจากกลุ่มเพื่อน หากได้รับค่านิยมที่ถูกต้องก็จะก่อให้เกิดสติปัญญา แต่ถ้าได้รับค่านิยมผิดก็จะเป็อันตรายเป็นอันตรายได้ทั้งตนเองและส่วนรวม

จากงานวิจัยของ เตือนจิตต์ จิตต์อารี ในปี พ.ศ.2522 ได้ศึกษาการคบเพื่อนของนิสิตหญิงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่านิสิตหญิงส่วนใหญ่นิยมคบเพื่อนที่มีลักษณะตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ เพื่อนที่มีความประพฤติดี เพื่อนที่มีความช่วยเหลือดี เพื่อนที่มีความสนใจตรงกัน เพื่อนที่เรียนดี เพื่อนที่มีฐานะดี^{๑๖} ส่วนบุณยานุช คุ่มภักย์ ได้ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการทางสังคมของวัยรุ่นในวิทยาลัยครูวิทยาลัยอาชีวศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ.2522 พบว่านักศึกษาต้องการมีเพื่อนสนิทที่สามารถปรึกษาทุกสิ่งทุกอย่างได้ ต้องการ

เป็นที่ชอบพอของเพื่อนทุกคนและต้องการเป็นคนที่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ดีเพราะจะทำให้เข้ากับเพื่อนได้⁶⁷ และบุญเลิศ กลางใจ ได้ศึกษาเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยครูภาคเหนือ ปี พ.ศ.2523 พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เลือกวิชาตามเพื่อน ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากลุ่มเพื่อนมีผลต่อการตัดสินใจและเจตคติในการเลือกเรียน และนักเรียนนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียนมากก็จะมีผลการเรียนสูงกว่า นักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นน้อย⁶⁸

จากการศึกษาที่ได้อ้างอิงดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่าความสัมพันธ์กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เจตคติ และบุคลิกภาพของนักเรียน สถานศึกษาจึงต้องให้ความสนใจส่งเสริมความต้องการทางด้านอารมณ์และสังคมของนักเรียนต่อกลุ่มเพื่อน ส่งเสริมให้รักใคร่ มีความสัมพันธ์อันดีฉันท์เพื่อนเพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในอนาคต

สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่ หมายถึง สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้นที่มีอิทธิพลต่อบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น ในที่นี้หมายถึงบริเวณหรือสถานที่ที่ใช้จัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องน้ำ ห้องส้วม โรงอาหาร โรงรถ สนามกีฬา และบริเวณพักผ่อน

นักการศึกษาทั่วไปยอมรับกันแล้วว่า ครูไม่ใช่ตัวจักรสำคัญที่จะสร้างความเจริญเติบโตทุกด้านให้แก่เด็กเพียงอย่างเดียว อาคารเรียน และสภาพของโรงเรียนก็มีส่วนสร้างความเจริญงอกงามให้แก่เด็กอยู่มากเพราะการตกแต่งอาคารสถานที่และบริเวณให้มีส่วนเกื้อกูลต่อการเรียนรู้ของเด็กจะช่วยให้เกิดความสดชื่น ร่มเย็น เป็นแรงจูงใจให้อยากมาโรงเรียน มีความรัก ห่วงแหนและภาคภูมิใจโรงเรียน ลักษณะเช่นนี้จะช่วยหล่อหลอมพฤติกรรมของเด็กได้ อาคารโรงเรียนที่ดีควรมีองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เป็นต้นว่า ขนาดรูปร่าง ลักษณะ วัสดุอุปกรณ์ สี แสง ทัศนียภาพ ทิศทางลม การจัดระเบียบภายในอาคาร เป็นต้น ยังมีองค์ประกอบที่สำคัญนอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วคือ สุขลักษณะ ความปลอดภัย ความสดชื่น ความสุขสบายและอบอุ่น บรรยากาศที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และความรักใคร่สามัคคีกัน และวิถีทางในการดำเนินชีวิตของผู้ใช้บริการ เช่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความเจริญเติบโต ความเห็นดีเห็นชอบเมื่อยล้า การอยู่ร่วมกัน เล่นด้วยกัน กินด้วยกัน พักผ่อนด้วยกัน ดังนั้น โรงเรียนและห้องเรียนจึงไม่ควรเป็นโลกหนึ่งต่างหากจากชีวิตประจำวันของนักเรียน และควรมีบรรยากาศอบอุ่นของความเป็นบ้านหรือครอบครัวอยู่ข้าง เพื่อช่วยในการปรับตัวและเสริมสร้างสุขภาพจิตและประสบการณ์ของนักเรียน^{๖๐}

เพื่อที่จะให้อาคารสถานที่มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา มากที่สุดได้มีผู้เสนอแนะและให้หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการวางแผนผังโรงเรียนไว้ ดังเช่น Seagers ได้กล่าวถึงการวางแผนผังโรงเรียนที่ดีสำหรับประเทศไทยว่า ควรมีการวางแผนผัง โดยคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ

1. ตั้งอยู่ในที่ที่เหมาะสม ในแง่ของชุมชน และ โรงเรียนอื่น ๆ และกว้างขวางพอเหมาะกับโครงการในปัจจุบัน รวมทั้งต้องสามารถจะขยายได้ในอนาคต
2. ตั้งอยู่ในที่ที่เหมาะสม สวยงามและสามารถใช้ประโยชน์เพื่อกิจกรรมกลางแจ้งและสันทนาการ ได้มากที่สุด
3. วางแผนผังให้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการในการศึกษาด้านต่าง ๆ
4. จัดส่วนที่เงียบสงบและอีกทั้งให้แยกจากกัน รวมทั้งอาจารย์ฝ่ายสอน และฝ่ายธุรการก็ควรแยกให้เป็นสัดส่วน
5. ควรอยู่ในที่ที่ก่อให้เกิดปัญหาการจราจรน้อยที่สุด
6. ควรจัดการจราจรทางรถยนต์ให้แยกทางเท้าและจักรยาน
7. จัดให้มีทางระบายลมตามธรรมชาติและแสงสว่างอย่างดีที่สุด
8. สร้างด้วยวัสดุที่เลือกสรรมาอย่างดี ทนทานและราคาพอสมควร
9. ภายในตึกเรียนควรจัดวางวัสดุไว้ให้เหมาะสมกับหน้าที่ที่ใช้สอย มีความสวยงาม สะดวกสบายและเป็นประโยชน์^{๖๑}

ปริธูญา อังคสิงห์ ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของโรงเรียนไว้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ความเพียงพอ หมายถึง มีบริเวณอาคาร ห้องเรียน และอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างเพียงพอ
2. ความเหมาะสม หมายถึง ความเหมาะสมในการเลือกที่ตั้งของโรงเรียน ลักษณะพื้นที่ การจัดห้องต่าง ๆ เป็นต้น
3. ความปลอดภัย หมายถึง มีการป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุหรืออันตรายต่าง ๆ
4. สุขลักษณะ หมายถึง มีการพิจารณาส่งเสริมในด้านสุขภาพอนามัย
5. ระยะทางการติดต่อใช้สอย หมายถึง เส้นทางหรือระยะทางจากบ้านมาโรงเรียน หรือจากจุดต่าง ๆ ในบริเวณโรงเรียนมีความเหมาะสม
6. การยืดหยุ่นได้ หมายถึง สามารถเปลี่ยนแปลงพื้นที่ผนังกันห้อง หรืออุปกรณ์เครื่องใช้ให้ใช้ประโยชน์แก่กิจกรรมหลาย ๆ อย่าง
7. ประสิทธิภาพ หมายถึง การใช้พื้นที่อาคาร อุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ผลเต็มที่
8. การประหยัด หมายถึง สามารถวางแผนผังบริเวณ และออกแบบอาคาร ได้คุ้มค่างบเงินที่ลงทุนและเสียค่าบำรุงรักษาน้อย
9. การขยายตัว หมายถึง การขยายตัวเองของบริเวณและอาคารโดยมีการออกแบบที่เหมาะสม ขยายตัวได้ง่ายและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อย
10. รูปร่าง หมายถึง การวางบริเวณโรงเรียน อาคารและการตกแต่งภายในภายนอกให้เป็นที่น่าสนใจแก่ผู้พบเห็น รวมทั้งการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้สวยงามและสะอาดอยู่เสมอ⁷¹

ดังนั้น การอาชีพจะได้รับการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นกับความสำคัญทางด้านอาคารเรียน สถานที่ จึงต้องคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม ผู้ที่อาศัยมีความพอใจทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และความปลอดภัย ดังที่ เมธี บิลันธานนท์ กล่าวว่า

สภาพการณ์ที่เป็นปัญหาต่อการเรียนการสอนวิชาชีพ คือ การควบคุมความปลอดภัย การสอนทางด้านอาชีวศึกษาจำเป็นต้องที่จะจำลองสภาพการณ์ในโรงงานอุตสาหกรรมมาเป็นโรงงาน ให้คล้ายกับความจริงมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เช่นทักษะ กระบวนการปฏิบัติงาน หลักการใช้เครื่องจักรและเครื่องมือ การบำรุงรักษา การวางผังโรงงาน การป้องกันอุบัติเหตุและสภาพแวดล้อมในการทำงาน จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบปัญหาการเกิดอุบัติเหตุขณะปฏิบัติงานของนักเรียนนักศึกษา ทำให้เกิดความเสียหายอย่างมากต่อร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สิน จากการวิจัยของผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศพบว่า อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติงาน ร้อยละ 82 เกิดจากผลรวมของความประมาท และสภาพแวดล้อม ร้อยละ 3 เกิดจากเครื่องจักรโดยตรง และร้อยละ 15 เกิดจากผลรวมของเครื่องจักรและความประมาทของคน สาเหตุของความปลอดภัย ผู้บริหารและครูผู้สอนควรได้รับทราบและควรเอาใจใส่ ขณะที่นักเรียนนักศึกษาปฏิบัติงานในโรงเรียน ดังนี้

1. การวางผังโรงงาน ไม่เหมาะสมทำให้เกิดอุบัติเหตุจากการยกขนย้ายวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักร ทก้ม ตกจากที่สูง วัตถุตกใส่ การใช้เครื่องมือและแม่กระทั่งการเดินสะดุด
2. สภาพการระบายอากาศ ถ้าในโรงงานเมื่อออกซิเจนน้อยกว่า 20% นักเรียนนักศึกษาจะรู้สึกอึดอัด ไม่สบาย
3. แสงสว่างในโรงงาน ถ้าแสงสว่างมีน้อยเกินไปจะทำให้พนักงานนักศึกษาขาดความตั้งใจ ขาดความสนใจ เกิดความประมาท เสียวินัยในการทำงาน เสียสายตา เกิดอาการทางประสาท เกิดความสะเพร่า
4. เสียงเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดอันตรายขึ้นได้ คุณภาพของเสียงมีอิทธิพลต่อระบบการฟัง ระบบเสียงทำให้ผู้เรียนเป็นคนซีร่าคาญ เบื่อหน่ายเร็ว หงุดหงิด ฉุนเฉียว เจ้าอารมณ์ ทำให้การทำงานบกพร่อง ผิดพลาด ขาดความประณีตและเที่ยงตรง
5. อุณหภูมิของโรงงาน อุณหภูมิที่ร้อนเกินไปทำให้ปวดศีรษะ ตาลาย เบื่ออาหาร หัวใจเต้นเร็ว สับสน เฉื่อยชา ฉุนเฉียว มีอาการทางประสาท⁷²

ปี พ.ศ.2524 สมบัติ วัจนสาริกากุล ได้สรุปว่านอกจากความต้องการใช้อาคารแล้วยังต้องพิจารณาถึงหลักสถาปัตยกรรม ความสวยงาม ทนทาน สุขลักษณะ คมนาคม และสภาพแวดล้อมอันสุขสงบของสถาบันด้วย⁷³

สรุป การจัดอาคารสถานที่ของสถานศึกษาให้เหมาะสมเป็นระเบียบสวยงาม เป็นสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เป็นแรงจูงใจให้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจในสถานศึกษา จะเป็นผลต่อเนื่องไปในทางสร้างสรรค์คุณภาพชีวิตให้อยู่ได้ด้วยความสุข และเจริญก้าวหน้าในอาชีพ

เชิงอรรถ

¹Alexander W.Astin, *The College Environment* (New York : American Council on Education, 1968), p. 3.

²Webster Harold, "Personality Change in College Students," In *College and Character* (New York : Nevitt Stanford, 1964), p. 223.

³C.R. Pace and G.G. Stern, "An Approach to the Measurement of Psychological Characteristics of College Environment," *Journal of Educational Psychology* Vol.49, No.5, (June 1958), p. 269.

⁴Auther W.Chickering and Robert Blackburn, *The Undergraduate* (Boston : Manuscript, 1970), p. 7.

⁵ประกาศวี สุลันทบุตร, "สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรามคำแหงในทัศนะของนักศึกษา," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522), บทคัดย่อ

⁶อรรถณพ คุณพันธ์, "การสร้างแบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย," (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า 24.

⁷นิยนา อ่างสันติกุล, "การวิเคราะห์องค์ประกอบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย," (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 17.

⁸วิจิตร ศรีสอ้าน, *หลักการอุดมศึกษา* (กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 44-45.

⁹ลีปนนท์ เกตุทัต, "แนวคิดในการสร้างบัณฑิต," (กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ป.),
 อัดสำเนา

¹⁰วิไลวรรณ พิธิยานุวัฒน์ และสมทวัช พิธิยานุวัฒน์, "วิธีประเมินสภาพแวดล้อม
 มหาวิทยาลัย," วารสารครุศาสตร์ (พฤศจิกายน 2519 - ธันวาคม 2519), หน้า 22-23.

¹¹อรรณพ คุณพันธ์, "สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 23-24.

¹²วิจิตร ศรีสอาน, "การพัฒนาการเรียนการสอน รายงานสรุปการสัมมนาเพื่อ
 พัฒนาการเรียนการสอน ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางแสน," (3-6 มิถุนายน
 2519), หน้า 71.

¹³Gene E.Hall and Harward L.Genes, *Competency - Based
 Education* (New Jersey : Prentice-Hall, 1976), p. 48-49.

¹⁴กาญจนา คุณารักษ์, *หลักสูตรและการสอน* (นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร,
 2527), หน้า 171-175.

¹⁵ปรีชา กลิ่นรัตน์, "แนวความคิดแห่งจรรยาบรรณครูในสังคมไทย," *วารสาร
 ศึกษาศาสตร์* (กุมภาพันธ์ 2526 - พฤษภาคม 2526), หน้า 6.

¹⁶พนัส หันนาคินทร์, *การมัธยมศึกษา* (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2524), หน้า 159-160.

¹⁷ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์, "ลักษณะครูดี 4 ประการ," *วิทยาการ* ปีที่ 21, ฉบับที่ 11
 (มีนาคม 2513), หน้า 12-13.

¹⁸ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, "รายงานการสัมมนาเรื่องครูไทยในอนาคต," (กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527, หน้า 6-9.

¹⁹ เจลีย์ว บุรีภักดิ์ และคนอื่น ๆ, รายงานผลการวิจัยเรื่องลักษณะครูที่ดี (กรุงเทพมหานคร : ตำรวจ, 2520), หน้า 301-306.

²⁰ อุทุมพร ทองอุไทย, "ลักษณะของอาจารย์มหาวิทยาลัยในอุดมคติ," ครุศาสตร์ ฉบับที่ 2 (มีนาคม 2522 - เมษายน 2522), หน้า 71.

²¹ Carter V. Good, Dictionary of Education, 3 rd ed. (New York : McGraw-Hill, 1973), p. 588.

²² สุมิตร คุณานุการ, หลักสูตรและการสอน (กรุงเทพมหานคร : ชวนพิมพ์, 2523), หน้า 137.

²³ ธงชัย สุวัฒน์เมฆินทร์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา, 2529), หน้า 6-7.

²⁴ วัฒน์ น้อยแสงศิริ, "ระเบียบการสอนทั่วไป," มิตรครู ปีที่ 17, (กุมภาพันธ์ 2518), หน้า 26-28.

²⁵ อุทิศ นवलเจริญ, "การศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529), หน้า 29.

- ²⁶ ภิญโญ สาร, หลักการบริหารการศึกษา (พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2516), หน้า 160.
- ²⁷ ประดับ เรืองมาลัย, คู่มือสอบวิชาชุดครู ป.ม. (กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2517), หน้า 378.
- ²⁸ สุเทพ ภิรมย์ราช, "สวัสดี ไชยคุณา : บทสัมภาษณ์," วารสารอาชีวศึกษา ปีที่ 1, ฉบับที่ 11 (สิงหาคม 2528), หน้า 28-29.
- ²⁹ พงษ์ศักดิ์ วรสุเทโรสถ, รวมบทความอาชีวศึกษา (กรุงเทพมหานคร : วิทยาการ, 2517), หน้า 90-91.
- ³⁰ ธงชัย สุวัฒน์เมฆินทร์, หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (กรุงเทพมหานคร : หน่วยงานพิเศษ กรมอาชีวศึกษา, 2530), หน้า 13.
- ³¹ สุนีย์ ภูพันธ์, "สภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรมในสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา," (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531), หน้า 66-68.
- ³² ปรีชา ชาดิมาลากร, รายงานการวิจัยคณะวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ (กรุงเทพ มหานคร : วิทยาลัยครูพระนคร, 2524), หน้า 56.
- ³³ วินัย รังสินธ์, การวัดและประเมินผลการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช, 2524), หน้า 307.

³⁴ พันัส ทันนาคินทร์, หลักการบริหารโรงเรียน (กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2530), หน้า 137.

³⁵ ธีระ นทีวุฒิกุล, "การศึกษาความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521), หน้า 8.

³⁶ วิทยุ โสธร, สิ่งที่ได้อ่างมาแล้ว, หน้า 228.

³⁷ สมบูรณ์ ทับทิมไทย, "กิจกรรมนักเรียน," วารสารแนะแนว ปีที่ 12 (เมษายน 2521 - พฤษภาคม 2521), หน้า 27.

³⁸ ธนู แสงศักดิ์, "ข้อคิดในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร," วิทยากรย ปีที่ 10, ฉบับที่ 3 (ธันวาคม 2513), หน้า 3.

³⁹ Camelo J. Jamias, "Student Extra-Curricular Activities and Public Relation," Student Problem in Southeast Asia Universities (N.P. : University of Malaya, 1964), p. 9,98.

⁴⁰ สำเนา ขจรศิลป์, เอกสารประกอบการสอนวิชาพลวัตในการแนะแนวกิจกรรมนิสิตนักศึกษา (กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524), ไม่ปรากฏเลขหน้า.

⁴¹ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, นโยบายและแผนพัฒนาเยาวชนระยะยาว (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, 2524), หน้า 4-9.

⁴²สุนทร พานิชกุล, คู่มือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาคหกรรม (กรุงเทพมหานคร : หน่วยงานนิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา, 2530), หน้า 9-10.

⁴³ศิริ รอดบุญธรรม, "การบริหารกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษา," (วิทยานินธ์ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 89.

⁴⁴ชัชนาการณ์ เสนาลักษณ์, "การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของวิทยาลัยอาชีวศึกษาของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร," (วิทยานินธ์ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 38.

⁴⁵สุนีย์ ภูพันธ์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 51-52.

⁴⁶ศิริพร ตั้งจรรย์, "บทบาทของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา," (วิทยานินธ์ปริญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531), หน้า 126-127.

⁴⁷พวงมณี อันทนพงศ์, "การศึกษาการดำเนินงานของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาวิทยาเขตเทคนิคภาคใต้," (วิทยานินธ์ปริญาพาณิชยศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526), หน้า 102.

⁴⁸ศิริพร ตั้งจรรย์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 113-122.

⁴⁹วิจิตร วรุตบางกูร และสุนิษา ธีระกุล, การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 3 : กรุงเทพมหานคร : ชนิษฐาการพิมพ์, 2523), หน้า 41-42.

⁵⁰ สวัสดิ์ สุวรรณอักษร, เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานบุคคลในโรงเรียน
หน่วยที่ 11-15 (พิมพ์ครั้งที่ 2 : กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
2533), หน้า 163-167.

⁵¹ กรมอาชีวศึกษา, ระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ.2529
(กรุงเทพมหานคร : กรมอาชีวศึกษา, 2529), หน้า 12.

⁵² กรมสามัญศึกษา, คู่มือการบริหารการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย นุทธศักราช
2524 (กรุงเทพมหานคร : หน่วยงานพิเศษ กรมสามัญศึกษา, 2524), หน้า 47-48.

⁵³ จิตมา ปริดีติลล, การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น (ม.ป.ท.2529),
หน้า 263.

⁵⁴ กองอนามัยโรงเรียน, กรมอนามัย, คู่มือการจัดตั้งพยาบาลประจำโรงเรียน
(กรุงเทพมหานคร : ร.พ.องค์การส่งเสริมสุขภาพอนามัย, 2523), หน้า 23-25.

⁵⁵ กาญจนา ภาสุรินทร์, "ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมภายใน
วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8," (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531), หน้า 36-37.

⁵⁶ วิจิตร วรุตบางกูร, การวางแผนผังและพัฒนาสถานศึกษา (กรุงเทพมหานคร :
ชนิษฐาการพิมพ์, 2524), หน้า 56.

⁵⁷ สุวิทย์ สมานมิตร, "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามหาวิทยาลัย,"
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2515), บทคัดย่อ

⁵⁸ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, งานบุคคลากรนิสิตนักศึกษา (กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530), ไม่ปรากฏเลขหน้า

⁵⁹ ศิริ รอดบุญธรรม, "การบริหารกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษา," (วิทยานิพนธ์ปริญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 89.

⁶⁰ กล้า ทองขาว, เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารบุคลากรในโรงเรียนหน่วยที่ 11-15 (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา, 2526), หน้า 105-150.

⁶¹ กาญจนา ภาสุรพันธ์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 39.

⁶² กรมอาชีวศึกษา, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

⁶³ ศิริ รอดบุญธรรม, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

⁶⁴ จรูญ ถาวรจักร, "สภาพแวดล้อมของวิทยาลัยครูในภาคกลาง," (วิทยานิพนธ์ปริญยามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 75.

⁶⁵ ไพฑูรย์ ลินลารัตน์, "ความสัมพันธ์ในหมู่นิสิตนักศึกษา" วารสารสภาการศึกษา (พฤษภาคม 2524), หน้า 47-55.

⁶⁶ เตือนจิตต์ จิตต์อารี, "การคบเพื่อนของนิสิตหญิงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร," (วิทยานิพนธ์ปริญยามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522), หน้า 72.

⁶⁷บุญภาค คุ่มภัย, "การศึกษาเปรียบเทียบความต้องการทางสังคมของวัยรุ่นในวิทยาลัยครู วิทยาลัยอาชีวศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัด นครศรีธรรมราช," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโททางนิติ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522), หน้า 44-45.

⁶⁸บุญเลิศ กลางใจ, "การศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในภาคเหนือ," (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), บทคัดย่อ

⁶⁹วิจิตร วรุตบางกูร, สิ่งที่ได้เอามาแล้ว, หน้า 45.

⁷⁰Paul W.Seagers, *Purposed School Building Code for Thailand* (Indiana : Indiana University, 1961), p. 5-6.

⁷¹ปริญญา อังศ์สิงห์, เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาการ 532 (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ม.ป.ป.), ไม่ปรากฏเลขหน้า

⁷²เมธี บิลันธานนท์, การบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา (กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2531), หน้า 156-171.

⁷³สมบัติ วัจนะสาริกากุล, "สภาพแวดล้อมสถาบันศึกษาเอกชนตามทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโททางนิติ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524), หน้า 30.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษากลุ่มภาคกลาง รวม 7 ด้าน คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมนักเรียน การบริการนักเรียน การปกครอง ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน และอาคารสถานที่

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาจากนักเรียนชั้น ปวช. ปีที่ 3 ภาคเรียนสุดท้าย ปีการศึกษา 2534 ในวิทยาลัยอาชีวศึกษากลุ่มภาคกลาง ซึ่งได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนในหลักสูตร คหกรรมศาสตร์ บริหารธุรกิจ และศิลปหัตถกรรม ทั้ง 3 หลักสูตร จำนวนประชากร 1,149 คน

กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ต้องการกลุ่มตัวอย่างกระจายในทุกคณะวิชาจึงสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจำนวน ร้อยละ 50 จากทุก ๆ ห้องเรียนในชั้น ปวช. 3 ของคณะ คหกรรมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ และคณะศิลปหัตถกรรม ในกรณีห้องเรียนที่มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 22 คน ได้ใช้นักเรียนทั้งหมดของห้องเรียนนั้น ๆ เป็นตัวอย่าง โดยดำเนินการสุ่มตัวอย่างดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มจำนวนนักเรียนชั้น ปวช. ปีที่ 3 จำแนกตามคณะวิชาในแต่ละวิทยาลัยอาชีวศึกษา ทั้ง 4 แห่ง

ขั้นที่ 2 ห้องเรียนที่มีนักเรียนน้อยกว่า 22 คน ใช้นักเรียนทั้งหมดเป็นตัวอย่าง

ขั้นที่ 3 ห้องเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 22 คน สุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 ของจำนวนนักเรียนแต่ละห้องโดยวิธีจัดระบบ (Systematic Simple Random Sampling) ด้วยการสุ่มรายชื่อนักเรียนเป็นจุดเริ่มต้นแล้วดำเนินการเลือกนักเรียนเป็นตัวอย่างคนวันคนจนครบตามรายชื่อนักเรียนในแต่ละห้องเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำนวนตามสถานศึกษาและคณะวิชา

สถานศึกษา	คณะวิชา แผนกวิชา	คณะวิชาคหกรรมศาสตร์						คณะวิชาบริหารธุรกิจ				คณะวิชาศิลปหัตถกรรม			ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง 50% ของ แต่ละสาขาวิชา
		อาหาร		คหกรรม ทั่วไป		การบัญชี		การขยาย เลขานุการ		ศิลปประยุกต์		วิจิตรศิลป์				
		ผ้า	28	34	27	196	38	74	26	20	20	443	244			
วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม	ประชากร															
	กลุ่มตัวอย่าง	14	17	13	90	19	37	26	20	20						
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี	ประชากร	7	29	20	74	74	60	10	-	-	274	155				
	กลุ่มตัวอย่าง	7	14	20	37	37	30	10								
วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี	ประชากร	23	17	14	79	30	42	21	-	-	226	139				
	กลุ่มตัวอย่าง	11	17	14	40	15	21	21								
วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี	ประชากร	14	18	-	88	26	39	21	-	-	206	130				
	กลุ่มตัวอย่าง	14	18	-	44	13	20	21								
ประชากร	72	98	61	437	160	215	78	20	20	1,149	-					
กลุ่มตัวอย่าง	46	66	47	219	84	108	78	20	20	-	660					
รวม			159		411		98				668					

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามซึ่งจำแนกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้ง 7 ด้านเพื่อให้ผู้ตอบพิจารณาว่าข้อความต่าง ๆ แต่ละข้อนั้นตรงกับสภาพที่เป็นจริงของสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยเพียงใด ประกอบด้วยข้อความต่าง ๆ ดังนี้

- ด้านที่ 1 สภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน จำนวน 13 ข้อ
- ด้านที่ 2 สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 18 ข้อ
- ด้านที่ 3 สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียน จำนวน 10 ข้อ
- ด้านที่ 4 สภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียน จำนวน 15 ข้อ
- ด้านที่ 5 สภาพแวดล้อมด้านการปกครอง จำนวน 8 ข้อ
- ด้านที่ 6 สภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน จำนวน 10 ข้อ
- ด้านที่ 7 สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ จำนวน 16 ข้อ

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดและแบบสำรวจกิจกรรมที่วิทยาลัยจัดขึ้นหรือที่เรียกว่า The Inventory of College Activities (ICA) ของ Astin เทคนิควิธีการประเมินสภาพแวดล้อมสถานศึกษาของไทย ตามแนวคิดของวิไลวรรณ พิธิยานุวัฒน์ ปรับปรุงให้สอดคล้องกับแผนการบริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษา กำหนดเป็นองค์ประกอบสภาพแวดล้อมวิทยาลัยอาชีวศึกษา 7 ด้าน คือ

- 1.1 สภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน
- 1.2 สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
- 1.3 สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียน
- 1.4 สภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.5 สภาพแวดล้อมด้านการปกครอง
- 1.6 สภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน
- 1.7 สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่

2. สร้างแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่าประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยอาชีวศึกษาแต่ละด้านให้นักเรียนพิจารณาว่าข้อความเหล่านั้นตรงกับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงเพียงใดโดยประเมิน 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงมากที่สุด
- 4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงมาก
- 3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงปานกลาง
- 2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงน้อย
- 1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงน้อยที่สุด หรือ ไม่ตรงกับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงเลย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน ตรวจสอบและพิจารณาความเที่ยงตรงของเนื้อหา ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวได้แก่

ดร. กอบพร อินทรกำแหง ผู้อำนวยการพิเศษด้านการวางแผนการศึกษา กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา

นายชำนาญ สง่วนพงศ์ เลขาธิการกรมอาชีวศึกษา

ดร. นพคุณ ศิริวรรณ ศึกษาานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา

ดร. วราพร น้อยสุวรรณ ศึกษาานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา

นางสุดา สุทธารมณี ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

นางฉวี มัลลานู ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษา

อุบลราชธานี

นายศักดิ์ ภิรมย์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา

นายเสถียร อุสาหะ นักวิชาการศึกษา กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นางสาวทิพานี สมบัติ ศึกษาพิเศษ ศพอ.4 กรมอาชีวศึกษา

นางสาวยุพดี ศรีศิริวัชร ศึกษาพิเศษ ศพอ.4 กรมอาชีวศึกษา

2. ผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อความในข้อย่อยต่าง ๆ ให้มีความเที่ยงตรงตามเนื้อเรื่องตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้เบื้องต้น (try out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามกับนักเรียนชั้น ปวช.3 ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำมาหาค่าความเชื่อมั่นคำนวณโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach

ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ .9519 เมื่อพิจารณาค่าความเชื่อมั่นเป็นรายด้าน ได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

สภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน	.8871
สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	.8813
สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียน	.8050
สภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียน	.8444
สภาพแวดล้อมด้านการปกครอง	.8235
สภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน	.8072
สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่	.8989

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาลงรหัสตามลำดับรายชื่อนักเรียนที่สุ่มไว้แล้ว
2. ผู้วิจัยได้ทำการนัดหมายวันที่เพื่อให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยได้เดินทางไปตามวันเวลาที่นัดหมายและได้แจกแบบสอบถามให้

ตรงตามรหัสที่เรียงไว้ตามรายชื่อที่ได้ทำการสุ่มไว้แล้วในแต่ละห้องเรียน จำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 668 ฉบับ และรวบรวมด้วยตนเอง ได้รับคืน 668 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. เมื่อรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้คำตอบทุกข้อ ปรากฏว่าแบบสอบถามที่มีคำตอบไม่สมบูรณ์ 17 ฉบับ ดังนั้นจึงเหลือแบบสอบถามที่สามารถนำไปใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้ จำนวน 651 ฉบับ คิดเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร้อยละ 97.46 ดังในตารางที่ 2 และแยกแบบสอบถามออกเป็นแต่ละชั้นเรียนเพื่อไว้เก็บ ข้อมูลผลสัมฤทธิ์การเรียน หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ติดตามขอทราบผลการเรียนที่สำเร็จการศึกษา เพื่อจัดแบ่งกลุ่มตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ตารางที่ 2

จำนวนแบบสอบถามจำแนกตามสถานศึกษาและคณะวิชา

คณะวิชา	จำนวนแบบสอบถามที่ใช้				จำนวนแบบสอบถามที่ส่งมบูรณ์				ร้อยละ ของแบบ สอบถาม ที่ส่งมบูรณ์
	คท- กรรม ศาสตร์	บริหาร -ธุรกิจ	ศิลป- หัตถ- กรรม	รวม	คท- กรรม ศาสตร์	บริหาร -ธุรกิจ	ศิลป- หัตถ- กรรม	รวม	
สถานศึกษา									
วิทยาลัยอาชีวศึกษา นครปฐม	44	154	46	244	39	149	43	231	94.67
วิทยาลัยอาชีวศึกษา เพชรบุรี	41	104	10	155	41	100	10	151	97.42
วิทยาลัยอาชีวศึกษา กาญจนบุรี	42	76	21	139	42	76	21	139	100.00
วิทยาลัยอาชีวศึกษา สุพรรณบุรี	32	77	21	130	32	77	21	130	100.00
รวม	159	411	98	668	154	402	95	651	97.46

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences) ณ ศูนย์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การคำนวณร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัย อาชีวศึกษา แสดงด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม เพื่อทดสอบสมมติฐานด้วยค่า F-test และหาความแตกต่างรายคู่ด้วย Scheffe โดยการอธิบายตามผลวิเคราะห์ในแต่ละกลุ่ม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษากลุ่มภาคกลางสังกัดกรมอาชีวศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการนักเรียน ด้านการปกครอง ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่

การวิเคราะห์ข้อมูลจัดเสนอเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานศึกษา คณะวิชาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา 7 ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการนักเรียน ด้านการปกครอง ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำแนกตามสถานศึกษา คณะวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

3.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาแต่ละด้านของนักเรียนที่เรียนในสถานศึกษาต่างกัน

3.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาแต่ละด้านของนักเรียนที่เรียนอยู่ในคณะวิชาต่างกัน

3.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาแต่ละด้านของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

ได้ทดสอบข้อสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

1. นักเรียนที่เรียน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกัน

2. นักเรียนที่เรียน ในคณะวิชาที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันเมื่อความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาแต่ละด้านแตกต่างกัน

เกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูล

แปลความหมายของข้อมูลพิจารณาจากค่าเฉลี่ย (Mean) ที่แสดงว่านักเรียนเมื่อความคิดเห็นว่าสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยมีลักษณะที่เป็นจริงตามข้อความเหล่านั้นเพียงใดโดยใช้เกณฑ์ดังนี้

- 4.50 – 5.00 หมายความว่านักเรียนเมื่อความคิดเห็นว่าสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยมีลักษณะ เป็นจริงตามข้อความที่กำหนดมากที่สุด
- 3.50 – 4.49 หมายความว่านักเรียนเมื่อความคิดเห็นว่าสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยมีลักษณะ เป็นจริงตามข้อความที่กำหนดมาก
- 2.50 – 3.49 หมายความว่านักเรียนเมื่อความคิดเห็นว่าสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยมีลักษณะ เป็นจริงตามข้อความที่กำหนดปานกลาง
- 1.50 – 2.49 หมายความว่านักเรียนเมื่อความคิดเห็นว่าสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยมีลักษณะ เป็นจริงตามข้อความที่กำหนดน้อย
- 1.00 – 1.49 หมายความว่านักเรียนเมื่อความคิดเห็นว่าสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยมีลักษณะ เป็นจริงตามข้อความที่กำหนดน้อยที่สุดหรือไม่เป็นจริงเลย¹

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 3

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานศึกษาและคณะวิชา

หน่วย: คน

คณะวิชา	คหกรรมศาสตร์		บริหารธุรกิจ		ศิลปหัตถกรรม		รวม		ร้อยละ	
	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ
สถานศึกษา										
วิทยาลัยอาชีวศึกษา นครปฐม	-	39	20	129	25	18	45	186	6.91	28.57
วิทยาลัยอาชีวศึกษา เพชรบุรี	-	41	3	97	2	8	5	146	0.77	22.43
วิทยาลัยอาชีวศึกษา กาญจนบุรี	-	42	2	74	9	12	11	128	1.69	19.66
วิทยาลัยอาชีวศึกษา สุพรรณบุรี	-	32	2	75	10	11	12	118	1.84	18.13
รวม		154		402		95		651	11.21	88.79
ร้อยละ		23.66		61.75		14.59		100		100

ตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามครั้งนี้คิดเป็นผู้ชายร้อยละ

11.21 ของกลุ่มตัวอย่าง และเป็นผู้หญิงคิดเป็นร้อยละ 88.79 ของกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนโดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยสะสม เมื่อสำเร็จการศึกษาปรากฏว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกได้ ดังนี้

กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนสูง	มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป จำนวน 31.34%
กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนปานกลาง	มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.50-2.99 จำนวน 39.32%
กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนต่ำ	มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.00-2.49 จำนวน 29.34%

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา

การวิจัยนี้ได้ให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็น โดยพิจารณาข้อความที่ระบุในแบบสอบถามนั้นตรงกับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงของวิทยาลัยอาชีวศึกษาว่าตรงเพียงใด ซึ่งจำแนกสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่สภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการนักเรียน ด้านการปกครอง ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนโดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังปรากฏผลในตารางที่ 4 - 10

ตารางที่ 4

ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ด้านอาจารย์ผู้สอน

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน	N = 651		ข้อความตรงกับ สภาพที่เป็นจริง ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
1	อาจารย์เป็นผู้มีความรู้ดีในวิชาที่สอน	4.15	.61	มาก
2	อาจารย์เป็นผู้มีประสบการณ์กว้างขวางในวิชาชีพ	4.12	.71	มาก
3	อาจารย์มีความสามารถในการสอน	4.06	.64	มาก
4	อาจารย์เป็นผู้มีความรับผิดชอบสูง	4.05	.76	มาก
5	อาจารย์มีความเสียสละ	3.90	.83	มาก
6	อาจารย์มีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของ นักเรียน	3.75	.87	มาก
7	อาจารย์มีความเป็นกันเองกับนักเรียน	3.98	.83	มาก
8	อาจารย์มีบุคลิกน่าเลื่อมใสศรัทธา	3.97	.79	มาก
9	อาจารย์ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มรรยาธสัมพันธดี	4.11	.79	มาก
10	อาจารย์มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ ที่ทันสมัยอยู่เสมอ	3.90	.81	มาก
11	อาจารย์มีความสุข อารมณ์มั่นคง	3.56	.80	มาก
12	ข้าพเจ้ามีความสุขและอบอุ่นเมื่ออยู่ใกล้ชิดอาจารย์	3.57	.90	มาก
13	ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจในตัวอาจารย์ของข้าพเจ้า	4.00	.83	มาก
	รวม	3.93	.53	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความคิดเห็นว่าข้อความเหล่านั้นตรงกับสภาพที่เป็นจริงในระดับมากทุกข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อกระทงที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาจารย์เป็นผู้มีความรู้ดีในวิชาที่สอน ($\bar{X} = 4.15$) อาจารย์เป็นผู้มีประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.12$) อาจารย์มีมนุษยสัมพันธ์ดี ($\bar{X} = 4.11$) และอาจารย์มีความสามารถในการสอน ($\bar{X} = 4.06$) ตามลำดับ ส่วนข้อความที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ อาจารย์มีความสุขุมอารมณ์มั่นคง ($\bar{X} = 3.56$) และนักเรียนมีความสุขและอบอุ่นเมื่ออยู่ใกล้ชิดอาจารย์ ($\bar{X} = 3.57$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมแล้ว ($\bar{X} = 3.93$) แสดงให้เห็นว่าด้านอาจารย์ผู้สอนนักเรียนมีความคิดเห็นว่าข้อความเหล่านั้นตรงกับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงในระดับ มาก

ตารางที่ 5

ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	N = 651		ข้อความตรงกับสภาพที่เป็นจริงระดับ
		\bar{X}	S.D.	
14	เนื้อหาวิชาที่สอนมีความทันสมัย	3.65	.70	มาก
15	อาจารย์มีการเตรียมการสอนอย่างดี	3.89	.67	มาก
16	อาจารย์ส่วนใหญ่มีเทคนิควิธีการสอนที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย	3.85	.76	มาก
17	อาจารย์ใช้เอกสารและอุปกรณ์การสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.72	.78	มาก
18	อาจารย์อธิบายให้ความรู้ได้กว้างขวางทันสมัยนอกเหนือจากตำราเรียน	3.74	.82	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	N = 651		ข้อความตรงกับ สภาพที่เป็นจริง ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
19	อาจารย์ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง	3.82	.83	มาก
20	ในการประเมินผลงานอาจารย์ได้ชี้แจงข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไขอย่างมีเหตุผล	3.82	.79	มาก
21	การมอบหมายงานให้ฝึกปฏิบัติอาจารย์ได้ชี้แจงขั้นตอนให้เข้าใจอย่างชัดเจน	3.80	.76	มาก
22	อาจารย์ได้ติดตามผลงานและสอบถามความก้าวหน้าของงานที่มอบหมายอย่างสม่ำเสมอ	3.74	.85	มาก
23	การวัดผลและประเมินผลงานเป็นไปอย่างถูกต้องและยุติธรรม	3.87	.80	มาก
24	การฝึกภาคปฏิบัติมีวัสดุฝึกอย่างพอเพียง	3.29	.92	ปานกลาง
25	การฝึกภาคปฏิบัติได้ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย	3.28	.95	ปานกลาง
26	เครื่องมือและอุปกรณ์ในการฝึกภาคปฏิบัติอยู่ในสภาพสมบูรณ์ใช้การได้ดี	3.17	.91	ปานกลาง
27	จำนวนเครื่องมือและอุปกรณ์ในการฝึกภาคปฏิบัติมีความเพียงพอ	3.05	.94	ปานกลาง
28	กิจกรรมการเรียนที่อาจารย์จัดให้เป็นการเสริมทักษะทางวิชาชีพได้ดี	3.68	.84	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	N = 651		ข้อความตรงกับ สภาพที่เป็นจริง ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
29	การเรียนการสอนแบบครบวงจรทำให้นักเรียนมีความ มั่นใจที่จะประกอบอาชีพ	3.82	.77	มาก
30	วิทยากรที่เชิญบรรยายเป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพ	3.73	.89	มาก
31	นักเรียนสามารถนำความรู้ภาคปฏิบัติไปใช้ในชีวิต ประจำวันได้	3.95	.76	มาก
	รวม	3.66	.52	มาก

ตารางที่ 5 แสดงว่านักเรียนมีความเห็นว่าข้อความเหล่านั้นตรงกับสภาพที่เป็นจริงในวิทยาลัยอาชีวศึกษาด้านกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับมากหลายข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อกระทงที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนสามารถนำความรู้ภาคปฏิบัติไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ ($\bar{X} = 3.95$) อาจารย์มีการเตรียมการสอนอย่างดี ($\bar{X} = 3.89$) การวัดผลและประเมินผลงานเป็นไปอย่างถูกต้องและยุติธรรม ($\bar{X} = 3.87$) อาจารย์ส่วนใหญ่มีเทคนิควิธีการสอนที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย ($\bar{X} = 3.85$) อาจารย์ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง ($\bar{X} = 3.82$) ในการประเมินผลงานได้ชี้แจงข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไขอย่างมีเหตุผล ($\bar{X} = 3.82$) การเรียนการสอนแบบครบวงจรทำให้นักเรียนมีความมั่นใจที่จะประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 3.82$) ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากรองลงมา นอกจากนั้นอยู่ในระดับปานกลาง คือ จำนวนเครื่องมือ

และอุปกรณ์ในการฝึกภาคปฏิบัติมีความพอเพียง ($\bar{X} = 3.05$) เครื่องมือและอุปกรณ์ในการฝึกภาคปฏิบัติอยู่ในสภาพสมบูรณ์ใช้การได้ดี ($\bar{X} = 3.17$) การฝึกภาคปฏิบัติได้ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย ($\bar{X} = 3.28$) การฝึกภาคปฏิบัติมีวัสดุฝึกอย่างพอเพียง ($\bar{X} = 3.29$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมแล้ว ($\bar{X} = 3.66$) แสดงให้เห็นว่าด้านกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนมีความเห็นว่าข้อความเหล่านั้นตรงกับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงในระดับ มาก

ตารางที่ 6
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
ด้านกิจกรรมนักเรียน

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียน	N = 651		ข้อความตรงกับสภาพที่เป็นจริงระดับ
		\bar{X}	S.D.	
32	การจัดแข่งขันกีฬาภายในวิทยาลัยทำให้นักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีในหมู่นักเรียน	3.91	.93	มาก
33	การจัดกิจกรรมร่วมกับท้องถิ่นในวันสำคัญต่าง ๆ สามารถเผยแพร่ชื่อเสียงของวิทยาลัย	3.86	.85	มาก
34	โครงการกิจกรรมองค์การวิชาชีพที่วิทยาลัยจัดดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน	3.76	.81	มาก
35	นักเรียนได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมองค์การวิชาชีพ	3.69	.89	มาก
36	การแข่งขันทักษะวิชาชีพมีส่วนช่วยกระตุ้นให้นักเรียนตั้งใจเรียน	3.91	.81	มาก
37	โครงการพัฒนาสนามทำให้นักเรียนมีโอกาช่วยสังคม	3.76	.92	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียน	N = 651		ข้อความตรงกับ สภาพที่เป็นจริง ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
38	วิทยาลัยเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้ฝึกความเป็น ประชาธิปไตยในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ	3.76	.96	มาก
39	วิทยาลัย ได้ให้การสนับสนุนด้านการเงิน ในการจัด กิจกรรมอย่างพอเพียง	3.27	.92	ปานกลาง
40	วิทยาลัย ได้ให้การสนับสนุนอำนวยความสะดวกแก่ นักเรียน ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ	3.52	.92	มาก
41	นิทรรศการที่วิทยาลัย ได้จัดนั้นทำให้นักเรียนมี โอกาส แสดงความสามารถ	3.86	.91	มาก
	รวม	3.73	.64	มาก

ตารางที่ 6 แสดงว่านักเรียนมีความเห็นว่าข้อความเหล่านั้นตรงกับสภาพที่เป็นจริง ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาด้านกิจกรรมนักเรียนในระดับมากเกือบทุกข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อกระทงที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ คือ การแข่งขันทักษะวิชาชีพมีส่วนช่วยกระตุ้นให้นักเรียนตั้งใจเรียน ($\bar{X} = 3.91$) การจัดแข่งขันกีฬาภายในวิทยาลัยทำให้นักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีในหมู่นักเรียน ($\bar{X} = 3.91$) การจัดกิจกรรมร่วมกับท้องถิ่นในวันสำคัญต่าง ๆ สามารถเผยแพร่ชื่อเสียงของวิทยาลัย ($\bar{X} = 3.86$) นิทรรศการที่วิทยาลัยจัดทำให้นักเรียนมีโอกาแสดงความสามารถ ($\bar{X} = 3.86$) วิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกความเป็นประชาธิปไตยในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.76$)
 โครงการพัฒนาชนบททำให้นักเรียนมีโอกาสช่วยสังคม ($\bar{X} = 3.76$) โครงการกิจกรรม
 องค์การวิชาชีพที่วิทยาลัยจัดดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน
 ($\bar{X} = 3.76$) นักเรียนได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมองค์การวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.69$)
 และวิทยาลัยได้ให้การสนับสนุนอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
 ($\bar{X} = 3.52$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง คือวิทยาลัยได้ให้การสนับสนุน
 ด้านการเงินในการจัดกิจกรรมอย่างพอเพียง ($\bar{X} = 3.27$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมแล้ว ($\bar{X} = 3.73$) แสดงให้เห็นว่าด้านกิจกรรม
 นักเรียน นักเรียนมีความคิดเห็นว่าข้อความเหล่านั้นตรงกับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงในระดับ
 มาก

ตารางที่ 7
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
ด้านการบริการนักเรียน

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียน	N = 651		ข้อความตรงกับ สภาพที่เป็นจริง ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
42	วิทยาลัยให้บริการตำรา เอกสาร และวารสารเพื่อ การศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ	3.40	.93	ปานกลาง
43	วิทยาลัยได้จัดที่นั่งสำหรับนักเรียนค้นคว้าในห้องสมุด อย่างเพียงพอ	3.35	1.01	ปานกลาง
44	วิทยาลัยได้จัดสภาพแวดล้อมห้องสมุดเอื้ออำนวยต่อ การศึกษาค้นคว้า	3.38	.95	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียน	N = 651		ข้อความตรงกับ สภาพที่เป็นจริง ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
45	วิทยาลัยจัดบริการข่าวสารและข้อมูลด้านอาชีพและการศึกษาต่อได้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์	3.40	.99	ปานกลาง
46	วิทยาลัยได้จัดบริการข่าวสารข้อมูลด้านอาชีพที่ถูกต้องและทันสมัย	3.49	.90	ปานกลาง
47	วิทยาลัยจัดปฐมนิเทศให้นักเรียนเข้าใจถึงหลักสูตรและกระบวนการเรียน	3.70	.84	มาก
48	วิทยาลัยให้บริการด้านสุขภาพแก่นักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีและเหมาะสม	3.34	.89	ปานกลาง
49	วิทยาลัยจัดบริการน้ำดื่มและน้ำใช้สะอาดและปลอดภัย	3.42	.96	ปานกลาง
50	วิทยาลัยจัดบริการอาหาร โดยคำนึงถึงปริมาณและคุณภาพ	3.26	.95	ปานกลาง
51	วิทยาลัยได้อำนวยความสะดวกด้านบริการ ไปรษณีย์ โทรเลขและโทรศัพท์	2.96	1.02	ปานกลาง
52	วิทยาลัยได้อำนวยความสะดวกเรื่องการแข่งขัน การเรียนและการลงทะเบียนเรียน	3.50	.97	มาก
53	วิทยาลัยได้จัดทุนอุดหนุนให้นักเรียนได้พอเพียงแก่ความจำเป็น	3.54	1.88	มาก
54	วิทยาลัยมีหลักเกณฑ์การคัดเลือกนักเรียนเข้ารับทุนอุดหนุนการศึกษาไว้อย่างชัดเจน	3.61	.92	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียน	N = 651		ข้อความตรงกับ สภาพที่เป็นจริง ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
55	วิทยาลัยบริการจัดหางานพิเศษให้นักเรียนหารายได้ระหว่างเรียนได้เหมาะสมและปลอดภัย	3.35	1.04	ปานกลาง
56	วิทยาลัยจัดปฎิบัติพิเศษทำให้นักเรียนได้แนวทางที่จะไปประกอบอาชีพและศึกษาต่อ	3.76	.95	มาก
	รวม	3.43	.63	ปานกลาง

ตารางที่ 7 แสดงว่านักเรียนมีความเห็นว่าข้อความเหล่านั้นตรงกับสภาพที่เป็นจริงในวิทยาลัยอาชีวศึกษาด้านการบริการนักเรียนในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อกระทงที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิทยาลัยจัดปฎิบัติพิเศษทำให้นักเรียนได้แนวทางที่จะไปประกอบอาชีพและศึกษาต่อ ($\bar{X} = 3.76$) วิทยาลัยจัดปฎิบัติพิเศษทำให้นักเรียนเข้าใจถึงหลักสูตรและกระบวนการเรียน, ($\bar{X} = 3.70$) วิทยาลัยมีหลักเกณฑ์การคัดเลือกนักเรียนเข้ารับทุนอุดหนุนการศึกษาไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.61$) การจัดทุนอุดหนุนให้นักเรียนได้พอเพียงแก่ความจำเป็น ($\bar{X} = 3.54$) การอำนวยความสะดวกเรื่องการแจ้งผลการเรียนและการลงทะเบียนเรียน ($\bar{X} = 3.50$) ข้อกระทงที่นักเรียนประเมินตรงกับสภาพที่เป็นจริงในระดับปานกลางจากคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือการอำนวยความสะดวกด้านบริการไปรษณีย์ โทรเลขและโทรศัพท์ ($\bar{X} = 2.96$) การบริการอาหารโดยคำนึงถึงปริมาณและคุณภาพ ($\bar{X} = 3.26$) การบริการด้านสุขภาพแก่นักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีและ

เหมาะสม ($\bar{X} = 3.34$) การจัดที่นั่งสำหรับนักเรียนคันคว้าในห้องสมุดอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.35$) การบริการจัดหางานพิเศษให้นักเรียนหารายได้ระหว่างเรียนได้เหมาะสมและปลอดภัย ($\bar{X} = 3.35$) การจัดสภาพแวดล้อมห้องสมุดเอื้ออำนวยต่อการศึกษาคันคว้า ($\bar{X} = 3.38$) การให้บริการตำราเอกสารและวารสารเพื่อการศึกษาคันคว้าอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.40$) การจัดบริการข่าวสารและข้อมูลด้านอาชีพและการศึกษาต่อรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ($\bar{X} = 3.40$) การจัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้สะอาดและปลอดภัย ($\bar{X} = 3.42$) การบริการข่าวสารข้อมูลด้านอาชีพที่ถูกต้องและทันสมัย ($\bar{X} = 3.49$)

เมื่อนิยามค่าเฉลี่ยรวมแล้ว ($\bar{X} = 3.43$) แสดงให้เห็นว่าด้านการบริการนักเรียน นักเรียนมีความคิดเห็นว่าคุณภาพเหล่านั้นตรงกับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงในระดับปานกลาง

ตารางที่ 8

ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
ด้านการปกครอง

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านการปกครอง	N = 651		ข้อความตรงกับสภาพที่เป็นจริงระดับ
		\bar{X}	S.D.	
57	กฎระเบียบแนวปฏิบัติของวิทยาลัยนักเรียนสามารถปฏิบัติได้	3.88	.90	มาก
58	การอบรมตักเตือนเกี่ยวกับความประพฤติก่อนเข้าเรียน ในตอนเช้าช่วยให้นักเรียนได้ปฏิบัติตนได้ถูกต้องเหมาะสม	3.84	.84	มาก
59	วิทยาลัยได้จัดอาจารย์ดูแลนักเรียนนอกสถานที่เป็นการช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนได้ทันทั่วทั้งที่	3.37	1.00	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านการปกครอง	N = 651		ข้อความตรงกับสภาพที่เป็นจริงระดับ
		\bar{X}	S.D.	
60	การปลูกฝังการรักษาความสะอาด รักษาธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมเป็นการสร้างจริยธรรมให้กับนักเรียน	3.84	.89	มาก
61	วิทยาลัยลงโทษนักเรียนที่ทำผิดกฎระเบียบได้อย่างเหมาะสม	3.69	.89	มาก
62	อาจารย์ฝ่ายปกครองให้คำปรึกษาแก่นักเรียนอย่างใกล้ชิด ช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ผลดี	3.43	1.02	ปานกลาง
63	วิทยาลัยได้ยกย่องชมเชยนักเรียนที่ทำความดีอย่างสม่ำเสมอ	3.90	.88	มาก
64	วิทยาลัยประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อแก้ปัญหาคความประพฤติของนักเรียนได้ผลดี	3.54	.98	มาก
	รวม	3.69	.67	มาก

ตารางที่ 8 แสดงว่านักเรียนมีความเห็นว่าข้อความเหล่านั้นตรงกับสภาพที่เป็นจริงในวิทยาลัยอาชีวศึกษาด้านการปกครองในระดับมากเกือบทุกข้อ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อกระทงที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการยกย่องชมเชยนักเรียนที่ทำความดีเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 3.90$) กฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติของวิทยาลัยนักเรียนสามารถปฏิบัติได้ ($\bar{X} = 3.88$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือวิทยาลัยได้จัดอาจารย์ดูแลนักเรียนนอกสถานที่

เป็นการช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนได้ทันเวลาที่ ($\bar{X} = 3.37$) และอาจารย์ฝ่ายปกครองให้คำปรึกษาแก่นักเรียนอย่างใกล้ชิดช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ผลดี ($\bar{X} = 3.43$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมแล้ว ($\bar{X} = 3.69$) แสดงให้เห็นว่าด้านการปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นว่าคุณภาพแวดล้อมที่เป็นจริงในระดับ มาก

ตารางที่ 9

ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน	N = 651		ข้อความตรงกับสภาพที่เป็นจริงระดับ
		\bar{X}	S.D.	
65	ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ยินดีช่วยเหลือซึ่งกันและกันเมื่อมีโอกาส	4.25	.74	มาก
66	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา ข้าพเจ้าจะปรึกษาเพื่อน	3.89	.88	มาก
67	นักเรียนรุ่นพี่ช่วยเหลือรุ่นน้อง	3.10	1.00	ปานกลาง
68	นักเรียนรุ่นพี่ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่รุ่นน้อง	3.11	1.01	ปานกลาง
69	นักเรียนรุ่นน้องให้การยอมรับนับถือรุ่นพี่ดี	3.25	.98	ปานกลาง
70	นักเรียนส่วนใหญ่มีความรักใคร่สามัคคีกันดี	3.54	.93	มาก
71	นักเรียนให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดีในการทำกิจกรรมของวิทยาลัย	3.61	.89	มาก
72	นักเรียนของวิทยาลัยเป็นตัวอย่างที่ดีต่อเยาวชนทั่วไปได้	3.52	.84	มาก

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน	N = 651		ข้อความตรงกับสภาพที่เป็นจริงระดับ
		\bar{X}	S.D.	
73	เพื่อน ๆ ของข้าพเจ้าเป็นผู้ที่มีความสามารถเป็นผู้นำกลุ่มได้	3.67	1.83	มาก
74	นักเรียนร่วมกันทบทวนบทเรียนเพื่อช่วยเหลือด้านการเรียนซึ่งกันและกัน	3.59	.86	มาก
	รวม	3.55	.59	มาก

ตารางที่ 9 แสดงว่านักเรียนมีความเห็นว่าข้อความเหล่านี้ตรงกับสภาพที่เป็นจริง ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนในระดับมากทุกข้อ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อกระทงที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ยินดีช่วยเหลือซึ่งกันและกันเมื่อมีโอกาส ($\bar{X} = 4.25$) เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาข้าพเจ้าจะปรึกษาเพื่อน ($\bar{X} = 3.89$) เพื่อน ๆ ของข้าพเจ้าเป็นผู้ที่มีความสามารถเป็นผู้นำกลุ่มได้ ($\bar{X} = 3.67$) นักเรียนให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดีในการทำกิจกรรมของวิทยาลัย ($\bar{X} = 3.61$) นักเรียนร่วมกันทบทวนบทเรียนเพื่อช่วยเหลือด้านการเรียนซึ่งกันและกัน ($\bar{X} = 3.59$) นักเรียนส่วนใหญ่มิมีความรักใคร่สามัคคีกันดี ($\bar{X} = 3.54$) นักเรียนของวิทยาลัยเป็นตัวอย่างที่ดีต่อเยาวชนทั่วไปได้ ($\bar{X} = 3.52$) ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่นักเรียนรุ่นน้องให้การยอมรับนับถือรุ่นพี่ดี ($\bar{X} = 3.25$) นักเรียนรุ่นพี่ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่รุ่นน้อง ($\bar{X} = 3.11$) นักเรียนรุ่นพี่ช่วยเหลือรุ่นน้อง ($\bar{X} = 3.10$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมแล้ว ($\bar{X} = 3.55$) แสดงให้เห็นว่าด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน นักเรียนมีความคิดเห็นว่าข้อความเหล่านั้นตรงกับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงในระดับ มาก

ตารางที่ 10

ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
ด้านอาคารสถานที่

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่	N = 651		ข้อความตรงกับสภาพที่เป็นจริงระดับ
		\bar{X}	S.D.	
75	สภาพห้องเรียนและห้องปฏิบัติการถ่ายเทอากาศได้ดี	3.68	.86	มาก
76	สภาพห้องเรียนและห้องปฏิบัติการมีแสงสว่างเพียงพอ	3.77	.79	มาก
77	ระบบไฟฟ้าในห้องปฏิบัติการมีความปลอดภัยสูง	3.60	.88	มาก
78	ห้องสุขาสะอาด ถูกสุขลักษณะ	2.91	1.00	ปานกลาง
79	ห้องสุขามีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	2.80	1.03	ปานกลาง
80	โรงอาหารสะอาด ถูกสุขลักษณะ	3.24	.90	ปานกลาง
81	โรงอาหารมีจำนวนที่นั่งสำหรับรับประทานอาหารเช้าเพียงพอ	2.74	1.06	ปานกลาง
82	สถานที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	3.07	1.02	ปานกลาง
83	ห้องประชุมของวิทยาลัยมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน	3.45	1.07	ปานกลาง
84	ทางเดินเชื่อมติดต่อรหว่างอาคารต่าง ๆ ภายในบริเวณวิทยาลัยสะดวกและปลอดภัย	3.58	.92	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่	N = 651		ข้อความตรงกับ สภาพที่เป็นจริง ระดับ
		\bar{X}	S.D.	
85	วิทยาลัยจัดห้องรับแขกสำหรับผู้ปกครองที่มา เยี่ยมเยียนนักเรียนเป็นสัดส่วน	3.15	1.05	ปานกลาง
86	วิทยาลัยให้การดูแลอาคารสถานที่ได้สะอาดและ สวยงามอยู่เสมอ	3.64	1.83	มาก
87	วิทยาลัยได้จัดที่นั่งพักผ่อนและสิ่งสรวลคร่ำในหมู่นักเรียน อย่างเพียงพอ	3.13	1.04	ปานกลาง
88	วิทยาลัยจัดสถานที่และอุปกรณ์การเล่นกีฬาเพียงพอกับ จำนวนนักเรียน	2.86	1.04	ปานกลาง
89	วิทยาลัยจัดตกแต่งบริเวณได้ร่มรื่นและสวยงาม	3.59	.93	มาก
90	วิทยาลัยได้มีการบำรุงรักษาอาคารให้อยู่ในสภาพ สมบูรณ์ ใช้งานได้ดี	3.69	1.88	มาก
	รวม	3.31	.63	ปานกลาง

ตารางที่ 10 แสดงว่านักเรียนมีความเห็นว่าข้อความเหล่านั้นตรงกับสภาพที่เป็นจริงในวิทยาลัยอาชีวศึกษาด้านอาคารสถานที่ในระดับปานกลางหลายข้อ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อกระทงที่นักเรียนเห็นว่าตรงกับสภาพที่เป็นจริงมาก คือ สภาพห้องเรียนและห้องปฏิบัติการมีแสงสว่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.77$) วิทยาลัยได้มีการบำรุงรักษาอาคารให้อยู่

ในสภาพสมบูรณ์ใช้งานได้ดี ($\bar{X} = 3.69$) สภาพห้องเรียนและห้องปฏิบัติการถ่ายเทอากาศ
 ได้ดี ($\bar{X} = 3.68$) วิทยาลัยให้การดูแลอาคารสถานที่ได้สะอาดและสวยงามอยู่เสมอ
 ($\bar{X} = 3.64$) ระบบไฟฟ้าในห้องปฏิบัติการมีความปลอดภัยสูง ($\bar{X} = 3.60$) วิทยาลัยได้
 จัดตกแต่งบริเวณได้ร่มรื่นและสวยงาม ($\bar{X} = 3.59$) และทางเดินเชื่อมติดต่อรหว่าง
 อาคารต่าง ๆ ภายในบริเวณวิทยาลัยสะดวกและปลอดภัย ($\bar{X} = 3.58$)

ข้อกระทงสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ข้ออื่น ๆ ที่นักเรียนเห็นว่าตรงกับ
 สภาพที่เป็นจริงปานกลาง ได้แก่ โรงอาหารมีจำนวนที่นั่งสำหรับรับประทานอาหารเพียงพอ
 ($\bar{X} = 2.74$) ห้องสุขามีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ($\bar{X} = 2.80$) วิทยาลัยจัด
 สถานที่และอุปกรณ์การเล่นกีฬาเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ($\bar{X} = 2.86$) ห้องสุขาสะอาด
 ถูกสุขลักษณะ ($\bar{X} = 2.91$) สถานที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์เพียงพอกับจำนวน
 นักเรียน ($\bar{X} = 3.07$) วิทยาลัยได้จัดที่นั่งพักผ่อนและสังสรรค์ในหมู่นักเรียนอย่างเพียงพอ
 ($\bar{X} = 3.13$) วิทยาลัยได้จัดห้องรับแขกสำหรับผู้ปกครองที่มาเยี่ยมเยียนนักเรียนเป็น
 สัดส่วน ($\bar{X} = 3.15$) โรงอาหารถูกสุขลักษณะ ($\bar{X} = 3.24$) ห้องประชุมของวิทยาลัย
 มีขนาดเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน ($\bar{X} = 3.45$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมแล้ว ($\bar{X} = 3.31$) แสดงให้เห็นว่าด้านอาคารสถานที่
 นักเรียนมีความคิดเห็นว่าข้อความเหล่านั้นตรงกับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงในระดับ ปานกลาง

ตารางที่ 11

ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมใน
วิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้ง 7 ด้านโดยภาพรวม

สภาพแวดล้อมวิทยาลัยอาชีวศึกษา	N = 651		ข้อความตรงกับ สภาพที่เป็นจริง ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
ด้านอาจารย์ผู้สอน	3.93	.53	มาก
ด้านกิจกรรมนักเรียน	3.73	.64	มาก
ด้านการปกครอง	3.69	.67	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	3.66	.52	มาก
ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน	3.55	.59	มาก
ด้านการบริการนักเรียน	3.43	.63	ปานกลาง
ด้านอาคารสถานที่	3.31	.63	ปานกลาง
รวม	3.61	.60	มาก

ตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่ศึกษานี้โดยภาพรวมแล้วมีสภาพที่เป็นจริงตามข้อความที่กำหนดในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าวิทยาลัยอาชีวศึกษามีสภาพแวดล้อมในด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 3.93$) ด้านกิจกรรมนักเรียน ($\bar{X} = 3.73$) ด้านการปกครอง ($\bar{X} = 3.69$) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.66$) และด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ($\bar{X} = 3.55$) ตรงตามข้อความที่กำหนดในระดับ มาก

สภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียนและด้านอาคารสถานที่ จากความคิดเห็น
 ของนักเรียนประเมินว่ามีสภาพที่เป็นจริงตรงตามข้อความที่กำหนดในระดับปานกลางเท่านั้น

**ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
 ทั้ง 7 ด้าน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏ ดังนี้**

3.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัย
 อาชีวศึกษาทั้ง 7 ด้าน จำแนกตามสถานศึกษา ดังปรากฏผลในตารางที่ 12 - 19

3.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัย
 อาชีวศึกษาทั้ง 7 ด้าน จำแนกตามคณะวิชา ดังปรากฏผลในตารางที่ 20 - 25

3.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัย
 อาชีวศึกษาทั้ง 7 ด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังปรากฏผลในตาราง
 ที่ 26 - 28

ตารางที่ 12
เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักวิจัยต่อสภาพแวดล้อม
ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้ง 7 ด้าน จำแนกตามสถานศึกษา

สภาพแวดล้อมวิทยาลัยอาชีวศึกษา	นครปฐม		เพชรบุรี		กาญจนบุรี		สุพรรณบุรี		F
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	N = 151	\bar{X}	S.D.	ระดับ	N = 130	
1 ด้านอาจารย์ผู้สอน	3.83	.57	มาก	4.00	.49	มาก	3.99	.54	4.3785*
2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	3.61	.58	มาก	3.72	.44	มาก	3.74	.46	3.3867
3 ด้านกิจกรรมนักเรียน	3.58	.68	มาก	3.88	.52	มาก	3.97	.60	17.7027*
4 ด้านการบริการนักเรียน	3.39	.68	ปานกลาง	3.62	.50	มาก	3.52	.58	12.9343*
5 ด้านการปกครอง	3.46	.71	ปานกลาง	3.94	.59	มาก	3.90	.49	24.7445*
6 ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน	3.57	.59	มาก	3.49	.54	ปานกลาง	3.68	.54	3.8982*
7 ด้านอาคารสถานที่	3.32	.65	ปานกลาง	3.34	.56	ปานกลาง	3.52	.58	15.0051*
รวม	3.53	.51	มาก	3.69	.39	มาก	3.73	.44	11.6655*

* P < .05

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยทั้ง 7 ด้าน เมื่อจำแนกตามสถานศึกษาพบว่า โดยภาพรวมแล้วสภาพแวดล้อมวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี และวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อเปรียบเทียบรายด้านแล้วพบว่า สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมการเรียนการสอนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้ง 4 แห่งนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ หรืออาจกล่าวได้ว่าไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านอื่น ๆ นั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 13

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายด้านของสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมของวิทยาลัย
จำแนกตามสถานศึกษา

สถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย	สุพรรณบุรี	นครปฐม	เพชรบุรี	กาญจนบุรี
		3.46	3.53	3.69	3.73
วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี	3.46	—	0.07	0.23*	0.27*
วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม	3.53	—	—	0.16*	0.20*
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี	3.69	—	—	—	0.04
วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี	3.73	—	—	—	—

* $P < .05$

ตารางที่ 13 ผลการทดสอบรายคู่แสดงให้เห็นถึงค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมโดยภาพรวมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี และสภาพแวดล้อมโดยภาพรวมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สภาพแวดล้อมโดยภาพรวมในวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม และสภาพแวดล้อมโดยภาพรวมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่สภาพแวดล้อมที่เป็นจริงโดยภาพรวมของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี และวิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี ตรงกับข้อความในระดับมากด้วยค่าเฉลี่ย 3.53, 3.69 และ 3.73 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงโดยภาพรวมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี ตรงกับข้อความในระดับปานกลาง คือ 3.46

ตารางที่ 14

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน
จำแนกตามสถานศึกษา

สถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย	นครปฐม	สุพรรณบุรี	กาญจนบุรี	เพชรบุรี
		3.83	3.97	3.99	4.00
วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม	3.83	-	0.14	0.16	0.17*
วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี	3.97	-	-	0.02	0.03
วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี	3.99	-	-	-	0.01
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี	4.00	-	-	-	-

* $P < .05$

จากตารางที่ 14 ผลการทดสอบรายคู่แสดงให้เห็นถึงค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม และสภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับคู่นั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ สภาพแวดล้อมที่เป็นจริงด้านอาจารย์ผู้สอนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีตรงกับข้อความในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบระหว่างวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง ด้วยค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.00 สำหรับค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงด้านอาจารย์ผู้สอนของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี และวิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี ตรงกับข้อความในระดับมากด้วยค่าเฉลี่ย 3.83, 3.97 และ 3.99 ตามลำดับ

ตารางที่ 15

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียน
จำแนกตามสถานศึกษา

สถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย	สุพรรณบุรี	นครปฐม	เพชรบุรี	กาญจนบุรี
		3.57	3.58	3.88	3.97
วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี	3.57	-	0.01	0.31*	0.40*
วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม	3.58	-	-	0.30*	0.39*
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี	3.88	-	-	-	0.09
วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี	3.97	-	-	-	-

* $P < .05$

จากตารางที่ 15 ผลการทดสอบรายคู่แสดงให้เห็นถึงค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี และสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม และสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่สภาพแวดล้อมที่เป็นจริงด้านกิจกรรมนักเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี และวิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี ตรงกับข้อความในระดับมากด้วยค่าเฉลี่ย 3.88 และ 3.97 ตามลำดับ ส่วนวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม และวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี มีสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงด้านกิจกรรมนักเรียนตรงกับข้อความในระดับมากเช่นกัน แต่เป็นค่าเฉลี่ยระดับต่ำ คือ 3.58 และ 3.57 ตามลำดับ

ตารางที่ 16

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียน
จำแนกตามสถานศึกษา

สถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย	สุพรรณบุรี	นครปฐม	กาญจนบุรี	เพชรบุรี
		3.19	3.39	3.52	3.62
วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี	3.19	-	0.20*	0.33*	0.43*
วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม	3.39	-	-	0.13*	0.23*
วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี	3.52	-	-	-	0.10
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี	3.62	-	-	-	-

* $P < .05$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 16 ผลการทดสอบรายคู่แสดงให้เห็นถึงค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี และสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม และสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่สภาพแวดล้อมที่เป็นจริงด้านการบริการนักเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ 3.19 ค่าเฉลี่ยของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม ตรงกับข้อความในระดับปานกลาง คือ 3.39 ส่วนค่าเฉลี่ยของวิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ตรงกับข้อความในระดับมาก คือ 3.52 และ 3.62 ตามลำดับ

ตารางที่ 17

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพแวดล้อมด้านการปกครอง
จำแนกตามสถานศึกษา

สถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย	นครปฐม	สุพรรณบุรี	กาญจนบุรี	เพชรบุรี
		3.46	3.56	3.90	3.94
วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม	3.46	—	0.10	0.44*	0.48*
วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี	3.56	—	—	0.34*	0.38*
วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี	3.90	—	—	—	0.40
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี	3.94	—	—	—	—

* $P < .05$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 17 ผลการทดสอบรายคู่แสดงให้เห็นถึงค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมด้านการปกครองในวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม และสภาพแวดล้อมด้านการปกครองในวิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สภาพแวดล้อมด้านการปกครองในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี และสภาพแวดล้อมด้านการปกครองในวิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงด้านการปกครองในวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม ตรงกับข้อความในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 ส่วนค่าเฉลี่ยด้านการปกครองของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ตรงกับข้อความในระดับมาก คือ 3.56, 3.90 และ 3.94 ตามลำดับ

ตารางที่ 18

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน
จำแนกตามสถานศึกษา

สถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย	สุพรรณบุรี	เพชรบุรี	นครปฐม	กาญจนบุรี
		3.47	3.49	3.57	3.68
วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี	3.47	-	0.02	0.10	0.21*
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี	3.49	-	-	0.08	0.19*
วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม	3.57	-	-	-	0.11
วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี	3.68	-	-	-	-

* $P < .05$

จากตารางที่ 18 ผลการทดสอบรายคู่แสดงให้เห็นถึงค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี และสภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของวิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี และสภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของวิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ตรงกับข้อความในระดับปานกลาง คือ 3.47 และ 3.49 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม และวิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี ตรงกับข้อความในระดับมาก คือ 3.57 และ 3.68 ตามลำดับ

ตารางที่ 19

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่
จำแนกตามสถานศึกษา

สถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย	สุพรรณบุรี	นครปฐม	เพชรบุรี	กาญจนบุรี
		3.02	3.32	3.34	3.52
วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี	3.02	-	0.30 *	0.32 *	0.50 *
วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม	3.32	-	-	0.02	0.20 *
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี	3.34	-	-	-	0.18
วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี	3.52	-	-	-	-

* P < .05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 19 ผลการทดสอบรายคู่แสดงให้เห็นถึงค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อม
ด้านอาคารสถานที่ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี และสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ใน
วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ใน
วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม และสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
กาญจนบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง
ด้านอาคารสถานที่ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม และ
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ตรงกับข้อความในระดับปานกลาง คือ 3.02, 3.32 และ
3.34 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงด้านอาคารสถานที่ของวิทยาลัย
อาชีวศึกษากาญจนบุรี ตรงกับข้อความในระดับมาก คือ 3.52

ตารางที่ 20
เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อม
ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้ง 7 ด้าน จำแนกตามคณะวิชา

	คหกรรมศาสตร์			บริหารธุรกิจ			ศิลปหัตถกรรม		
	N = 154	ระดับ		N = 402	ระดับ		N = 95	ระดับ	
		\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.
สภาพแวดล้อมวิทยาลัยอาชีวศึกษา									
1 ด้านอาจารย์ผู้สอน	3.89	.52	มาก	3.96	.51	มาก	3.91	.60	.9137
2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	3.69	.51	มาก	3.67	.52	มาก	3.56	.50	2.1706
3 ด้านกิจกรรมนักเรียน	3.74	.56	มาก	3.80	.63	มาก	3.43	.70	13.8540*
4 ด้านการบริหารนักเรียน	3.49	.57	ปานกลาง	3.48	.62	ปานกลาง	3.12	.69	13.4483*
5 ด้านการปกครอง	3.72	.65	มาก	3.77	.63	มาก	3.29	.74	21.2771*
6 ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน	3.41	.57	ปานกลาง	3.62	.59	มาก	3.50	.54	8.1806*
7 ด้านอาคารสถานที่	3.32	.66	ปานกลาง	3.33	.63	ปานกลาง	3.16	.60	2.9398
รวม	3.60	.45	มาก	3.64	.47	มาก	3.42	.47	8.3607*

* $P < .05$

จากตารางที่ 20 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้ง 7 ด้านเมื่อจำแนกตามคณะวิชาพบว่าโดยภาพรวมแล้วสภาพแวดล้อมในคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะวิชาบริหารธุรกิจ และคณะวิชาศิลปหัตถกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อเปรียบเทียบรายด้านแล้วพบว่าสภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านอาคารสถานที่ ของนักเรียนที่เรียนอยู่ในคณะวิชา 3 คณะนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ หรืออาจกล่าวได้ว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านอื่น ๆ นั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 21

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายค่าของสภาพแวดล้อมโดยภาพรวมในวิทยาลัย
จำแนกตามคณะวิชา

คณะวิชา	ค่าเฉลี่ย	ศิลปหัตถกรรม	คหกรรมศาสตร์	บริหารธุรกิจ
		3.42	3.60	3.64
ศิลปหัตถกรรม	3.42	-	0.18*	0.22*
คหกรรมศาสตร์	3.60	-	-	0.04
บริหารธุรกิจ	3.64	-	-	-

* $P < .05$

จากตารางที่ 21 ผลการทดสอบรายคู่แสดงให้เห็นถึงค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาของคณะวิชาศิลปหัตถกรรม และสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาของคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ และคณะวิชาบริหารธุรกิจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง โดยภาพรวม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาของคณะวิชาศิลปหัตถกรรมตรงกับข้อความในระดับปานกลาง คือ 3.42 ส่วนค่าเฉลี่ยของคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ และคณะวิชาบริหารธุรกิจตรงกับข้อความในระดับมากด้วยค่าเฉลี่ย 3.60 และ 3.64 ตามลำดับ

ตารางที่ 22
เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียน
จำแนกตามคณะวิชา

คณะวิชา	ค่าเฉลี่ย	ศิลปหัตถกรรม	คหกรรมศาสตร์	บริหารธุรกิจ
		3.43	3.74	3.80
ศิลปหัตถกรรม	3.43	—	0.31*	0.37*
คหกรรมศาสตร์	3.74	—	—	0.06
บริหารธุรกิจ	3.80	—	—	—

* $P < .05$

จากตารางที่ 22 ผลการทดสอบรายคู่แสดงให้เห็นถึงค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมนักเรียน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาของคณะวิชาศิลปหัตถกรรม และสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมนักเรียน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาของคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ และคณะวิชาบริหารธุรกิจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง

ด้านกิจกรรมนักเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาของคณะวิชาศิลปหัตถกรรมตรงกับข้อความในระดับปานกลาง คือ 3.43 ส่วนค่าเฉลี่ยของคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ และคณะวิชาบริหารธุรกิจ ตรงกับข้อความในระดับมาก คือ 3.74 และ 3.80 ตามลำดับ

ตารางที่ 23

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียน
จำแนกตามคณะวิชา

คณะวิชา	ค่าเฉลี่ย	ศิลปหัตถกรรม	คหกรรมศาสตร์	บริหารธุรกิจ
		3.43	3.74	3.80
ศิลปหัตถกรรม	3.12	—	0.36*	0.37*
คหกรรมศาสตร์	3.48	—	—	0.01
บริหารธุรกิจ	3.49	—	—	—

* $P < .05$

จากตารางที่ 23 ผลการทดสอบรายคู่แสดงให้เห็นถึงค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาของคณะวิชาศิลปหัตถกรรม และสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาของคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ และคณะวิชาบริหารธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งค่าเฉลี่ยของสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงด้านการบริการนักเรียนในคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ และคณะวิชาบริหารธุรกิจ ตรงกับข้อความในระดับปานกลาง คือ 3.48 และ 3.49 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยของสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงด้านการบริการนักเรียนในคณะวิชาศิลปหัตถกรรม ตรงกับข้อความในระดับปานกลางเช่นกัน แต่เป็นค่าเฉลี่ยในระดับต่ำ คือ 3.12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 24
เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพแวดล้อมด้านการปกครอง
จำแนกตามคณะวิชา

คณะวิชา	ค่าเฉลี่ย	ศิลปหัตถกรรม	คหกรรมศาสตร์	บริหารธุรกิจ
		3.29	3.72	3.77
ศิลปหัตถกรรม	3.29	—	0.43*	0.48*
คหกรรมศาสตร์	3.72	—	—	0.05
บริหารธุรกิจ	3.77	—	—	—

* $P < .05$

จากตารางที่ 24 ผลการทดสอบรายคู่แสดงให้เห็นถึงค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมด้านการปกครอง ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาของคณะวิชาศิลปหัตถกรรม และสภาพแวดล้อมด้านการปกครองในวิทยาลัยอาชีวศึกษาของคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ และคณะวิชาบริหารธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมด้านการปกครองของคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ และคณะวิชาบริหารธุรกิจอยู่ในระดับมาก คือ 3.72 และ 3.77 ตามลำดับ แตกต่างจากคณะวิชาศิลปหัตถกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมด้านการปกครองเพียง 3.29 และอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น

ตารางที่ 25

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน
จำแนกตามคณะวิชา

คณะวิชา	ค่าเฉลี่ย	คหกรรมศาสตร์	ศิลปหัตถกรรม	บริหารธุรกิจ
		3.41	3.50	3.62
คหกรรมศาสตร์	3.41	—	0.09	0.21*
ศิลปหัตถกรรม	3.50	—	—	0.12
บริหารธุรกิจ	3.62	—	—	—

* $P < .05$

จากตารางที่ 25 ผลการทดสอบรายคู่แสดงให้เห็นถึงค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาของคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ และสภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาของคณะวิชาบริหารธุรกิจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ ตรงกับข้อความในระดับปานกลาง คือ 3.41 ในขณะที่ค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของคณะวิชาบริหารธุรกิจ ตรงกับข้อความในระดับมาก คือ 3.62 ส่วนค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของคณะวิชาศิลปหัตถกรรม ตรงกับข้อความในระดับมาก คือ 3.50

ตารางที่ 26
เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียต่อสภาพแวดล้อม
ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้ง 7 ด้าน จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สภาพแวดล้อมวิทยาลัยอาชีวศึกษา	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ 2.00 - 2.49			ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง 2.50 - 2.99			ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 3.00 ขึ้นไป			F
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	
	1 ด้านอาจารย์ผู้สอน	3.96	.50	มาก	3.92	.56	มาก	3.92	.52	
2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	3.74	.49	มาก	3.65	.50	มาก	3.60	.55	มาก	3.7497*
3 ด้านกิจกรรมนักเรียน	3.81	.65	มาก	3.72	.62	มาก	3.67	.64	มาก	2.3836
4 ด้านการบริการนักเรียน	3.52	.61	มาก	3.41	.63	ปานกลาง	3.38	.64	ปานกลาง	3.3960*
5 ด้านการปกครอง	3.73	.67	มาก	3.66	.70	มาก	3.68	.63	มาก	.5924
6 ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน	3.53	.59	มาก	3.59	.59	มาก	3.53	.57	มาก	.6668
7 ด้านอาคารสถานที่	3.33	.68	ปานกลาง	3.30	.63	ปานกลาง	3.28	.59	ปานกลาง	.3183
รวม	3.65	.46	มาก	3.59	.47	มาก	3.56	.48	มาก	1.8761

* $P < .05$

จากตารางที่ 26 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้ง 7 ด้าน เมื่อจำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ หรืออาจกล่าวได้ว่าไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อเปรียบเทียบรายด้านแล้วพบว่า สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการบริการนักเรียน ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้ง 3 กลุ่ม นั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านอื่น ๆ นั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ หรือไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 27

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายด้านของสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ค่าเฉลี่ย	สูง	ปานกลาง	ต่ำ
		3.60	3.65	3.74
สูง	3.60	—	0.05	0.14*
ปานกลาง	3.65	—	—	0.09
ต่ำ	3.74	—	—	—

* P < .05

จากตารางที่ 27 ผลการทดสอบรายคู่ แสดงให้เห็นถึงค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมการเรียนการสอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมการเรียนการสอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงด้านกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ตรงกับข้อความในระดับมาก คือ 3.60 แต่เป็นค่าเฉลี่ยระดับต่ำ ส่วนค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำตรงกับข้อความในระดับมากเช่นเดียวกัน คือ 3.65 และ 3.74 ตามลำดับ

ตารางที่ 28

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียน
จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ค่าเฉลี่ย	สูง	ปานกลาง	ต่ำ
		3.38	3.41	3.52
สูง	3.38	—	0.03	0.14*
ปานกลาง	3.41	—	—	0.11
ต่ำ	3.52	—	—	—

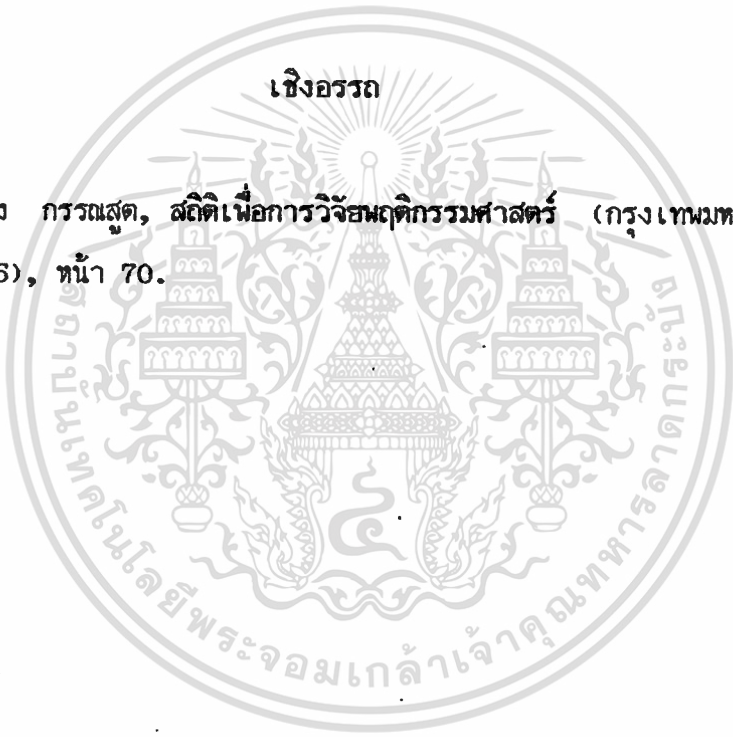
* $P < .05$

จากตารางที่ 28 ผลการทดสอบรายคู่ แสดงให้เห็นถึงค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนสูง และสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงด้านการบริการนักเรียนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางตรงกับข้อความในระดับปานกลาง คือ 3.38 และ 3.41 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงในวิทยาลัยอาชีวศึกษาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเท่ากับ 3.52 ซึ่งตรงกับข้อความในระดับมาก

เชิงอรรถ

¹ ประคอง กรวรรณสุด, สถิติเพื่อการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ, 2525), หน้า 70.

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษากลุ่มภาคกลาง." เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ซึ่งประกอบด้วยสภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการนักเรียน ด้านการปกครอง ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ พร้อมทั้งเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มนักเรียนเมื่อจำแนกตามสถานศึกษา คณะวิชาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรประโยควิชาสี่ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ที่เรียนคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ บริหารธุรกิจ และศิลปหัตถกรรม ในภาคเรียนสุดท้ายปีการศึกษา 2534 ของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม เพชรบุรี กาญจนบุรี และสุพรรณบุรี จำนวน 668 คน โดยทดสอบว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในวิทยาลัยต่างกัน คณะวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาแต่ละด้านแตกต่างกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจำแนกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้ง 7 ด้าน

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทำการคัดเลือกได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด 651 ฉบับ จากแบบสอบถามทั้งหมด 668 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.46 นำมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติเพื่อหารายละเอียดของข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การคำนวณค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา

โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยใช้ F-test และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถจำแนกสรุปออกเป็น 3 ด้าน คือ ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นด้านสภาพแวดล้อมในวิทยาลัย และการเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านสภาพแวดล้อมในวิทยาลัย เมื่อจำแนกตามสถานศึกษา คณะวิชา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังรายละเอียดในแต่ละด้านต่อไปนี้

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนสุดท้าย ปีการศึกษา 2534 ทั้งหมดจำนวน 668 คน แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 651 ฉบับ จำแนกเป็นนักเรียนจากวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.48 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี คิดเป็นร้อยละ 23.20 วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี คิดเป็นร้อยละ 21.35 และวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.97 และเมื่อจำแนกตามคณะวิชาพบว่า เป็นนักเรียนคณะวิชาบริหารธุรกิจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.75 คณะคหกรรมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 23.66 และคณะศิลปหัตถกรรมน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.59 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.32 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงร้อยละ 31.34 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.34 เมื่อจำแนกตามเพศพบว่า เป็นนักเรียนหญิงร้อยละ 88.79 และเป็นนักเรียนชายร้อยละ 11.21

ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัย

แบบสอบถามที่ใช้ประกอบด้วยข้อความที่แสดงสภาพแวดล้อมที่ดีที่ควรจะเป็นแล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าข้อความเหล่านั้นตรงกับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงระดับใด

พิจารณาจากค่าเฉลี่ยพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นที่ข้อความเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมนักเรียน การปกครอง และความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนตรงกับสภาพที่เป็นจริงอยู่ในเกณฑ์ที่แสดงว่าเป็นสภาพแวดล้อมที่ดี สำหรับด้านบริการนักเรียนและด้านอาคารสถานที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงอยู่ในเกณฑ์ที่แสดงว่าเป็นสภาพแวดล้อมระดับ พอใช้

เมื่อพิจารณาสภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอน โดยละเอียดแล้วพบว่า นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าอาจารย์เป็นผู้มีความรู้ดีและมีประสบการณ์ในวิชาชีพกว้างขวาง นักเรียนประเมินในระดับสูงสุด ความสามารถในการสอนและการปฏิบัติในการสอนอยู่ในระดับรองลงมา สำหรับด้านปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนนั้นอยู่ในระดับสุดท้าย

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการจัดการเรียนการสอนที่นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าเนื้อหาวิชามีความทันสมัย มีการใช้เทคนิควิธีสอนและอุปกรณ์การสอนได้เหมาะสม นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นว่าอาจารย์ติดตามผลงานของนักเรียนและมีการอธิบายชี้แจงข้อบกพร่องให้นักเรียนได้ทราบเพื่อการแก้ไข ส่วนเรื่องเครื่องมือและอุปกรณ์การฝึกปฏิบัติที่ทันสมัยและอยู่ในสภาพใช้การได้ดีมีค่าระดับต่ำควรปรับปรุง

ด้านกิจกรรมนักเรียน วิทยาลัยสามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการกีฬา การแข่งขันทักษะวิชาชีพ กิจกรรมในวันสำคัญ และการจัดนิทรรศการ เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความสามารถซึ่งนักเรียนแสดงความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ ดีมาก

ด้านการปกครอง วิทยาลัยได้วางกฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติอบรมตักเตือนเกี่ยวกับความประพฤติ การปลูกฝังรักษาระรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการยกย่องชมเชยผู้กระทำความดี วิทยาลัยจัดได้อยู่ในเกณฑ์ ดี แต่การจัดอาจารย์ดูแลนักเรียนนอกสถานที่นั้นนักเรียนแสดงความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ พอใช้

ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน นักเรียนปรึกษาช่วยเหลือกันดี เมื่อมีปัญหาและร่วมมือกันทำกิจกรรม ทบทวนบทเรียนอยู่ในระดับสูง แต่เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้องนั้นอยู่ในระดับต่ำ

ด้านการบริการนักเรียน นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในระดับสูง เกี่ยวกับการจัดปัจฉิมนิเทศ การปฐมนิเทศ การจัดทุนอุดหนุน และการแจ้งผลการเรียนเท่านั้น ส่วนเรื่องการให้บริการห้องสมุด การบริการด้านสุขภาพ การให้บริการน้ำดื่ม อาหาร และความสะอาดในด้าน ไปรษณีย์และ โทรศัพท์ นักเรียนแสดงความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ควรปรับปรุง

ด้านอาคารสถานที่ นักเรียนเห็นว่าสภาพอาคารห้องเรียน ห้องปฏิบัติการระบบไฟฟ้า การจัดตกแต่งบริเวณอยู่ในเกณฑ์ดี แต่เรื่องเกี่ยวกับความสะอาด จำนวนของห้องสุขา โรงอาหาร ห้องประชุม ห้องรับแขก ที่นั่งพักผ่อนและสถานที่เล่นกีฬาอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัย

การเปรียบเทียบเพื่อศึกษาว่านักเรียนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาต่างกัน คณะวิชาต่างกัน และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมต่างกันหรือไม่ ผลจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบพบว่า

1. นักเรียนที่สังกัดวิทยาลัยต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้าน อาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการนักเรียน ด้านการปกครอง ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

พิจารณาจากความคิดเห็นของนักเรียนโดยภาพรวมแล้ว แสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมวิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรีมีสภาพแวดล้อมที่ดีที่สุด รองลงมาคือวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี และวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม สำหรับวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุนทรบุรีนั้นนักเรียนประเมินให้สภาพแวดล้อมวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบรายด้านแล้วพบว่า วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรีมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนดีมากเกือบทุกด้าน แต่อย่างไรก็ตามวิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี และวิทยาลัยเอกสารเป็นเอกสารทั้งสองโรงเรียนไว้สำหรับโรงเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาชีวศึกษาเพชรบุรีมีสภาพใกล้เคียงกัน และแตกต่างจากวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี และนครปฐมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรีและนครปฐมมีสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน

2. นักเรียนที่เรียนในคณะวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการนักเรียน ด้านการปกครอง ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

พิจารณาจากความคิดเห็นของนักเรียน โดยภาพรวมแล้วสรุปได้ว่าสภาพแวดล้อมของคณะวิชาบริหารธุรกิจและคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ อยู่ในเกณฑ์ดีและในระดับใกล้เคียงกัน สำหรับคณะวิชาศิลปหัตถกรรมสภาพแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์พอใช้

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของนักเรียนเปรียบเทียบรายด้านแล้วพบว่านักเรียนทั้ง 3 คณะวิชา แสดงความคิดเห็นว่าสภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอนด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกันและอยู่ในเกณฑ์ดี สำหรับสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ส่วนสภาพแวดล้อมด้านอื่น ๆ นั้นมีความแตกต่างกัน

3. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการบริการนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

พิจารณาจากความคิดเห็นของนักเรียน โดยภาพรวมแล้ว กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เห็นว่าสภาพแวดล้อมวิทยาลัยด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และการบริการนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์น้อยกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ ความคิดเห็นด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการบริการนักเรียน แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามโดยภาพรวมแล้วนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

การนำเสนออภิปรายผลจำแนกเป็น 7 ด้าน ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

ผลการศึกษาคำคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ความคิดเห็นของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม เพชรบุรี กาญจนบุรี และสุพรรณบุรี ต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำแนกเป็น 7 ด้าน คือ

1. ความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาด้านอาจารย์ผู้สอน โดยภาพรวมตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับมาก เป็นสภาพแวดล้อมที่ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของกาญจนา ภาสุพันธ์ ที่พบว่านักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8 มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมาก¹ เช่นเดียวกับแนวคิดของเจสสิว บุรีภักดี และคณะ ที่กล่าวว่า คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนที่ส่งผลให้เกิดการยอมรับนับถือประกอบด้วยการตั้งใจสอน เข้าใจ และเป็นกันเองกับนักเรียน ยุติธรรม ตรงต่อเวลา เสียสละและมีเมตตาธรรม² อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาสภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเป็นรายด้าน พบว่านักเรียนมีความเห็นว่าอาจารย์เป็นผู้ที่มีความสุขุม อารมณ์มั่นคง และนักเรียนมีความสุขอบอุ่นเมื่อได้อยู่ใกล้ชิดอาจารย์ตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับมากแต่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ เช่นเดียวกับข้อค้นพบของพวงมณี อนันตพงษ์ ที่พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่อาจารย์ให้คำแนะนำปรึกษาเป็นอย่างดี แต่มีการใช้อารมณ์ปานกลาง³

จากข้อค้นพบดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่า นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษามีความรู้สึกที่ดีต่อคุณลักษณะของอาจารย์ในด้านความรู้และการปฏิบัติตน ทั้งนี้เพราะการจับบุคลากรทางด้านการสอนนั้นคำนึงถึงความรู้ความสามารถของบุคลากรเป็นหลัก จะเห็นว่าการรับครู-อาจารย์เข้ามานั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่วิทยาลัยกำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาวิชาที่สำเร็จมานั้นจะต้องตรงกับความต้องการของวิทยาลัย อย่างไรก็ตาม

ความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนในด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนนั้นยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ทั้งนี้ น่าจะเป็นผลมาจากการที่อาจารย์ผู้สอนมีภารกิจมากเกินไป ไม่ว่าจะเป็นการสอนทั้ง ในเวลาปกติหรือนอกเวลา รวมถึงหน้าที่พิเศษที่ได้รับมอบหมายจากฝ่ายบริหาร ซึ่งเป็นผลให้อาจารย์ผู้สอนไม่สามารถทุ่มเทหรือเสียสละเวลาที่มีอยู่ให้กับนักเรียนได้อย่างแท้จริง ปัญหาเรื่องบ้านพักมีจำนวนไม่เพียงพอกับความต้องการ การที่ครู-อาจารย์พักอยู่นอกวิทยาลัยไม่สามารถให้เวลากับนักเรียนได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะงานอาชีพศึกษาที่มีการปฏิบัติ กลุ่มนักเรียนที่ทำการศึกษาคั้งนี้เป็นนักเรียนระดับ ปวช. อยู่ในวัยรุ่น อายุตามเกณฑ์การศึกษาประมาณ 16 - 19 ปี โดยส่วนมากเป็นนักเรียนต่างอำเภอ ต่างจังหวัดมาอยู่หอพัก ขาดความอบอุ่น ผู้บริหารควรหาแนวทางแก้ไขเพื่อเป็นการสนับสนุนในด้านกำลังใจให้อาจารย์ผู้สอนมีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียนให้มากขึ้น ทั้งนี้เพราะความสัมพันธ์ที่ดีนี้มีอิทธิพลต่อบรรยากาศของการเรียนรู้และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการสอนของครู-อาจารย์และบรรยากาศในการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์ที่ดี แต่อย่างไรก็ตามวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังไม่เพียงพอ กับความต้องการ โดยที่ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับวัสดุฝึกภาคปฏิบัติมีสภาพสมบูรณ์ ใช้การได้ จำนวนและความทันสมัยของเครื่องมือและอุปกรณ์ตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับปานกลางเท่านั้น ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กาญจนนา ภาสุรพันธ์ ที่พบว่าจำนวนเครื่องมือเครื่องใช้ในห้องปฏิบัติการและจำนวนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในห้องเรียนมีไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษา เขต 8⁴ กรณีการพิจารณาค่าเฉลี่ยของนักเรียนในโรงเรียนสารพัดช่างของกรุงเทพมหานครมีปัญหาเกี่ยวกับเครื่องจักรวัสดุฝึกและอุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอ⁵ นอกจากนี้ผลการวิจัยของ บังอร ชูหงส์ ก็ยืนยันว่าปัญหาสำคัญเกี่ยวกับบรรยากาศด้านการเรียนการสอนของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร ก็คืออุปกรณ์การเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ กับจำนวนนักเรียน⁶ เช่นเดียวกับผลการสำรวจความคิดเห็นต่อด้านการเรียนการสอนของ

นักเรียนนักศึกษาและครู-อาจารย์ในวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ซึ่งพบว่าสิ่งที่มีการปฏิบัติกันน้อยกว่าเรื่องอื่น ๆ ก็คือการใช้วัสดุที่ใช้ในการสอนภาคปฏิบัติและจำนวนของเครื่องมือเครื่องจักร⁷

ข้อค้นพบของการวิจัยดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าแม้นักเรียนจะมีความเห็นต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์และบรรยากาศการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์ที่ดีแต่ในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการเรียนการสอนยังไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน นางเยาว์ แก้วกังวาล ให้เหตุผลด้านนี้ว่า ทั้งนี้เนื่องมาจากการขาดแคลนงบประมาณ การจัดซื้อของที่มีคุณภาพต่ำ ขาดการบำรุงรักษาและซ่อมแซม ตลอดจนการใช้ไม่ถูกวิธีทำให้เสื่อมคุณภาพเร็ว⁸ แนวทางที่จะช่วยให้สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นที่ยอมรับจากนักเรียนมากขึ้นก็คือ การจัดสรรงบประมาณเพื่อการซื้อวัสดุอุปกรณ์หรือเครื่องมือต่าง ๆ นั้นควรคำนึงถึงสภาพความเป็นจริงให้มาก ไม่ว่าจะเป็นด้านราคาที่มี การปรับอยู่ตลอดเวลา การคำนวณงบประมาณโดยการคิดเฉลี่ยจากนักเรียนทุกคนไม่ใช่วิธีการที่ถูกต้อง ทั้งนี้เพราะนักเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษานั้นมีหลายคณะวิชาและค่าใช้จ่ายในการเรียนภาคปฏิบัติของนักเรียนในแต่ละคณะวิชานั้นย่อมไม่เท่ากัน ดังนั้นกรมอาชีวศึกษาจะต้องคำนึงถึงข้อมูลเหล่านี้ด้วย นอกจากนี้การตรวจสอบและติดตามการใช้วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่อง ใช้อย่างจริงจังจากผู้บริหารรวมทั้งการจัดหน่วยซ่อมบำรุงและการส่งเสริมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้และการเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่อง ใช้นี้ ซึ่งเป็นแนวทางช่วยให้มีการใช้ทรัพยากรได้อย่างถูกต้อง ประหยัด คุ่มค่า

3. ความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาด้านกิจกรรมนักเรียน โดยภาพรวมตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความคิดเห็นของนักเรียน โดยส่วนใหญ่ตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับมาก ยกเว้นความคิดเห็นที่ว่าวิทยาลัยได้ให้การสนับสนุนด้านการเงินในการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอซึ่งตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับปานกลางเท่านั้น

ข้อค้นพบนี้แสดงให้เห็นว่า นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชื่อมั่นว่าวิทยาลัยสามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมชมรมขององค์การวิชาชีพ การแข่งขันทักษะวิชาชีพ การจัดการนิทรรศการ การแข่งขันกีฬา หรือชมรมลูกเสือ-เนตรนารี

ชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตลอดจนกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ นักเรียนได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมเหล่านั้นเอง ดังคำกล่าวของ Jamias ที่ว่ากิจกรรมนักเรียนเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต ความคิดสร้างสรรค์ และความรู้ความสามารถนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตร⁹ นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ ก็สนับสนุนว่ากิจกรรมนักเรียนยังช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ เสริมสร้างความสามัคคี ความประพฤดี การปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเรียนการสอน และช่วยผ่อนคลายความเครียดจากการเรียนได้¹⁰ ชีรพงศ์ ประสงค์ลาภ กล่าวไว้ว่าการจัดกิจกรรมนักเรียนของวิทยาลัยอาชีวศึกษานั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมที่ระบุไว้ว่า เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในวิชาชีพ ส่งเสริมการเรียนรู้และสำนึกในหน้าที่ สิทธิเสรีภาพและความรับผิดชอบ เสริมสร้างคุณธรรม ความเสียสละและอุทิศตนเพื่อสังคม ทำนุบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของไทย ส่งเสริมผลานามัยและพัฒนาบุคลิกภาพ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เผยแพร่ชื่อเสียง และเกียรติคุณของสถาบัน¹¹ อย่างไรก็ตามสิ่งที่ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องควรตระหนัก ก็คือ จะทำอย่างไรจึงจะใช้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้เพราะงบประมาณในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ นั้นได้มาจากการเก็บค่าบำรุงกิจกรรมจากนักเรียนทุกคนซึ่งเป็นข้อบังคับของวิทยาลัย อีกแนวทางหนึ่ง ก็คือการจัดทำโครงการเพื่อหารายได้สนับสนุนการจัดกิจกรรมนักเรียนรวมทั้งการสร้างเสริมให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมนักเรียน

4. ความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาด้านการบริการนักเรียนโดยภาพรวมตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ พวงมณี อนันตพงศ์ ที่พบว่า การบริการของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทคนิคภาคใต้ เกี่ยวกับห้องพยาบาลเจ้าหน้าที่ไม่อยู่ประจำหน้าที่ตลอดเวลา ยานและเครื่องมือแพทย์มีไม่เพียงพอ ห้องสมุดมีตำราทางวิชาการน้อย น้ำดื่มไม่สะอาดและไม่เพียงพอ ห้องสุขาและบริเวณอาคารไม่สะอาดพอ¹² สอดคล้องกับผลการวิจัยของกาญจนา ภาสุรพันธ์ ที่พบว่านักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 2 มีความพึงพอใจสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการบริการนักเรียนในระดับปานกลาง และมี

ความพึงพอใจ เป็นอันดับสุดท้ายในจำนวนสภาพแวดล้อมที่ศึกษาทั้งหมด¹³

จากข้อค้นพบดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาได้ให้ประโยชน์จากการจัดการศึกษานั้นยังอยู่ในระดับที่ยังไม่เป็นที่พอใจมากนัก สิ่งเกิดได้จากการที่นักเรียนยังไม่พอใจกับการจัดบริการด้านตำรา เอกสาร การบริการข่าวสาร ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ การศึกษาต่อ รวมทั้งสภาพแวดล้อมของห้องสมุด การบริการด้านสุขภาพ น้ำดื่ม น้ำใช้ ปริมาณและคุณภาพของอาหาร การบริการด้านไปรษณีย์ โทรเลขและโทรศัพท์ ตลอดจนการจัดหางานพิเศษให้นักเรียน สาเหตุที่วิทยาลัยไม่สามารถสนองความต้องการของนักเรียนได้อย่างเต็มที่ เพราะขาดการวางแผนล่วงหน้าอย่างรอบคอบไม่ว่าจะเป็นห้องสมุดซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีอาคารเอกเทศ ที่ตั้งไม่เหมาะสม พื้นที่คับแคบ นอกจากนี้ยังมีปัญหาทางด้านบุคลากรของห้องสมุดที่มีจำนวนไม่เพียงพอ การจัดระบบของห้องสมุดไม่ได้มาตรฐาน การบริการด้านสุขภาพที่ขาดการเอาใจใส่อย่างจริงจัง เนื่องจากการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ขาดเครื่องมือเครื่องใช้ และสถานที่ในการดำเนินงานที่เหมาะสม นอกจากนี้สภาพการจัดน้ำดื่ม น้ำใช้ที่ยังไม่แน่ใจว่าสะอาดและปลอดภัยกับผู้ใช้นหรือไม่ ปริมาณและคุณภาพอาหารที่ไม่ได้ตรวจสอบกันอย่างถี่ถ้วนและสม่ำเสมอ รวมไปถึงความไม่สะดวกและล่าช้าของการบริการไปรษณีย์ โทรเลข และโทรศัพท์ เหตุเหล่านี้เองที่ส่งผลให้ไม่สามารถสนองความต้องการของนักเรียน ในปัจจุบันได้อย่างเต็มที่ แนวทางที่จะช่วยให้สามารถจัดบริการนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็คือ ควรกำหนดนโยบายในการปรับปรุงห้องสมุดไว้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการพัฒนาทางวิชาการของวิทยาลัย การนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพื่อให้การบริการข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและประหยัดเวลามากขึ้น ปรับปรุงการบริการทางด้านไปรษณีย์ ทัศนคติ โทรเลข และโทรศัพท์ การตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาตรวจสอบปริมาณและคุณภาพอาหารรวมทั้งการปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ ให้ได้มาตรฐาน

5. ความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาด้านการปกครองตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับมาก อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความคิดเห็นของนักเรียนในบางประเด็นนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับปานกลางเท่านั้น เช่น วิทยาลัยได้จัดอาจารย์ดูแลนักเรียนนอกสถานที่เพื่อช่วยเหลือปัญหาให้

นักเรียนได้ทันช่วงที่ ฝ่ายปกครองให้คำปรึกษาแก่นักเรียนอย่างใกล้ชิดในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ข้อค้นพบดังกล่าวนี้ชี้ให้เห็นว่าการดำเนินงานด้านการปกครองของวิทยาลัยอาชีวศึกษาอยู่ในสภาพที่นักเรียนยอมรับได้ในหลายด้าน แต่สิ่งที่ผู้บริหารหรือฝ่ายปกครองจะต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษคือการติดตามช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาในขณะที่อยู่นอกสถานศึกษาและการให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพราะส่วนใหญ่แล้วนักเรียนระดับนี้มักจะอาศัยอยู่ตามหอพัก บ้านเช่า หรืออาศัยอยู่ตามบ้านญาติ และเมื่อประสบกับปัญหาต่าง ๆ จึงต้องการผู้ที่สามารถช่วยเหลือในการตัดสินใจหรือหาทางเลือกที่เหมาะสม ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดุสิต คงตระกูล ที่สรุปผลว่าสาเหตุที่ครู-อาจารย์เอาใจใส่ เยี่ยมเยียนนักเรียนน้อยทั้งตามหอพักและที่นากับญาตินั้นเนื่องจากมีภาระด้านการสอน หน้าที่พิเศษและภาระส่วนตัวมากเกินไป ประกอบกับระบบการเรียนการสอนมีทั้งภาคเช้าและภาคบ่าย รวมทั้งที่นากับนักเรียนกระจายไปตามหอพักเอกชนหรือบ้านพักซึ่งอยู่ไกลจากวิทยาลัย ทำให้บทบาทในการดูแลนักเรียนนอกสถานศึกษาของครู-อาจารย์ลดลงไป¹⁴

6. ความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน โดยภาพรวมตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับมากสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กาญจนา ภาสุรพันธ์ ที่พบว่านักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาเขตการศึกษา 8 มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนในระดับมาก¹⁵ และเมื่อนิยามความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละข้อพบว่าความคิดเห็นต่อการที่นักเรียนรุ่นพี่ให้ความช่วยเหลือรุ่นน้อง นักเรียนรุ่นพี่ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่รุ่นน้อง และนักเรียนรุ่นน้องให้การยอมรับนับถือรุ่นพี่ตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับปานกลางเท่านั้น เช่นเดียวกับข้อค้นพบของ นางเยาว์ แก้วกังวาล ที่ว่านักเรียนและอาจารย์ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรีมีความเห็นว่าสภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนที่มีการปฏิบัติน้อย คือ ความช่วยเหลือและการประพฤติตนของรุ่นพี่เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่รุ่นน้อง¹⁶ และผลการวิจัยของ ปรีชา เมียนเพชร และคณะ ที่พบว่าความช่วยเหลือของนักศึกษารุ่นพี่ของวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุงยังไม่ดีเท่าที่ควร¹⁷

กล่าวได้ว่านักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับสูง แต่ในบางอย่างจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ที่ีระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้องนั้นผู้บริหารฝ่ายกิจการนักเรียนนักศึกษาควรให้ความสำคัญหรือสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมพบปะสังสรรค์ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกัน ช่วยเหลือและมีความสามัคคีกันมากขึ้น และรับรู้แนวทางในการประกอบอาชีพ

7. ความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับปานกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความคิดเห็นของนักเรียนต่ออาคารประกอบ เช่น ห้องสุขามีไม่เพียงพอ ความต้องการและยังไม่ถูกสุขลักษณะ จำนวนที่นั่งในโรงอาหารยังไม่เพียงพอและไม่สะอาดเท่าที่ควร สถานที่จอดรถยนต์ จักรยานยนต์ และรถจักรยานน้อยเกินไป ห้องประชุมคับแคบ ห้องรับแขกยังไม่เป็นสัดส่วน สถานที่นั่งพักผ่อน สังสรรค์ สถานที่เล่นกีฬา ตลอดจนอุปกรณ์กีฬาอื่น ๆ ไม่เพียงพอ ความต้องการซื้อค้นพบข้อดีคล่องกับผลการวิจัยของ นางเยาว์ แก้วกังวาล ที่พบว่านักเรียนวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรีมีความต้องการต่อสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับมาก กล่าวคือต้องการให้โรงฝึกงานมีพื้นที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน การปลูกต้นไม้รอบบริเวณเพื่อความร่มรื่น¹⁸ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของกาญจนา ภาสุพันธ์ ซึ่งพบว่านักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาเขตการศึกษา 8 มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่ในระดับปานกลางเท่านั้น¹⁹ และ พวงมณี อนันตพงศ์ ก็พบว่านักเรียนวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทคนิคภาคใต้ ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าสนามและอาคารสถานที่มีอุปกรณ์ไม่พร้อม²⁰

สภาพความเป็นจริงด้านอาคารสถานที่ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ นั้นมักจะมีพื้นที่คับแคบรวมไปถึงมีสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ มากมายไม่ว่าจะเป็นอาคารเรียน อาคารปฏิบัติการหรืออาคารประกอบอื่น ๆ ซึ่งสร้างโดยขาดการวางแผนที่เหมาะสมทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากสิ่งปลูกสร้างเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นเหตุให้เกิดอุปสรรคขัดขวางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ดังคำกล่าวของ วิจิตร วรุตบางกูร ที่ว่า อาจารย์ผู้สอนไม่ใช่ตัวจักรที่จะพัฒนาความเจริญของผู้เรียนได้ทุกด้าน

อาคารเรียนและสภาพของ โรงเรียนก็เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะช่วย ก่อเกิดการ เรียนรู้ เจตคติต่อโรงเรียน หรือช่วยหล่อหลอมพฤติกรรมของเด็กได้²¹ หรือกล่าวได้ว่าการ จัดอาคารเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องน้ำห้องส้วม โรงอาหาร สนามกีฬา และสถานที่ พักผ่อนให้ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย ร่มรื่นจะเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนอยากมาโรงเรียน นอกจากนี้ผลการวิจัยของรัชนี้ อมรพันธ์²² และรังสรรค์ หันสันเทียะ²³ ต่างก็พบว่า การ จัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ที่ไม่เหมาะสมมีผลต่อความรู้สึกและสุขภาพของนักเรียน ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษา หรือผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับนี้ควรที่จะ ให้ความสนใจต่อการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ ให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ หลักสูตรกำหนดไว้

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาจำแนก ตามสถานศึกษา

ผลการศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษา ต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการนักเรียน ด้านการปกครอง ด้านความสัมพันธ์ใน กลุ่มเพื่อนและด้านอาคารสถานที่ เมื่อพิจารณาจากความแตกต่างของสถานศึกษาปรากฏว่า

1. นักเรียนแต่ละวิทยาลัยแสดงความความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัย ด้านอาจารย์ผู้สอนแตกต่างกันคือ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี กาญจนบุรี และสุพรรณบุรี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากแสดงให้เห็นว่านักเรียนแต่ละวิทยาลัยมีความคิดเห็น ว่าวิทยาลัยของตนมีสภาพอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน แต่นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม มีความคิดเห็นแตกต่างโดยมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ข้อค้นพบนี้ไม่สอดคล้องกับ สมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณารายชื่อนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐมมีความคิดเห็น ต่อคุณลักษณะส่วนตัวของอาจารย์ผู้สอนทั้งในด้านความรู้ การปฏิบัติตน และความสัมพันธ์กับ นักเรียนแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระบบการบริหาร การจัดการอาจารย์เข้าสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของอาจารย์ ตลอดจนความแตกต่างในด้านจำนวนของอาจารย์จึงส่งผลต่อการรับรู้ของนักเรียน อีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความคิดของนักเรียนคือ ความห่างเหินหรือความสัมพันธ์อย่างผิวเผินระหว่างนักเรียนและอาจารย์ผู้สอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ผู้สอนของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีโดยส่วนมากอาศัยหรือพักอยู่ในวิทยาลัย ในขณะที่อาจารย์ผู้สอนของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐมเดินทางไปกลับระหว่างบ้านกับวิทยาลัย และส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้สภาวะความบีบคั้นทางเศรษฐกิจ หรือค่าครองชีพที่ต่างกันของอาจารย์ผู้สอนทั้ง 4 วิทยาลัย เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีผลต่อการทุ่มเท เสียสละต่อการปฏิบัติงานได้ สังเกตได้จากนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐมมีความเห็นต่ออาจารย์ผู้สอนน้อยกว่า ส่วนความคิดเห็นของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี กาญจนบุรี และสุพรรณบุรี อยู่ในระดับใกล้เคียงกันมาก ทั้งนี้เพราะวิทยาลัยทั้ง 3 แห่งนี้ตั้งอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ในระยะใกล้เคียงกัน กล่าวได้ว่าสภาพความพร้อมของอาจารย์ในด้านต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของนักเรียน เจตคติที่ติดต่อกับอาจารย์ และมีความภูมิใจในตัวอาจารย์ ดังคำกล่าวของ ปรีชา กลิ่นรัตน์ ที่ว่าครูที่ดีจะต้องมุ่งทำประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน²⁴ พันสี หันนาคินทร์ กล่าวเสริมว่าครูที่ดีต้องให้ความร่วมมือและอุทิศเวลาให้แก่กับนักเรียน มีศรัทธาต่อที่ทำงานและรักสถาบัน²⁵

2. นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม สุพรรณบุรี กาญจนบุรี และเพชรบุรี มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้เพราะสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ บรรยากาศของการเรียนการสอนรวมทั้งความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์ของแต่ละวิทยาลัยนั้นมีลักษณะเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ นางเยาว์ แก้วกังวาล ที่กล่าวว่าการจัดการเรียนการสอนนั้นผู้สอนจะต้องเป็นผู้จัดกระบวนการและสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนตลอดจนการจัดวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้กระบวนการสอนนั้นเกิดประโยชน์สูงสุด²⁶ ซึ่งพิจารณาได้จากพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในสังกัดวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้งในด้านความทันสมัยของเนื้อหา การเตรียมการสอน การใช้เทคนิคการสอน การประเมินผลและติดตามผลงานของอาจารย์ทุก

วิทยาลัยอยู่ในมาตรฐานเดียวกันนั่นเองกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ทุกวิทยาลัยต่างให้ความสำคัญ

ต่อกิจกรรมการเรียนการสอนตั้งแต่วางแผนการสอน การใช้เทคนิคการสอน การวัดผลและการปรับปรุงการสอน²⁷ ภายใต้กรอบนโยบายเดียวกัน ในปัจจุบันกรมได้พัฒนาสถานศึกษาไปในทางเดียวกัน โดยแบ่งกลุ่มสถานศึกษา มีการสัมมนาเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้มีคุณภาพเท่าเทียมกัน ถึงแม้สถานศึกษาจะได้พัฒนาให้อยู่ในระดับเดียวกันแต่ผลการศึกษาความคิดเห็นก็ยังได้ค่าเฉลี่ยที่ต่ำในเรื่องการจัดวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร ใช้มานาน เก่า ชำรุด ไม่ทันสมัย ควรจะจำหน่ายออกและจัดหาเพิ่มเติมให้พอเพียง

3. นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียนแตกต่างกัน โดยที่นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรีและนครปฐม มีความคิดเห็นแตกต่างจากนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีและกาญจนบุรี ข้อค้นพบนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรีและเพชรบุรีมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูง ส่วนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรีและนครปฐมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ต่ำ กล่าวได้ว่าความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียนของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรีและนครปฐมอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี และกาญจนบุรี แสดงให้เห็นว่าวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรีและนครปฐม วางแผนนโยบายการจัดส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมนักเรียนยังไม่สามารถสนองตอบความต้องการของนักเรียน ได้ทัดเทียมกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีและกาญจนบุรี ในด้านการจัดกิจกรรมองค์การวิชาชีพ การจัดนิทรรศการ ลูกเสือ-เนตรนารี และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดสรรงบประมาณตลอดทั้งความรู้ ความสามารถ ความรับผิดชอบของบุคลากรในแต่ละสถานศึกษาต่อการจัดหรือสนับสนุนกิจกรรมย่อมแตกต่างกัน สุทธิ พานิชกุล ได้จำแนกกิจกรรมเป็น 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมองค์การวิชาชีพตามหลักสูตร และกิจกรรมแผนงานหรือโครงการอื่น²⁸ กิจกรรมแผนงานหรือโครงการอื่นนั้นหมายถึง โครงการอิสระของผู้เรียนหรือของกลุ่มหรือโครงการที่สถานศึกษากำหนดขึ้น กิจกรรมเหล่านี้เองที่ส่งผลให้นักเรียนแต่ละวิทยาลัยมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียนต่างกัน

4. นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียนแตกต่างกัน กล่าวคือนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรีมีความคิดเห็นต่างจากนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม เพชรบุรี กาญจนบุรี และนักเรียนวิทยาลัย

อาชีวศึกษานครปฐมมีความคิดเห็นต่างจากนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ข้อค้นพบนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย เห็นได้ว่านักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรีและนครปฐมมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียนน้อยกว่านักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีและกาญจนบุรี การจัดบริการได้แก่ การจัดบริการด้านตำรา เอกสารวารสาร การจัดห้องสมุด การบริการข่าวสาร การปัจฉิมภิเทศ การบริการด้านสุขภาพ น้ำดื่ม น้ำใช้ การบริการไปรษณีย์ โทรเลขและโทรศัพท์ การแจ้งผลการเรียนและการลงทะเบียน การจัดทุนสนับสนุนการเรียนและการจัดหางานพิเศษของวิทยาลัยดังกล่าวนี้แตกต่างกัน ศิริพร ตั้งจิรวงษ์ ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่าอาจเนื่องมาจากข้อจำกัดของการจัดสภาพแวดล้อมทั้งในด้านพื้นที่หรือบริเวณที่มีขนาดไม่เท่ากัน ทำให้การปลูกสร้างอาคารเรียนหรืออาคารประกอบต่าง ๆ มีผลต่อการจัดชวงการจัดบริการด้านอื่นด้วย ไม่ว่าจะเป็นห้องสมุดซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีอาคารเอกเทศที่ตั้งไม่เหมาะสมหรืออยู่ชั้นสูงเกินไปพื้นที่คับแคบ²⁹ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ พวงมณี อนันตพงศ์ ที่พบว่าห้องสมุดมีตำราทางวิชาการน้อย การบริการน้ำดื่มไม่สะอาดและมีน้อย ห้องน้ำและบริเวณอาคารไม่สะอาด ชยะมากและเผาไม้เป็นที่³⁰ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรอตบุญธรรม ที่พบว่าการบริหารกิจการด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียนของวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษาได้รับการเอาใจใส่ไม่น้อยมาก³¹

5. นักเรียนแต่ละวิทยาลัยมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านการปกครองแตกต่างกัน โดยที่นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐมและสุพรรณบุรีมีความคิดเห็นแตกต่างจากนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรีและเพชรบุรี ข้อค้นพบนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐมและสุพรรณบุรีไม่เคร่งครัดเกี่ยวกับการควบคุมดูแลให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบ วินัย หรือกฎข้อบังคับของสถานศึกษาภายใต้ระเบียบของกรมอาชีวศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการมากกว่าวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีและกาญจนบุรี ความแตกต่างดังกล่าวนี้เป็นผลมาจากการเอาใจใส่ของผู้บริหารไม่ทั่วถึงที่จะให้อาจารย์ผู้ปกครองรับผิดชอบผลการปฏิบัติหน้าที่โดยเคร่งครัดหรือเนื่องมาจากสัดส่วนระหว่างอาจารย์และนักเรียนที่มากเกินไป นอกจากนี้อาจารย์ผู้สอนต้องรับผิดชอบภารกิจทางด้านการสอนมากเกินไป ทั้งนี้เพราะการจัดการเรียน

การสอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาในปัจจุบันนั้นจำแนกเป็นการสอนในรอบปกติและรอบบ่าย นอกจากนี้ยังมีภารกิจอื่นอีกมากที่ได้รับมอบหมายทำให้ไม่มีเวลาที่จะเอาใจใส่ดูแลนักเรียนอย่างจริงจังและทั่วถึง นอกจากนี้แก่นักเรียนต้องพักอาศัยตามหอพักเอกชน บ้านเช่า บ้านญาติซึ่งมีลักษณะกระจัดกระจายทำให้ยากแก่การติดตามและดูแลได้อย่างทั่วถึง เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ จรุงญู ถาวรจักร ที่พบว่าอาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษาบางส่วนไม่มีโอกาสใกล้ชิดกับนักเรียนจึงทำให้ขาดความสนใจซึ่งกันและกันทำให้นักเรียนขาดโอกาสที่จะได้รับคำแนะนำในการวางตัว การคบเพื่อนและความร่วมมือในการทำงาน³² สอดคล้องกับคำกล่าวของ นัยนา อ่างสันติกุล ที่ว่าพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเยาวชนในปัจจุบันนั้นส่วนใหญ่เป็นผลมาจากโรงเรียน เช่น ครูขาดความสนใจดูแลหรือควบคุมมากเกินไป ระเบียบกฎเกณฑ์ไม่เหมาะสม ผู้บริหารปล่อยปละละเลย และการจัดสภาพแวดล้อมไม่ส่งเสริมระเบียบวินัย³³

6. นักเรียนแต่ละวิทยาลัยมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนแตกต่างกัน โดยที่นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรีมีความคิดเห็นต่อด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนต่างจากนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรีและเพชรบุรี ข้อค้นพบนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย นั่นคือนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรีและเพชรบุรี มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนน้อยกว่านักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี จากข้อค้นพบนี้กล่าวได้ว่าวิทยาลัยอาชีวศึกษาในแต่ละแห่งนั้นมีการสนับสนุนส่งเสริมหรือพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกัน การแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด การใช้เวลาว่าง ความสามารถในการทำงานกลุ่ม ตลอดจนการช่วยเหลือเพื่อนระหว่างเพื่อน หรือระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้องในระดับที่แตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนต่อสภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนว่าจะยอมรับหรือปฏิเสธนั่นเอง จรุงญู ถาวรจักร ชี้ให้เห็นว่าความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนมีผลต่อการเรียนการสอน บุคลิกภาพ และนิสัยที่ติงามของนักเรียน³⁴ เช่นเดียวกับแนวคิดของ บุญภาค คุ่มภัย ที่เสริมว่านักเรียนในวัยนี้ต้องการเพื่อนที่สามารถปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ได้ และต้องการเป็นที่ชอบพอกับเพื่อนทุกคน³⁵ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนเป็นสภาพแวดล้อมที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความเจริญงอกงามทางสังคม สอดคล้องกับจุดหมายของการศึกษาที่

ต้องการให้นักเรียนได้มีความสัมพันธ์ที่ติดต่อกัน สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ นอกจากนี้ งบประมาณ ก้าวไกล ได้สรุปว่าบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรจะก่อให้เกิดพลังสร้างสรรค์ และความเจริญก้าวหน้าให้กับตัวเองและสังคม³⁶ ฉะนั้นผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนจะต้องปรับความคิดและสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนให้มากขึ้น

7. นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม เพชรบุรี กาญจนบุรี และ สุพรรณบุรี มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่แตกต่างกัน กล่าวคือนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ต่างจากนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม เพชรบุรี กาญจนบุรี และความคิดเห็นของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐมต่างจากนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี ข้อค้นพบนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย นอกจากนี้ผลของการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี และนครปฐม น้อยกว่านักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีและกาญจนบุรี ข้อมูลนี้เป็นตัวบ่งชี้ว่าสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในแต่ละแห่งนั้นมีความแตกต่างกันนั่นเอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วสุมดี อิ่มแก้ว ซึ่งพบว่าอาคารสถานที่ของสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษามีไม่เพียงพอ³⁷ สอดคล้องกับแนวคิดของ ระวี ภาวิไล ซึ่งสรุปว่านักการศึกษาทั่วไปยอมรับแล้วว่าอาจารย์ผู้สอนไม่ใช่ตัวจักรสำคัญที่จะสร้างความเจริญเติบโตทุกด้านให้แก่เด็กเรียนฝ่ายเดียว อาคารเรียนและสภาพของโรงเรียนมีส่วนเสริมสร้างความเจริญของงานให้นักเรียนได้มากเช่นกัน³⁸ ฉะนั้นผู้บริหารควรให้ความสนใจกับการจัดสภาพแวดล้อมด้านให้มากยิ่งขึ้น ดังที่ ปริญญา อังศุสิงห์ ระบุว่าประการสำคัญก็คือ ควรจัดสร้างขยายหรือปรับปรุงอาคารเรียนและห้องเรียนให้เพียงพอกับความต้องการการเลือกที่ตั้งได้อย่างเหมาะสม คำนึงถึงความปลอดภัยจากการใช้ ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยของผู้ใช้ ความเหมาะสมของเส้นทางหรือระยะทาง การปรับเปลี่ยนได้ตามความจำเป็น ใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ การออกแบบและรูปร่างที่เหมาะสม³⁹

8. นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม เพชรบุรี กาญจนบุรี และ สุพรรณบุรี มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาโดยภาพรวมแตกต่างกัน กล่าวคือ นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรีและนครปฐม มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อ

สภาพแวดล้อม โดยภาพรวมน้อยกว่านักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีและกาญจนบุรี
 ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กาญจนา ภาสุรพันธ์ พบว่านักเรียนวิทยาลัย
 อาชีวศึกษาลำปาง เชียงใหม่ แพร่ และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงรายมีความพึงพอใจต่อ
 สภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัย โดยส่วนรวมแตกต่างกัน⁴⁰ จากผลการวิจัยดังกล่าวนี้
 สามารถจำแนกวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่นำมาศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มสถานศึกษาที่
 นักเรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ คือ วิทยาลัยอาชีว
 ศึกษาสุพรรณบุรี ส่วนนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี
 และวิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรีนั้น ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนอยู่ในระดับดี
 ซึ่งเป็นตรรกะที่แสดงให้เห็นว่าวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี
 และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี มีสภาพแวดล้อมโดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับดี สำหรับ
 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี อยู่ในระดับพอใช้ กล่าวได้ว่าวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี
 จะต้องให้ความสำคัญกับการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยให้มาก
 ยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการนักเรียน
 ด้านการปกครอง ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ทั้งนี้ถึงแม้ว่า
 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนจะตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับปานกลางแต่ก็ยัง
 จัดอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ

ถ้านำผลของการศึกษาดังกล่าวนี้มาเป็นเครื่องชี้บ่งถึงสภาพความพร้อมของ
 การจัดสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษากลุ่มภาคกลางแล้ว สามารถกล่าวได้ว่า
 วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี มีการจัดสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมได้ดี เป็นลำดับสูงสุด
 ของ 4 วิทยาลัย ส่วนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรีซึ่งมีการจัดสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ
 เป็นลำดับสุดท้าย ความแตกต่างที่เกิดขึ้นนี้อาจจะเนื่องจากข้อจำกัดในหลาย ๆ ด้าน เช่น
 งบประมาณที่ได้รับจัดสรรและการเก็บค่านำร่องกิจกรรมจากนักเรียนในแต่ละภาคเรียนซึ่ง
 จะได้รับมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียนเป็นหลัก สภาพเศรษฐกิจและสังคมของ
 แต่ละจังหวัด สถานที่ตั้งของ โรงเรียนและพื้นฐานทางชีวิตของนักเรียน ประเด็นสำคัญก็คือ
 ความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารจะส่งผลโดยตรงและมีอิทธิพลอย่างมาก
 ต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเมื่อจำแนกตามคณะวิชา

ผลการศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการนักเรียน ด้านการปกครอง ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ เมื่อพิจารณาตามคณะวิชาของนักเรียนปรากฏว่า

1. นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษากลุ่มที่ศึกษาในคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ บริหารธุรกิจและคณะวิชาศิลปหัตถกรรม มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านอาจารย์ผู้สอนไม่แตกต่างกัน ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย กล่าวได้ว่าแม้จะเรียนต่างคณะกันความคิดเห็นของนักเรียนต่อคุณลักษณะของตัวอาจารย์ทั้งในด้านความรู้ การปฏิบัติตน และความสัมพันธ์กับนักเรียนนั้นอยู่ในลักษณะเดียวกัน จากข้อค้นพบนี้แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษานั้นได้รับการพัฒนาให้เป็นครูที่สมบูรณ์ นอกจากมีความรู้ ประสบการณ์และทักษะการสอน การทุ่มเทเสียสละต่อหน้าที่แล้วยังมีคุณธรรมซึ่ง ชาญชัย ศรีไสยเพชร กล่าวว่าคุณธรรมประกอบไปด้วยอุดมการณ์ของครู วิทยานของความเป็นครู คุณธรรมของครูและจริยธรรมของครู⁴¹ ทั้งนี้สังเกตได้จากการที่นักเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอนไม่แตกต่างกันถึงแม้ว่าจะเรียนต่างคณะกันก็ตาม ดังคำกล่าวของ ปรีชา กลิ่นรัตน์ ที่ว่าครูต้องรู้จักปฏิบัติตนตามวินัยและจรรยาบรรณครู กล่าวคือต้องทำการสอนนักเรียนทุกคนอย่างเต็มความสามารถ⁴²

2. นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะวิชาบริหารธุรกิจและคณะวิชาศิลปหัตถกรรม มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย กล่าวคือนักเรียนไม่ว่าจะเรียนอยู่ในคณะวิชาใดต่างก็มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์และการจัดบรรยากาศของการเรียนการสอนในลักษณะเดียวกัน และนักเรียนเชื่อในความสามารถของอาจารย์ผู้สอนที่จะนำนักเรียนไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางที่หลักสูตรกำหนดไว้ได้ สังเกตได้จากการที่นักเรียนมีความคิดเห็นต่อด้านนี้ตรงกับสภาพ

ความเป็นจริงอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของสุมิตร คุณานุกร ที่ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเป็นกระบวนการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาไปตามเป้าหมายที่หลักสูตรต้องการ⁴³ เช่นเดียวกับแนวคิดของบุญศักดิ์ ใจจงกิจ เกี่ยวกับการสอนวิชาชีพที่ว่าการสอนวิชาชีพไม่ได้เน้นหนักเฉพาะภาคทฤษฎี ผู้สอนจำเป็นต้องมีอุปกรณ์ช่วยสอนที่ดีและมีประสิทธิภาพไว้ใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ซึ่งอาจจะต้องมีการศึกษาวิจัยเพื่อตัดสินใจเลือกหรือนำเทคโนโลยีทางการศึกษาล่าสุดใหม่เข้ามาใช้ นอกจากนี้จำเป็นต้องคำนึงถึงราคาเนื่องจากงบประมาณที่สนับสนุนด้านนี้มีจำนวนจำกัด⁴⁴

3. นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่เรียนคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะวิชาบริหารธุรกิจ และคณะวิชาศิลปหัตถกรรม มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียนแตกต่างกันกล่าวคือนักเรียนคณะวิชาศิลปหัตถกรรมมีความคิดเห็นต่างจากนักเรียนคณะวิชาคหกรรมศาสตร์และคณะวิชาบริหารธุรกิจ ข้อค้นพบนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย หากพิจารณาความแตกต่างดังกล่าวแล้วพบว่านักเรียนคณะวิชาศิลปหัตถกรรมมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียนตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับปานกลาง แต่นักเรียนคณะวิชาคหกรรมศาสตร์และคณะวิชาบริหารธุรกิจนั้นมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับมาก กล่าวได้ว่านักเรียนคณะวิชาศิลปหัตถกรรมนั้นพอใจต่อสภาพการจัดกิจกรรมนักเรียนของวิทยาลัยน้อยกว่าคณะวิชาอื่น ทั้งนี้เป็นผลมาจากการที่นักเรียนคณะวิชาศิลปหัตถกรรมนั้นจำเป็นต้องใช้เวลาส่วนใหญ่สร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งมักจะถูกมองว่าเป็นกลุ่มที่ชอบเก็บตัวไม่ค่อยกล้าแสดงออกและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่วิทยาลัยจัดขึ้นน้อยมาก ในขณะที่นักเรียนคณะวิชาบริหารธุรกิจมักได้รับการสนับสนุนอย่างมากให้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ นักเรียนคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ก็มีกิจกรรมที่สนับสนุนการเรียนการสอนเหมือนกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่คณะวิชารับงานจากภายนอกมาทำเพื่อฝึกประสบการณ์ให้กับนักเรียน ผลการวิจัยดังกล่าวนี้สอดคล้องกับข้อค้นพบของ ศิริ รอดบุญธรรม ที่พบว่าการจัดกิจกรรมของวิทยาลัยได้รับความร่วมมือจากนักเรียนส่วนน้อยเท่านั้น⁴⁵ ธีรพงศ์ ประสงค์ลาภ เสนอว่านอกจากนี้ยังพบว่าการจัดกิจกรรมนักเรียนนั้นประสบกับปัญหาการขาดแคลนสถานที่ ซึ่งปรากฏว่าคณะวิชาต่าง ๆ ในวิทยาลัยบางแห่งไม่มีแม้แต่สถานที่ที่จะตั้งคณะวิชาของตนเอง⁴⁶

4. นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะวิชาบริหารธุรกิจและคณะวิชาศิลปหัตถกรรม มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียนแตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย โดยที่นักเรียนคณะวิชาศิลปหัตถกรรมมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านการบริการนักเรียนตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ แต่นักเรียนคณะวิชาคหกรรมศาสตร์และคณะวิชาบริหารธุรกิจมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อด้านนี้ตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องดังกล่าวนี้เป็นผลจากนักเรียนคณะวิชาศิลปหัตถกรรมมีความรู้สึกพึงพอใจต่อนักเรียนคณะวิชาอื่นต่อกรบริการของวิทยาลัยทั้งในด้านตำรา เอกสาร วารสาร การบริการด้านสุขภาพ น้ำดื่ม น้ำใช้ การจัดหาสนับสนุนการเรียน ซึ่งเห็นได้ชัดเจนว่าการจัดบริการเหล่านี้มีความพร้อมมากในคณะวิชาบริหารธุรกิจ แม้แต่คณะวิชาคหกรรมศาสตร์ก็ยังมีความพร้อมมากกว่าคณะวิชาศิลปหัตถกรรมเช่นกัน จะเห็นได้จากคณะวิชาบริหารธุรกิจนั้นโดยส่วนใหญ่จะเรียนอยู่ในอาคารที่มีระบบสาธารณูปโภคที่สมบูรณ์ คณะวิชาคหกรรมศาสตร์ก็มีโรงฝึกงานที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน สะอาดและถูกสุขลักษณะ ในขณะที่นักเรียนคณะวิชาศิลปหัตถกรรมนั้นจำเป็นต้องอยู่ในโรงฝึกงานหรือห้องเรียนที่ไม่เกื้อหนุนต่อการเรียน อาจจะเนื่องมาจากลักษณะวิชาที่เรียนต้องสัมผัสกับสิ่งที่สกปรกได้ง่าย เช่น หมักหมม สีสัน ดิน เป็นต้น การจัดบริการด้านโรงฝึกงานจึงต้องใช้อาคารเก่าหรืออยู่ชั้นล่างสุดเป็นต้น นอกจากนั้นระบบการสาธารณูปโภคที่ไม่ค่อยเกื้อหนุนต่อการเรียน และการบริการห้องสมุดในเรื่องตำรา เอกสาร จะมีน้อย วัสดุฝึกไม่เพียงพอ เพราะงบประมาณที่ได้รับน้อยกว่าส่วนมากตำรา เอกสาร จะเน้นหนักทางวิชาการซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นประโยชน์แก่นักเรียนคณะบริหารธุรกิจ เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ โกมินทร์ คล้ายวงศ์ ที่พบว่าทั้งผู้บริหารและนักศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา มีความเห็นตรงกันว่า การจัดให้บริการด้านห้องสมุดเพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพและมีระบบการให้บริการที่ดีมีความสำคัญมากกว่าการจัดบริการด้านอื่น⁴⁷

5. นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะวิชาบริหารธุรกิจและคณะวิชาศิลปหัตถกรรมมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านการปกครองแตกต่างกัน ซึ่งค่อนข้างไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย หากพิจารณาในรายละเอียดปรากฏว่านักเรียนคณะวิชาศิลปหัตถกรรมมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านการปกครองตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ และคณะ

วิชาการบริหารธุรกิจนั้นมีความเฉลียวฉลาดเห็นต่อด้านนี้ตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับมาก กล่าวได้ว่านักเรียนคณะวิชาศิลปหัตถกรรมมีความรู้สึกว่ วิทยาลัยมีการแข่งมวดกวดขันในด้านการควบคุมดูแลให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบวินัย หรือกฎข้อบังคับของสถานศึกษา ภายใต้ระเบียบของกรมอาชีวศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้เป็นเพราะเป้าหมายของการผลิตแรงงานในแต่ละคณะวิชานั้นมีความแตกต่างกันในบางส่วน เช่น นักเรียนคณะวิชาการบริหารธุรกิจนั้นจะต้องอยู่ในระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด ส่วนนักเรียนคณะวิชาศิลปหัตถกรรมนั้นลักษณะวิชาจะให้อิสระเสรีทั้งนี้ เพื่อช่วยพัฒนาส่งเสริมความคิดหรือจินตนาการ เพื่อการสร้างสรรค้งานได้อย่างมีคุณภาพนั่นเอง อย่างไรก็ตามผลจากการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านการปกครองหลายเรื่อง รวมทั้งผลการวิจัยของ ปรีชา เมียนเพชร ต่างก็เห็นสอดคล้องกันว่ นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่ วิทยาลัยมีการดำเนินงานด้านการปกครองที่เข้มงวด นักเรียนอยู่ในระเบียบวินัยดี มีทุนช่วยเหลือ นักเรียนอย่างเพียงพอ ไม่ก่อให้เกิดการเล่่นการพนันหรือการลักขโมยหรือการกระทำผิดเกี่ยวกับเรื่องเพศหรือขู้สาว⁴⁸ เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ สุวรรณ สุขสมภักดิ์ ที่สรุปว่ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเกษตรนครศรีธรรมราช เห็นด้วยอย่างมากว่ นักศึกษาส่วนใหญ่ประพฤติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของวิทยาลัย⁴⁹

6. นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะวิชาการบริหารธุรกิจและคณะวิชาศิลปหัตถกรรม มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนแตกต่างกัน โดยที่นักเรียนคณะวิชาคหกรรมศาสตร์มีความเฉลียวฉลาดเห็นต่อความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับปานกลาง ในขณะที่นักเรียนคณะวิชาศิลปหัตถกรรมและคณะวิชาการบริหารธุรกิจมีความเฉลียวฉลาดเห็นต่อด้านนี้ตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับมาก ข้อค้นพบนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้เพราะเหตุว่ ลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนเนื้อหาสาระที่จัดให้เรียน ในคณะวิชาคหกรรมศาสตร์นั้น ไม่เกื้อหนุนต่อการพัฒนาความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน โดยส่วนใหญ่แล้วเนื้อหาจะเน้นไปทางด้านการฝึกปฏิบัติเพื่อสร้างเสริมทักษะที่จำเป็นในการประกอบวิชาชีพ แตกต่างกับเนื้อหาวิชาในคณะวิชาการบริหารธุรกิจที่มุ่งเน้นทางด้านวิชาการส่งผลให้นักเรียนต้องพึ่งพาอาศัยกัน ไม่ว่าจะเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้หรือการช่วยเหลือกันทางวิชาการในลักษณะอื่น นอกจากนั้นการได้เรียนรู้ทฤษฎีองค์การ พฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ และมนุษยสัมพันธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทำให้นักเรียนรู้จักปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือความรู้สึก และเข้าใจถึงประโยชน์ของการมีความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ได้มากกว่า สำหรับนักเรียนคณะวิชาศิลปหัตถกรรมนั้น มีลักษณะเด่นต้องออกศึกษาออกสถานศึกษาเสมอ ๆ ที่สำคัญประการหนึ่งคือการเข้ากับผู้อื่นได้ง่ายรวมไปถึงลักษณะวิชาจำเป็นต้องมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกันอยู่เสมอ จึงทำให้ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนดีกว่านักเรียนคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ ไทหุระย์ ลินลาวัฒน์ ได้จำแนกความสัมพันธ์ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ความสัมพันธ์ทางอารมณ์ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความผูกพันระหว่างเพื่อนกับเพื่อน และความสัมพันธ์ทางปัญญาซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการและเหตุผล⁵⁰ จากแนวคิดดังกล่าวนี้แม้ว่าลักษณะวิชาจะไม่เอื้อต่อการสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน แต่อาจารย์ผู้สอนสามารถสนับสนุนให้นักเรียนมีความสัมพันธ์กันทางด้านอารมณ์ได้ไม่ว่าจะเป็นการจัดกิจกรรมบันเทิงการเลี้ยงสังสรรค์เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พบปะหรือแลกเปลี่ยนความรู้สึกนึกคิดความรู้และประสบการณ์อันจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนในอนาคต

7. นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะวิชาบริหารธุรกิจ และคณะวิชาศิลปหัตถกรรม มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ไม่แตกต่างกัน โดยที่นักเรียนทั้ง 3 คณะวิชามีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับปานกลาง เท่านั้นสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยเพราะว่านักเรียนต่างก็อยู่ในสภาพแวดล้อมที่คล้ายคลึงกันทั้งในด้านความสะดวก ความเป็นระเบียบ ความปลอดภัย ตลอดจนการจัดและตกแต่งบริเวณสถานศึกษาให้สวยงาม อย่างไรก็ตามสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาตามความคิดของนักเรียนจะต้องปรับปรุงแก้ไขอีกหลายองค์ประกอบ เช่น ความสะดวกของห้องสุขา จำนวนของห้องสุขา การจัดโรงอาหารให้ถูกสุขลักษณะและเพิ่มที่นั่งสำหรับรับประทานอาหาร และสถานที่จอดรถ ขนาดของห้องประชุม ห้องรับแขก การจัดที่นั่งพักผ่อนและสังสรรค์ การจัดสถานที่และอุปกรณ์การเล่นกีฬาให้เพียงพอ กับความต้องการของนักเรียน ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สันต์ อู่รุณ ที่สรุปว่าผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเห็นด้วยปานกลางกับสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ของวิทยาลัยพลศึกษา⁵¹ เช่นเดียวกับ ดุษฎี สรรประดิษฐ์ ซึ่งพบว่านักศึกษาและอาจารย์พยาบาลมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่โดยส่วนรวมในระดับปานกลาง⁵² และรัชนิ อมรพันธ์ ที่กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้านอาคารสถานที่ไม่เหมาะสมทั้ง โรงอาหารและห้องน้ำไม่ถูกสุขลักษณะ สถานที่พักผ่อนและที่นั่งทำงาน

นอกห้องเรียนมีไม่เพียงพอ⁵³

8. นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะวิชาบริหารธุรกิจและคณะวิชาศิลปหัตถกรรม มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้พบว่านักเรียนคณะวิชาศิลปหัตถกรรมมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นตรงกับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงในระดับปานกลาง ในขณะที่นักเรียนคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ และคณะวิชาบริหารธุรกิจมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านนี้ตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับมาก เช่นเดียวกับข้อค้นพบของ กาญจนา ภาสุรินทร์ ซึ่งสรุปว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในคณะวิชาต่างกันมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยอาชีวศึกษาแตกต่างกัน⁵⁴ จากข้อค้นพบนี้กล่าวได้ว่านักเรียนคณะวิชาศิลปหัตถกรรมมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยตรงกับสภาพความเป็นจริงน้อยกว่าคณะวิชาอื่น โดยเฉพาะความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียนและด้านการปกครองนั้นแตกต่างจากคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ และคณะวิชาบริหารธุรกิจอย่างชัดเจน เพราะวาคณะวิชาศิลปหัตถกรรมนั้นเป็นคณะที่จัดตั้งขึ้นมาภายหลังคณะอื่น ๆ ฉะนั้นสภาพความพร้อมด้านต่าง ๆ จึงอยู่ในเกณฑ์ต่ำรวมทั้งจำนวนนักเรียนก็มีน้อยกว่าคณะอื่นจึงทำให้มีงบประมาณที่จะสนับสนุนน้อยลงด้วย ดังนั้นผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจเกี่ยวกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมเหล่านี้ในคณะวิชาศิลปหัตถกรรมให้มากขึ้น โดยการส่งเสริมให้นักเรียนในคณะวิชานี้ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่วิทยาลัยจัดขึ้นหรือสนับสนุนงบประมาณให้นักเรียนกลุ่มนี้ได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเต็มที่ สำหรับการดำเนินงาน ด้านการปกครองนั้นผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนคณะวิชาศิลปหัตถกรรมจำเป็นต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เพื่อป้องกันผลกระทบทางลบต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพราะนักเรียนกลุ่มนี้ต้องการความอิสระและเสรีภาพในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา เมื่อจำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการนักเรียน ด้านการปกครอง ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่เมื่อพิจารณาตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปรากฏว่า

1. นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ปานกลางและสูง มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาด้านอาจารย์ผู้สอนไม่แตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับมาก ข้อค้นพบนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย กล่าวได้ว่าระดับสติปัญญาที่ต่างกันของนักเรียนไม่ก่อให้เกิดการรับรู้ต่อคุณลักษณะของอาจารย์ทั้งในด้านความรู้ การปฏิบัติตนและความสัมพันธ์กับนักเรียนที่ต่างกันและเป็นไปได้ว่าอาจารย์ผู้สอนมีการวางตัวและปฏิบัติตนต่อนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมโดยไม่ได้นำถึงภูมิหลังของนักเรียน ดังคำกล่าวของปรีชา กลิ่นรัตน์ ที่ว่าครูที่ดีจะต้องทำการสอนนักเรียนทุกคนอย่างเต็มความสามารถและเท่าเทียมกัน⁵⁵ นอกจากนี้ พันส์ หันนาคินทร์ ระบุว่าครูที่ดีต้องมีความเมตตาปราณีให้ความเป็นกันเองในขอบเขตที่เหมาะสม มีความยุติธรรม รับผิดชอบ เอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของนักเรียน ไม่ซ้ำเติมผู้เรียนเมื่อผิดพลาด⁵⁶ และ กาญจนาคูดาร์กษ์ เสนอว่าครูที่ดีควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวบุคคล⁵⁷

2. นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ปานกลางและสูงมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาด้านกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกัน ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อด้านกิจกรรมการเรียนการสอนตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับมากค่อนข้างสูง ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและสูงมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับมากค่อนข้างต่ำ ผลของการวิจัยนี้สอดคล้องกับความเป็นจริงว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำแสดงว่าระดับความสามารถในการทำความเข้าใจช้า กล่าวได้ว่าความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาด้านอาจารย์ผู้สอน ถึงแม้จะทดสอบแล้วไม่แตกต่างกัน แต่ก็ได้ค่าเฉลี่ยสูง ทั้งนี้ก็เป็นไปตามการรับรู้ต่อลักษณะที่ปรากฏเสมอว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนสูงมักจะมีสติปัญญาสูง ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมให้แก่นักเรียน โดยเฉพาะการเรียนการสอนอาจจะจัดสนองความต้องการไม่เพียงพอแก่นักเรียนที่เรียนดี แต่นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ ความเฉลียวฉลาดน้อยกว่าก็คิดว่าเพียงพอที่จะรับได้ จึงมีแนวโน้ม

ประเมินต่างจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนสูง สถานศึกษามักสนใจคนเรียนเก่งเพื่อสนับสนุนให้มีการแข่งขัน ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องคำนึงถึงความแตกต่างด้านสติปัญญาของนักเรียนด้วย สุมิตร คุณานุกร ได้ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่าเป็นกระบวนการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการไปตามเป้าหมายที่หลักสูตรต้องการ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนย่อมแตกต่างกันตามสภาพและลักษณะธรรมชาติของเนื้อหาวิชา ผู้สอนจะต้องรู้จักเลือกใช้วิธีสอนและอุปกรณ์การสอน ได้อย่างเหมาะสม⁵⁸

กล่าวได้ว่าการจัดการเรียนการสอนจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัย หรือองค์ประกอบหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื้อหาของวิชา เทคนิควิธีสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ปานกลาง และสูง มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาด้านกิจกรรมนักเรียนไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย กล่าวคือไม่ว่านักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับใดต่างก็มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมนักเรียนตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับมากเช่นเดียวกัน เช่นเดียวกับแนวคิดของ ชีระพงศ์ ประสงค์ลาภ ที่ว่าทั้งนี้เพราะกิจกรรมต่าง ๆ ที่วิทยาลัยจัดขึ้นนั้นมีความครอบคลุมซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 5 ลักษณะ คือ กิจกรรมทางด้านวิชาการ กีฬา ศิลปวัฒนธรรม การบำเพ็ญประโยชน์และ กิจกรรมทางด้านสหนาการ⁵⁹ นอกจากนี้จะเห็นได้ว่ากิจกรรมดังกล่าวนี้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างแท้จริง นั่นคือกิจกรรมต่าง ๆ นั้นมิได้จัดขึ้นสำหรับนักเรียนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยเฉพาะกิจกรรมบางอย่างเช่น การจัดนิทรรศการ ลูกเสือ-เนตรนารี และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์นักเรียนทุกคนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านี้ได้โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจหรือคัดเลือกนักเรียน เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวของ อำนวย สวัสดิวงษ์ ที่ว่า

การจัดการแข่งขันทักษะวิชาชีพ เป็นนโยบายสำคัญของกรมอาชีวศึกษา
ในอันที่จะส่งเสริมทักษะ และความชำนาญทางด้านฝีมือช่างสาขาต่าง ๆ ทั้ง

ทางอุตสาหกรรม นวัตกรรม คหกรรม และศิลปหัตถกรรม เพื่อจะได้ผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพออกสู่ตลาดแรงงาน การแข่งขันทักษะจึงมุ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษามีความตื่นตัวในอันที่จะฝึกฝน และพัฒนาตนเองให้เกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพ ทั้งยังเป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชน ได้ทราบถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอน และ ยังเกิดความเข้าใจที่ดีต่อการอาชีวศึกษาด้วย^{๑๐}

กล่าวได้ว่าการจัดกิจกรรมนักเรียน ในวิทยาลัยอาชีวศึกษานั้นมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนนอกเหนือจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยอีกทางหนึ่งด้วย

4. นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ปานกลางและสูง มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาด้านการบริการ นักเรียนแตกต่างกันซึ่ง เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ในรายละเอียดพบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียนตรงกับสภาพความเป็นจริง ในระดับมาก ในขณะที่นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและสูงมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อด้านการบริการนักเรียนตรงกับสภาพความเป็นจริง ในระดับปานกลางเท่านั้น จากผลการวิจัยครั้งนี้กล่าวได้ว่าระดับสติปัญญาของนักเรียนมีอิทธิพลต่อการยอมรับหรือพอใจกับสิ่งต่าง ๆ ได้เช่นกัน สิ่งที่เห็นได้ชัดก็คือนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาปานกลางและสูงย่อมต้องการข้อมูล ข่าวสาร เอกสาร หรือตำรามากกว่า ศิริพร ตั้งจิรวงษ์ เสนอว่าผู้บริหารจึงควรส่งเสริมการให้บริการห้องสมุด โดยการ จัดเจ้าหน้าที่เพื่ออำนวยความสะดวก สนับสนุนงบประมาณ ปรับปรุงองค์ประกอบของห้องสมุด สร้างจิตสำนึกให้ครูทุกคนเป็นเจ้าของห้องสมุดให้มากขึ้น^{๑๑} เช่นเดียวกับข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยของ สิทธิ สายหล้า ที่เสนอว่า ควรจัดสรรงบประมาณห้องสมุดอย่างรีบด่วน รวมไปถึงการจัดทำที่นั่งพักผ่อนให้เพียงพอับความต้องการ สร้างสนามกีฬา การจัดบริการน้ำดื่ม ให้ทั่วถึงรวมทั้ง ในห้องสมุดด้วย^{๑๒}

5. นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ปานกลาง และสูง มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาด้านการปกครอง ไม่แตกต่างกัน ข้อค้นพบนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย โดยที่นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาทุกระดับสติปัญญามีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านการปกครองตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับมากที่สุดนี้ เพราะนักเรียนต่างเชื่อมั่นว่าทุกคนได้รับการปฏิบัติหรือการควบคุมในลักษณะเดียวกัน นั่นคือนักเรียนต้องประพฤติตนภายใต้กรอบระเบียบหรือข้อบังคับต่าง ๆ นั้น นักเรียนทุกคนสามารถปฏิบัติตามได้ ไม่ใช่เป็นสิ่งที่กระทำยากเกินไป สอดคล้องกับแนวความคิดของ กล้า ทองขาว ที่ว่าระเบียบข้อบังคับหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ นั้นควรตั้งอยู่บนรากฐานแห่งเมตตาธรรมและมุ่งสร้างสำนึกของการเป็นผู้มีวินัยในตนเอง⁶³ อีกประเด็นหนึ่งที่คณะนิสิตปริญญาโทภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอไว้ก็คือการชี้แจงระเบียบหรือข้อปฏิบัติให้อาจารย์ผู้สอนและนักเรียนได้รับทราบก็เป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการยอมรับและปฏิบัติตาม⁶⁴ อย่างไรก็ตามการที่นักเรียนจะประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับอาจารย์ผู้สอน หรือฝ่ายปกครองทุกคนที่จะต้องคอยสอดส่องดูแลและสร้างความเข้าใจให้นักเรียนทราบถึงประโยชน์ของการมีระเบียบวินัย และประเด็นสำคัญก็คือผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจติดตามหรือประเมินการปฏิบัติงานของฝ่ายปกครองอย่างสม่ำเสมอ

6. นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ปานกลาง และสูง มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ไม่แตกต่างกัน และมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับมากที่สุดทุกกลุ่ม สติปัญญา อย่างไรก็ตามความคิดเห็นนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย จากข้อค้นพบนี้กล่าวได้ว่าระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีผลกระทบต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนไม่ว่าจะเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ความสามารถในการทำงานกลุ่ม ตลอดจนการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ระหว่างเพื่อนด้วยกัน นั่นหมายความว่าความร่วมมือของกลุ่มของนักเรียนเพื่อประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ในวิทยาลัยมิได้คำนึงถึงความแตกต่างทางด้านสติปัญญาอันเนื่องมาจากลักษณะของนักเรียนในวัยนี้ต้องการเพื่อนเพราะเพื่อนมีความสำคัญต่อชีวิตอย่างมาก ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ ให้ความเห็นว่าวัยรุ่นมักจะมีการรวมกลุ่มกันอย่างไม่

เป็นทางการ โดยส่วนมากจะเป็นบุคคลที่มีรสนิยมตรงกันหรือต้องการผลประโยชน์บางอย่างร่วมกัน^{๕๕} อีกประเด็นหนึ่งที่ไพฑูรย์ สินลารัตน์ กล่าวไว้ก็คือการที่นักเรียนต้องใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในกลุ่มเพื่อนให้ได้ ด้วยเหตุผลเหล่านี้เองระดับสติปัญญาของแต่ละบุคคลจึงมิใช่ปัจจัยที่เป็นเครื่องกีดขวางความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนสำหรับนักเรียนในวัยนี้

7. นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ปานกลางและสูง มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ไม่แตกต่างกัน โดยที่นักเรียนทุกกลุ่มมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับปานกลางเท่านั้นผลจากการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยความคิดเห็นที่คล้ายกันนี้เป็นผลมาจากการที่นักเรียนต่างอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมือนกัน และมีการใช้ประโยชน์จากอาคารสถานที่ในลักษณะเดียวกัน เช่นเดียวกับผลการวิจัยของรังสรรค์ หันสนธิ์ยะ ที่พบว่านักศึกษาวิทยาลัยครูที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ไม่แตกต่างกัน^{๕๗} อย่างไรก็ตามผลจากการศึกษาชี้ให้เห็นว่านักเรียนมีการยอมรับต่ออาคารสถานที่ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในระดับปานกลางเท่านั้นซึ่งถือว่าไม่เป็นที่พอใจมากนัก หากพิจารณารายละเอียดของข้อมูลของการศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่แล้วต้องยอมรับว่าวิทยาลัยอาชีวศึกษากลุ่มภาคกลางนั้นยังมีข้อจำกัดอยู่หลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่หรือบริเวณของวิทยาลัยที่มีความคับแคบ จึงไม่อาจสนองความต้องการของนักเรียนทั้งในด้านการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ หอประชุม โรงอาหาร โรงรถและห้องสุขา องค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขอย่างรวดเร็ว ประเด็นสำคัญอยู่ตรงที่รัฐควรให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาด้านนี้ให้มากขึ้น

8. นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ปานกลางและสูง มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นตรงกับสภาพความเป็นจริงในระดับมากทุกกลุ่มแต่เป็นที่น่าสังเกตว่า นักเรียนที่มีสติปัญญาสูงมีแนวโน้มของการยอมรับหรือพอใจน้อยต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัย ในทางกลับกันนักเรียนที่มีสติปัญญาต่ำนั้นแนวโน้มของการยอมรับจะมากกว่า อย่างไรก็ตามสภาพแวดล้อมที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สภาพการณ์ต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนได้มากที่สุด คือ วิทยาลัยควรสนับสนุนวัสดุฝึก เครื่องมือและอุปกรณ์ให้เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน การสนับสนุนงบประมาณ ในการจัดกิจกรรม การจัดการบริการนักเรียนเพื่อช่วยเหลือให้ได้รับประโยชน์จากการ ศึกษา การส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง การจัดสร้างหรือปรับปรุง อาคารประกอบต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้ผู้บริหารจะต้องดำเนินการอย่างรีบด่วนและไม่ควร ละเลยที่จะติดตามหรือประเมินผลการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ

ข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า

1. สภาพแวดล้อมวิทยาลัยอาชีวศึกษากลุ่มภาคกลางด้านอาจารย์ผู้สอน ด้าน กิจกรรมการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการปกครอง และด้านความสัมพันธ์ ในกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับดี ส่วนสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียน และสภาพแวดล้อม ด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับพอใช้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดบริการด้านตำรา เอกสาร การบริการข่าวสาร ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ การศึกษาต่อ การบริการด้านสุขภาพ น้ำดื่ม น้ำใช้ ปริมาณและคุณภาพของอาหาร การบริการด้านไปรษณีย์ โทรเลขและโทรศัพท์ ตลอดจนการจัดหางานพิเศษให้กับนักเรียนซึ่งยังไม่สามารถสนองความต้องการของนักเรียนได้ นอกจากนี้ ยังพบว่าห้องสุขายังไม่เพียงพอกับความต้องการและยังไม่ถูกสุขลักษณะ จำนวนที่นั่งในโรง อาหารมีน้อยและโรงอาหารไม่สะอาดเท่าที่ควร สถานที่จอดรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และ รถจักรยานน้อยเกินไป ห้องรับแขกไม่เป็นส่วนตัว สถานที่พักผ่อน เล่นกีฬา รวมทั้งอุปกรณ์ กีฬายังมีไม่เพียงพอกับความต้องการ

2. การจัดสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษากลุ่มภาคกลางสามารถจำแนก วิทยาลัยออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่มีสภาพแวดล้อมโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ประกอบด้วย วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี และวิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี ส่วนกลุ่มที่มีสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ ประกอบด้วยวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม และวิทยาลัย อาชีวศึกษาสุพรรณบุรี เนื่องจากนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านการบริการ นักเรียน ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่อยู่ในเกณฑ์ปานกลางเท่านั้น

3. การจัดสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษากลุ่มภาคกลางสามารถจำแนก คณะวิชาออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่มีสภาพแวดล้อมโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ประกอบด้วย คณะวิทยาศาสตร์ และคณะวิชาบริหารธุรกิจ ส่วนคณะวิชาศิลปหัตถกรรมมีการจัด

สภาพแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ เป็นผลมาจากที่นักเรียนคณะวิชาศิลปหัตถกรรม มีความเห็นว่าสภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการนักเรียน ด้านการปกครองและด้านอาคารสถานที่อยู่ในเกณฑ์ปานกลางเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเป็นสถาบันผลิตหรือพัฒนาทรัพยากรบุคคล เพื่อสนับสนุนหรือสนองความต้องการแรงงานในการพัฒนาประเทศ อย่างไรก็ตามการมีข้อจำกัดหลาย ๆ ด้าน ทำให้ตลาดแรงงานให้การยอมรับต่อผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยอาชีวศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจนัก ด้วยเหตุนี้กรมอาชีวศึกษา ผู้บริหารระดับสูง ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องหาแนวทางหรือวิธีการเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ให้ได้รับการยอมรับมากขึ้น ข้อเสนอแนะต่อไปนี้อาจจะมีประโยชน์ไม่น้อยสำหรับใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา ซึ่ง ได้แก่

1. แม้ว่านักเรียนจะยอมรับและพอใจต่อคุณภาพของอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับดีแต่พฤติกรรมบางอย่างที่ควรจะได้รับปรับปรุงแก้ไข ก็คือ อาจารย์ผู้สอนต้องมีอารมณ์มั่นคง สุขุม รอบคอบ มีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน เสียสละ กระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ การเสริมสร้างหรือพัฒนาบุคลิกให้น่าเลื่อมใสศรัทธา และความเป็นกันเองกับนักเรียน นอกจากนี้การสนับสนุนให้นักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการนำเสนอโครงการ วิธีการ หรือแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ จะช่วยให้ครูและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลโดยตรงกับความเข้าใจที่ดีต่อกัน การยอมรับนับถือ และการปฏิบัติตาม
2. ผู้บริหารของวิทยาลัยอาชีวศึกษาทุกระดับจะต้องให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอนต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และการปรับปรุงหรือพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียน และสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ สิ่งสำคัญที่ผู้บริหารจะต้องดำเนินการอย่างจริงจังก็คือ การสร้างขวัญกำลังใจของบุคลากรทุกฝ่ายให้มีความจงรักภักดีต่อสถาบัน

3. วิทยาลัยควรมีการปรับปรุงหรือดำเนินการจัดสร้างโรงฝึกงานให้เพียงพอ และเป็นสัดส่วน จัดจำหน่ายครุภัณฑ์ที่ชำรุดเก่าล้าสมัย พร้อมทั้งจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรที่ทันสมัยและเหมาะสมทั้งนี้ เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด วิทยาลัยควรจัดหางบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร โดยการจัดตั้งกองทุน มูลนิธิ หรือขอความช่วยเหลือจากท้องถิ่น สำหรับแนวทางการจัดสรรงบประมาณที่กรมอาชีวศึกษาพิจารณาจากจำนวนนักเรียน ไม่ใช่วิธีการที่ถูกต้อทั้งนี้เพราะวิทยาลัยเปิดสอนหลายคณะวิชา และใช้ในการเรียนภาคปฏิบัติของนักเรียนในแต่ละคณะวิชานั้นย่อมไม่เท่ากัน ดังนั้น จึงควรหาวิธีพิจารณาการจัดสรรงบประมาณให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการให้มากที่สุด

4. สภาพแวดล้อมด้านการบริการนักเรียนนั้นจำเป็นต้องได้รับการเอาใจใส่จากผู้ที่เกี่ยวข้องของวิทยาลัยอาชีวศึกษาอย่างเต็มที่และต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะนักเรียนยังไม่ค่อยพอใจต่อการบริการที่วิทยาลัยจัดขึ้นมากนัก ฉะนั้นฝ่ายส่งเสริมการศึกษาควรวางวิธีการปรับปรุงการให้บริการห้องสมุด และการสื่อสารที่ใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ที่รวดเร็วให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

5. การจัดกิจกรรมแก่นักเรียนนั้นควรให้นักเรียนได้มีอิสระในการนำเสนอหรือจัดกิจกรรมที่นอกเหนือจากกิจกรรมที่ทางวิทยาลัยกำหนดให้ ทั้งนี้เพื่อฝึกให้นักเรียนมีลักษณะเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี การทำงานร่วมกันเป็นทีม เป็นประชาธิปไตย สร้างบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัยที่พึงปรารถนา พัฒนาเจตคติ ค่านิยมที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิต โดยเน้นกิจกรรมสัมพันธ์กับสังคมภายนอกวิทยาลัย นำความรู้ไปใช้ช่วยพัฒนาสังคม

6. รูปแบบของกิจกรรมการปกครองในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ควรได้มีการพัฒนาหรือส่งเสริม คือ การคิดค้นวิธีการใช้ควบคุมติดตามอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การให้นักเรียนแบ่งกลุ่มหรือสายเพื่อควบคุมกันเอง การเชิญชวนผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความประพฤติของนักเรียน ครูและผู้ปกครองมีความเข้าใจตรงกัน แสดงเจตนาดีต่อนักเรียน

7. ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนอยู่ในเกณฑ์ที่ควรหาวิธีส่งเสริมให้ดำเนินการปฏิบัติให้มากขึ้น ให้นักเรียนกับรุ่นน้องได้มีการพบปะกัน ช่วยเหลือกันอย่างเต็มที่ที่จะทำให้ นักเรียนมีสังคมที่กว้างขวาง เป็นการส่งเสริมความร่วมมือ เช่น การจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า

การให้ศิษย์เก่าเข้ามามีส่วนร่วมในการปัจฉิมนิเทศ ฯลฯ

8. อาคารหรือบริเวณที่ใช้ในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นห้องสมุดที่พร้อมในการให้บริการ สนองความต้องการของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โรงอาหารสะอาด โรงฝึกงานมีความปลอดภัย ห้องน้ำห้องส้วมสะอาด เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนซึ่งผู้บริหารควรสนใจเป็นพิเศษ

9. การจัดสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาด้านการบริการ และด้านอาคารสถานที่อยู่ในเกณฑ์พอใช้เท่านั้น ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารวิทยาลัยจะต้องรณรงค์ให้นักเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนและพัฒนาสภาพแวดล้อมในวิทยาลัย ด้วยการจัดตั้งชมรมหรือกลุ่มปรับปรุงสภาพแวดล้อม การแบ่งพื้นที่หรือเขตรับผิดชอบ สำหรับแนวทางการปฏิบัติระดับกรมก็คือการพิจารณาจัดสรรและติดตามการใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด การจัดทำโครงการประกวดสภาพแวดล้อมดีเด่นด้านต่าง ๆ ตลอดจนการส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียน ได้เห็นความสำคัญและความจำเป็นของสภาพแวดล้อม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยเพิ่มเติม

การที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงประสิทธิภาพของวิทยาลัยอาชีวศึกษาได้นั้นจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลพื้นฐานหลายด้าน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการ เนื้อหาสาระที่ควรได้รับควรศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมประกอบด้วย

1. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยแต่ละด้านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
2. สภาพปัจจุบันปัญหาของการพัฒนาหรือปรับปรุงสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
3. รูปแบบของการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียน
4. ภาพพจน์ของวิทยาลัยและการติดตามคุณลักษณะของแรงงานซึ่งเป็นผลผลิตของวิทยาลัยอาชีวศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เชิงอรรถ

¹ กาญจนา ภาสุรพันธ์, "ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8," (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531), หน้า 108.

² เฉลิว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ, รายงานผลการวิจัยเรื่องลักษณะครูที่ดี (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, 2520), หน้า 24-27.

³ พวงมณี อนันตพงศ์, "การศึกษาการดำเนินการงานของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทคนิคภาคใต้," (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526), หน้า 102.

⁴ กาญจนา ภาสุรพันธ์, "สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 109.

⁵ กรรณิการ์ พินศิริกุล, "การสำรวจปัญหาการเรียน สังคม และส่วนตัวของนักเรียนโรงเรียนสารพัดช่างกรุงเทพมหานคร," (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521), หน้า 54.

⁶ บังอร ชูพงศ์, "การศึกษาสภาพปัญหาที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร," (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523), หน้า 59.

⁷ นางเยาว์ แก้วกังวาล, "ความคิดเห็นของนักเรียนนักศึกษาและครูอาจารย์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2535), หน้า 158-160.

⁸ พวงมณี อนันตพงศ์, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

⁹ Camelo J. Jamias, "Student Extra-Curricular Activities and Public Relation," *Student Problem in Southeast Asia Universities* (N.P. : University of Malaya, 1964), p.98.

¹⁰ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, นโยบายและแผนพัฒนาเยาวชนระยะยาว (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, 2524), หน้า 4-9

¹¹ ธีรพงศ์ ประสงค์ลาภ, "การจัดกิจกรรมนักเรียนในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร," (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528), หน้า 26-27.

¹² พวงมณี อนันตพงศ์, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

¹³ กาญจนา ภาสุพันธ์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 111.

¹⁴ ดุลิต คงตระกูล, "การบริหารกิจการนักศึกษาวิทยาลัยครุภาคเหนือ," (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526), หน้า 125.

¹⁵ กาญจนา ภาสุพันธ์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 108.

¹⁶ นงเยาว์ แก้วกังวาล, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 153.

¹⁷ปรีชา เมียนเพชร และคนอื่น ๆ, การสำรวจสภาพแวดล้อมของวิทยาลัย
เกษตรกรรมพัทลุง ปีการศึกษา 2533 (พัทลุง : วิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง, 2533),
หน้า 20.

¹⁸นงเยาว์ แก้วกังวาล, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 171.

¹⁹กาญจนา ภาสุพันธ์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 110.

²⁰พวงมณี อนันตพงศ์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 104.

²¹วิจิตร วรุตบางกูร, การวางแผนผังและพัฒนาสถานศึกษา กรุงเทพมหานคร :
ชนิษฐาการพิมพ์, 2534), หน้า 2.

²²รัชณี อมรพันธ์, "การศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ,"
(วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 90-91.

²³รังสรรค์ หันสันเทียะ, "สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูนครราชสีมาในทัศนะของ
ผู้บริหารอาจารย์และนักศึกษา," (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2526), หน้า 59.

²⁴ปรีชา กลิ่นรัตน์, "แนวความคิดแห่งจรรยาบรรณครูในสังคมไทย," วารสาร
ศึกษาศาสตร์ (กุมภาพันธ์ 2526 - พฤษภาคม 2526), หน้า 6.

²⁵พนัส หันนาคินทร์, การมัธยมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิมพ์โลก, 2524), หน้า 159-160.

²⁶นงเยาว์ แก้วกังวาล, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 22.

²⁷ Carter V. Good, *Dictionary of Education*, 3rd ed. (New York : McGraw-Hill, 1973), p.588.

²⁸ สุนทร พานิชกุล, *คู่มือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภท วิชาคหกรรม* (กรุงเทพมหานคร : หน่วยงานพิเศษ กรมอาชีวศึกษา, 2530), หน้า 9-10.

²⁹ ศิริพร ตั้งจิรวงษ์, "บทบาทของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดวิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา," (วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2531), หน้า 118.

³⁰ พวงมณี อนันตพงศ์, *สิ่งที่ได้เข้ามาแล้ว*, หน้า 102.

³¹ ศิริ รอดบุญธรรม, "การบริหารกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษา," (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 89.

³² จรูญ ถาวรจักร, "สภาพแวดล้อมของวิทยาลัยครูในภาคกลาง," (วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 75.

³³ นัยนา อ่างสันติกุล, "การวิเคราะห์องค์ประกอบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย," (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 63.

³⁴ จรูญ ถาวรจักร, *เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน*.

³⁵ ญุฑา คัมภัย, "การศึกษาเปรียบเทียบความต้องการของวัยรุ่นในวิทยาลัยครู วิทยาลัยอาชีวศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนครราชสีมา," (วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522), หน้า 44-45.

³⁶ งามเยาว์ แก้วกังวาล, เรื่องเดียวกัน, หน้า 163.

³⁷ วสมดี อิ่มแก้ว, "การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาคหกรรมในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา," (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531), หน้า 162.

³⁸ ระวี ภาวิไล, "บรรยากาศทางวิชาการในมหาวิทยาลัย," สภาการศึกษาแห่งชาติ ปีที่ 3, ฉบับที่ 7 (ตุลาคม 2525), หน้า 12-13.

³⁹ ปริญญา อังศ์สิงห์, เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาบริหาร 532 (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ม.ป.ป.),

⁴⁰ กาญจนา ภาสุพันธ์, เรื่องเดียวกัน, หน้า 112.

⁴¹ ช่างูชัย ศรีไสยเพชร, ทักษะและเทคนิคการสอน (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พิทักษ์อักษร, 2526), หน้า 164-168.

⁴² ปรีชา กลิ่นรัตน์, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

⁴³ สุมิตร คุณานุกร, หลักสูตรและการสอน (กรุงเทพมหานคร : ชวนพิมพ์, 2523), หน้า 137.

⁴⁴ บุญศักดิ์ ใจจงกิจ, "บทความทางวิชาการ", ช่าว สจพ. ฉบับที่ 2 (ธันวาคม 2533), หน้า 1.

⁴⁵ศิริ รอดบุญธรรม, "การบริหารกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษา," (วิทยานันท์ปริญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 89.

⁴⁶ธีรพงศ์ ประสงค์ลาภ, "สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 32.

⁴⁷โกมินทร์ คล้ายวงศ์, "ความคิดเห็นของผู้บริหารและนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดบริการนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา," (วิทยานันท์ปริญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530), หน้า 77.

⁴⁸ปรีชา เมียนเพชร และคนอื่น ๆ, "สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 19.

⁴⁹สุวรรณ สุขสมภักดิ์, "สภาพแวดล้อมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาวิทยาเขตนครศรีธรรมราชในทัศนะของนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร," (วิทยานันท์ปริญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530), หน้า 76-78.

⁵⁰ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, "คัมภีร์มหาวิทยาลัย (กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทย์การพิมพ์, 2518), หน้า 134.

⁵¹สันต์ อู่อรุณ, "สภาพแวดล้อมวิทยาลัยพลศึกษาสุพรรณบุรีในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา," (วิทยานันท์ปริญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530), หน้า 55.

⁵²ดุขฎี สรรประดิษฐ์, "สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษายาบาลในกรุงเทพมหานครในทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์," (วิทยานันท์ปริญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529), หน้า 116.

⁵³ รัชนี้ อมรพันธ์, "การศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครุนครราชสีมาในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523), หน้า 90-91.

⁵⁴ กาญจนา ภาสพันธ์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 107.

⁵⁵ ปรีชา กลิ่นรัตน์, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

⁵⁶ พันส์ หันนาคินทร์, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

⁵⁷ กาญจนา คุณารักษ์, หลักสูตรและการสอน (นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2527), หน้า 171-175.

⁵⁸ สุมิตร คุณานุกร, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

⁵⁹ ธีระพงศ์ ประสงค์ลาภ, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 27.

⁶⁰ กรมอาชีวศึกษา, รายงานการศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมวิชาชีพในสถานศึกษากรมอาชีวศึกษา (กรุงเทพมหานคร : กรมอาชีวศึกษา, 2533), หน้า 9.

⁶¹ ศิริพร ตั้งจิรวงษ์, สิ่งที่ได้อ้างมาแล้ว, หน้า 34.

⁶² สิทธิ สายหล้า, "ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม การจัดสวัสดิการและบริการของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์," (สุรินทร์ : วิทยาลัยอาชีวศึกษา, 2534), หน้า 14.

^{๑๓} กล้า ทองขาว, เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารบุคลากรในโรงเรียน หน่วยงานที่ 11-15 (นันทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2526) หน้า 105-150.

^{๑๔} คณะนิสิตปริญญาโท, ปัญหาการบริหารกิจการนักเรียน (กรุงเทพมหานคร : แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 30.

^{๑๕} ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์, วัยรุ่นและการปรับปรุงบุคลิกภาพ (กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2519), หน้า 67-69.

^{๑๖} ไพบูรย์ สีนลารัตน์, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

^{๑๗} รังสรรค์ หันสันเทียะ, สิ่งที่ได้เข้ามาแล้ว, บทคัดย่อ.

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ พินศิริกุล. "การสำรวจปัญหาการเรียนสังคมและสังคมส่วนตัวของนักเรียน
โรงเรียนสาธิตช่างในกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.
- กล้า ทองขาว. เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารบุคลากรในโรงเรียน หน่วยที่ 11-15.
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2526.
- ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์. "ลักษณะครุฑี 4 ประการ." วิทยากร ปีที่ 21 ฉบับที่ 11 (มีนาคม
2513). หน้า 12-13.
- ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์. วิทยฐานะและการปรับปรุงบุคลากร. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2519.
- กองอนามัยโรงเรียน, กรมอนามัย. คู่มือการจัดตั้งพยาบาลประจำโรงเรียน. กรุงเทพ
มหานคร : โรงพิมพ์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2523.
- กาญจนา คุณารักษ์. หลักสูตรและการสอน. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2527.
- กาญจนา ภาสุรพันธ์. "ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัย
อาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 8." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- โกมินทร์ คล้ายวงศ์. "ความคิดเห็นของผู้บริหารและนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดบริการ
นักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา." วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานการสัมมนาเรื่องครูไทยในอนาคต.

กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

คณะนิสิตปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปัญหาการบริหารกิจการนักเรียน. กรุงเทพ

มหานคร : แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2518.

จรรยา ถาวรจักร. "สภาพแวดล้อมของวิทยาลัยครูในภาคกลาง." วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

เจลีเยว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ. รายงานผลการวิจัยเรื่องลักษณะครูที่ดี. กรุงเทพมหานคร

: โรงพิมพ์ตำราจ, 2520.

ชัชานาภรณ์ เสนาอักษร. "การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของวิทยาลัยอาชีวศึกษาของรัฐ

ในเขตกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2518.

ชาญชัย ศรีไสยเพชร. ทักษะและเทคนิคการสอน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พิทักษ์

อักษร, 2526.

คุณหญิง สวรรประดิษฐ์. "สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษานายบาลในกรุงเทพมหานครในทัศนะ

ของนักศึกษาและอาจารย์." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

ดุสิต คงตระกูล. "การบริหารกิจการนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคเหนือ." วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เต๋อนจิตต์ จิตต์อารี. "การคบเพื่อนของนิสิตหญิงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2522.

ธงชัย สุวัฒน์เมฆินทร์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : หน่วยงานพิเศษ
กรมอาชีวศึกษา, 2529.

ธงชัย สุวัฒน์เมฆินทร์. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ นุทธศักราช 2530. กรุงเทพมหานคร :
หน่วยงานพิเศษ กรมอาชีวศึกษา, 2530.

ธีระ นทีวุฒิกุล. "การศึกษาความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย."
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.

ธีรพงศ์ ประสงค์ลาภ. "การจัดกิจกรรมนักเรียนในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2528.

ธนู แสงศักดิ์. "ข้อคิดในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร." วิทยากร ปีที่ 10 ฉบับที่ 3
(ธันวาคม 2513), หน้า 13.

นางเยาว์ แก้วกังวาล. "ความคิดเห็นของนักเรียนนักศึกษาและครูอาจารย์เกี่ยวกับสภาพ
แวดล้อมวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2535.

นัยนา อ่างสันติกุล. "การวิเคราะห์องค์ประกอบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย."
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บรรจง ชูสกุลชาติ. "การอาชีวศึกษาเพื่อคุณภาพในสถานการณ์ปัจจุบัน." วารสารอาชีวศึกษา ปีที่ 3 ฉบับที่ 26 (พฤศจิกายน 2529), หน้า 18-35.
- บึงอร ชูวงศ์. "การศึกษาสภาพปัญหาที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- บุญศักดิ์ ใจจงกิจ. "บทความทางวิชาการ" ช่าว สจพ. ฉบับที่ 2 (ธันวาคม 2533), หน้า 1.
- บุญภาค คุ่มภัย. "การศึกษาเปรียบเทียบความต้องการทางสังคมของวัยรุ่นในวิทยาลัยครู วิทยาลัยอาชีวศึกษาและ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนครศรีธรรมราช." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.
- บุญเทียม เจริญยิ่ง. "นโยบาย 10 ประการของกรมอาชีวศึกษา" เอกสารการประชุม สัมมนาผู้บริหารสถานศึกษาทั่วประเทศ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2533 (1-8 พฤศจิกายน 2532), หน้า 1-26.
- บุญเลิศ กลางใจ. "การศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูในภาคเหนือ." วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- ประคอง กรรณสูตร. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ ฉบับปรับปรุงแก้ไข. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2525.
- ประดับ เรืองมาลัย. คู่มือสอนวิชาชีพครู ป.ม.. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2517.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศรี สุวัฒน์บุตร. "สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรามคำแหงในทัศนะของนักศึกษา." "

วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.

ปริญญา อังศุสิงห์. เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาบริหาร 532. กรุงเทพมหานคร :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ม.ป.ป.

ปรีชา กลิ่นรัตน์. "แนวความคิดแห่งจรรยาบรรณครูในสังคมไทย." วารสารศึกษาศาสตร์

(กุมภาพันธ์ 2526 - พฤษภาคม 2526), หน้า 6.

ปรีชาชาติมาลากร. รายงานการวิจัยคณะวิชาอุตสาหกรรมศิลป์. กรุงเทพมหานคร :

วิทยาลัยครูพระนคร, 2524.

ปรีชา เมียนเพชร และคนอื่น ๆ. การสำรวจสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยเกษตรกรรม

พัทลุง ปีการศึกษา 2533. พัทลุง : วิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง, 2533.

พงษ์ศักดิ์ วรสุเทพโรสถ. รวมบทความอาชีวศึกษา. กรุงเทพมหานคร : วิทยาการ, 2517.

พวงมณี อนันตพงศ์. "การศึกษาการดำเนินงานของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

วิทยาเขตเทคนิคภาคใต้." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

วัฒน์ น้อยแสงศิริ. "ระเบียบการสอนทั่วไป." มิตรครู ปีที่ 17 (กุมภาพันธ์ 2518),

หน้า 26-28.

พนัส หันนาคินทร์. การมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พิษณุโลก, 2524.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน นิมิตครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2530.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. "ความสัมพันธ์ในหมู่วิชาการศึกษาศึกษา" วารสารสภาการศึกษา (พฤษภาคม 2524), หน้า 47-55.

ปิฎก โสธร. หลักการบริหารการศึกษา. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2516.

เมธี ปิลันธนานนท์. การบริหารอาชีพและเทคนิคศึกษา. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2531.

รังสรรค์ หันสันเทียะ. "สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูนครราชสีมาในทัศนะของผู้บริหาร
อาจารย์และนักศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2526.

รัชณี อมรพันธ์. "การศึกษาสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ."
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัย, 2523.

ระวี ภาวิไล. "บรรยากาศทางวิชาการในวิทยาลัย." สภาการศึกษาแห่งชาติ ปีที่ 3
ฉบับที่ 7 (ตุลาคม 2525), หน้า 12-13.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

วสุนดี อิ่มแก้ว. "การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชา
คหกรรมในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา." วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารศึกษามหาวิทยาลัย, 2531.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- วิจิตร วรุตบางกูร. การวางแผนผังและพัฒนาสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ชนิษฐา
 การพิมพ์, 2524.
- วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล. การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา
 เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : ชนิษฐาการพิมพ์, 2523.
- วิจิตร ศรีสอ้าน. "การพัฒนาการเรียนการสอน" รายงานสรุปการสัมมนาเพื่อพัฒนาการ
 เรียนการสอน ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน (3-6 มิถุนายน 2519),
 หน้า 71.
- วิจิตร ศรีสอ้าน. หลักการอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2518.
- วัณย์ รังสินนท์. การวัดผลและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย
 สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2524.
- วิไลวรรณ นิธิยานุวัฒน์ และสมหวัง นิธิยานุวัฒน์. "วิธีประเมินสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย."
 วารสารครูศาสตร์ (พฤศจิกายน 2519 - ธันวาคม 2519), หน้า 22-23.
- ศิริ รอดบุญธรรม. "การบริหารกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษา."
 วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- ศิริพร ตั้งจีรวงษ์. "บทบาทของผู้บริหารในการดำเนินงานห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีและ
 อาชีวศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2531.

- สมบัติ วิจารณ์สาริกากุล. "สภาพแวดล้อมสถานประกอบการศึกษาเอกชนตามทัศนะของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหาร." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.
- สมบุรณ์ ทัททิมไทย. "กิจกรรมนักเรียน" วารสารเนาะเนว ปีที่ 12 (เมษายน 2521 - พฤษภาคม 2521), หน้า 27.
- สวัสดิ์ สุวรรณอักษร. เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานบุคคลในโรงเรียน หน่วยที่ 11-15. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2533.
- สันต์ อู่อรุณ. "สภาพแวดล้อมวิทยาลัยพลศึกษาสุพรรณบุรีในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
- สามัญศึกษา, กรม. คู่มือการบริหารการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524. กรุงเทพมหานคร : กรมสามัญศึกษา, 2524.
- สิทธิ์ สายหล้า. "ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม การจัดสวัสดิการและบริการของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์." สุรินทร์ : วิทยาลัยอาชีวศึกษา, 2534.
- สีปบุญท์ เกตุทัต. แนวคิดในการสร้างบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ป., (อัดสำเนา)
- สุเทพ ภิรมย์ราช. "สวัสดี ไชยคุณา : บทสัมภาษณ์." วารสารอาชีวศึกษา ปีที่ 1 ฉบับที่ 11 (สิงหาคม 2528), หน้า 28-29.

สุนทร พานิชกุล. "คู่มือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชา
คหกรรม. กรุงเทพมหานคร : หน่วยงานพิเศษ กรมอาชีวศึกษา, 2530.

สุئیย์ ภูพันธ์. "สภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
พุทธศักราช 2530 ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรมในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัย
อาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

สุมิตร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร : ชวนการพิมพ์, 2523.

สุวรรณ สุขสมภักดิ์. "สภาพแวดล้อมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขต
นครศรีธรรมราช ในทัศนะของนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหาร." วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.

สุวิทย์ สมานมิตร. "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามหาวิทยาลัย" วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2515.

สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมและประสานงานแห่งชาติ. นโยบายและแผนพัฒนา
เยาวชนระยะยาว. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริม
และประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, 2524.

อรรถพร คุณพันธ์. "การสร้างแบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย."
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

อาชีวศึกษา, กรม. การประชุมผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ
2533. กรุงเทพมหานคร : กรมอาชีวศึกษา, 2532.

อาชีวศึกษา, กรม. **ระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2529.**

กรุงเทพมหานคร : กรมอาชีวศึกษา, 2529.

อาชีวศึกษา, กรม. **รายงานการศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมวิชาชีพกรมอาชีวศึกษา.**

กรุงเทพมหานคร : กรมอาชีวศึกษา, 2530.

อุทิศ นวลเจริญ. "การศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา." **วิทยานิพนธ์ปริญตมทาบเทิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.**

อุทุมพร นวลเจริญ. "ลักษณะของอาจารย์มหาวิทยาลัยในอุดมคติ." **ครูศาสตร์ ฉบับที่ 2 (มีนาคม 2522 - เมษายน 2522), หน้า 71.**

Astin, Alexander W. **The College Environment.** New York : American Council on Education, 1968.

Chickering, Arther W. and Blackburn Robert . **The Undergraduate**
Boston : Manuscript, 1970.

Good, Carter V. **Dictionary of Education, 3 rd ed.** New York : McGraw-Hill, 1973.

Hall, Gene E. and Harward L. Genes. **Competency - Based Education.**
New Jersey : Prentice-Hall, 1976.

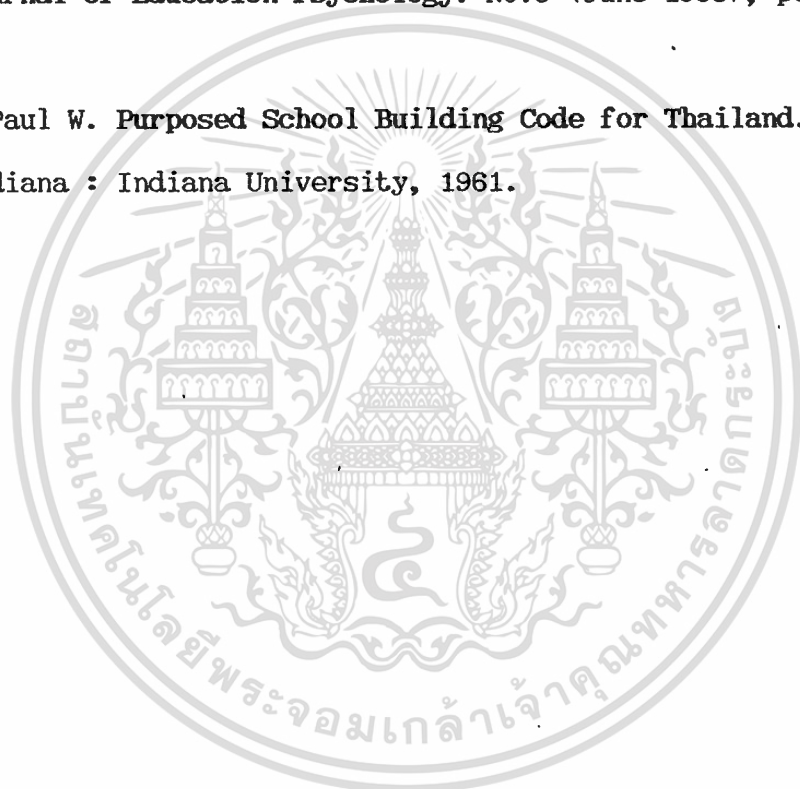
Harold, Webster. "Personality Change in College Student." In
College and Character. New York : Nevitt Stanford, 1964.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Jamias, Camelo J. "Student Extra-Curricular Activities and Public Relation." **Student Problem in Southeast Asia Universities.**
N.P. : University of Malaya, 1964.

Pace, C.R. and G.G. Stern. "An Approach to the Measurement of Psychological Characteristics of College Environment."
Journal of Education Psychology. No.5 (June 1958), p. 269.

Seagers, Paul W. **Purposed School Building Code for Thailand.**
Indiana : Indiana University, 1961.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่ง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ 16 /2535

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อ
และโครงการวิทยานิพนธ์ของ นางสาวสุณีย์ บุรณวิทย์

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นางสาวสุณีย์ บุรณวิทย์ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
และมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งให้มีคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์
ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

อาจารย์ไพรัตน์	ฝึกน้อย	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
ดร.อารีรัตน์	หิรัญโร	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม
2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์

อาจารย์ไพรัตน์	ฝึกน้อย	ประธานกรรมการ
ดร.อารีรัตน์	หิรัญโร	กรรมการ
รศ.ดร.เมธี	ปิลันธนาเนก	กรรมการ
อาจารย์อัจฉรา	สืบสิทธิ์สกุลไชย	กรรมการ
ดร.รวีวรรณ	มิระตระกูล	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 27. มกราคม พ.ศ. 2535

Wongw

(นางปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์)

คณบดี

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหามบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ดังนี้

ได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2535

1. นางสาวสุนีย์ บุณยวิทย์ ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อม ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา" โดยมี อ.ไพรัตน์ พิภน้อย เป็นอาจารย์ผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์ และ ดร.อารีรัตน์ หิรัญโร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ให้ เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 10 เมษายน 2535

(นายบุญวัฒน์ อัคร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1504.7/59

สำนักงานบัณฑิตศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนลาดกระบัง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๑๑ เมษายน 2535

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์
2. รายชื่อสถานศึกษา
3. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์

ด้วย นางสาวสุนีย์ บุรณวิทย์ เป็นนักศึกษาลึกสุดครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสถานแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา" ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการแล้วเมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2535

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออนุมัติให้นักศึกษาได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ในสถานศึกษาสังกัดหน่วยราชการของท่านตามรายชื่อสถานศึกษาที่แนบมาพร้อมนี้

หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายเมธี ปีฒันธานนท์)

รองคณบดีบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3269982-4 ต่อ 20

รายชื่อสถานศึกษาที่ต้องการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยของ

นางสาวสนีย์ บุณยวิทย์

1. วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี
3. วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี
4. วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี

ที่ ศธ 0908/ 4790

กรมอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ กทม.10300

๒๖ พฤษภาคม 2535

เรื่อง อนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีบัณฑิตศึกษา

อ้างถึง หนังสือสำนักงานบัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ ทม 1504.7 /59 ลงวันที่ 29 เมษายน 2535

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานบัณฑิตศึกษาแจ้งว่า นางสาวสุนีย์ บุรณวิทย์ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษา ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจาก
นักเรียนนักศึกษา ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำนวน 4 แห่ง สังกัดกรมอาชีวศึกษา เพื่อเรียบเรียงการทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มภาคกลาง
กรมอาชีวศึกษา" ความละเอียดดังกล่าวแล้วนั้น

กรมอาชีวศึกษาพิจารณาแล้ว อนุญาตให้ดำเนินการได้

อนึ่ง แบบสอบถามที่กรมอาชีวศึกษาพิจารณาอนุญาตให้ใช้เก็บข้อมูล จะมีตราประทับและลายมือชื่อ
กำกับทางมุมขวาของแบบสอบถามทุกแผ่น เพื่อใช้เป็นคั่นแบบในการเก็บข้อมูลต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางศรีนวล โทมลวนิช)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

โทรศัพท์ 2829357, 2822549

ที่ ศธ 0908/11๖๖

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา-กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม.10300

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอลาอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม

ด้วยกรมอาชีวศึกษาได้พิจารณาอนุญาตให้ นางสาวสุนีย์ บุรณวิทย์ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง แจกแบบสอบถามแก่นักเรียนนักศึกษา ของวิทยาลัยแห่งนี้ เพื่อเรียบเรียงการทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง "ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา"
ทั้งนี้จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการอำนวยความสะดวกการเก็บข้อมูลครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวอิชญา มัลลิกะมาส)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช ศึกษาราชการแทน

ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ฝ่ายวิชาการและส่งเสริมการศึกษา

โทร. 2829357, 2822549

ที่ ศธ 0908/11๓๖

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา-กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม.10300

๒๙ พฤษภาคม 2535

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

ด้วยกรมอาชีวศึกษาได้พิจารณาอนุญาตให้ นางสาวสุนีย์ บุรณวิทย์ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง แจกแบบสอบถามแก่นักเรียนนักศึกษา ของวิทยาลัยแห่งนี้ เพื่อเรียบเรียงการหาวิทยานิพนธ์
เรื่อง "ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา"
ทั้งนี้จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการอำนวยความสะดวกการเก็บข้อมูลครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวอิชฌา มัลลิกะมาส)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช รักษาการแทน

ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ฝ่ายวิชาการและส่งเสริมการศึกษา

โทร. 2829357, 2822549

ที่ ศธ 0908/11๑๓

กองวินยวชยอชวศึกษา-กรมอชวศึกษา
กระทรวงศกษาธการ กทม.10300

๒9 พฤษภาคม 2535

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอชวศึกษากาญจนบุรี

ทวยกรมอชวศึกษาได้พิจารณาอนุญาตให้ นางสาวสุนัย บุรณวิทย์ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตรวุฒศานกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง แจกแบบสอบถามแก่นักเรียนนักศึกษา ของวิทยาลัยแห่งนี้ เพื่อเรียบเรียงการทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง "ความคึกเห็นของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอชวศึกษา กลุ่มภาคกลาง กรมอชวศึกษา"
ทั้งนั้นจึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการอ่านวยความสะดวกการเก็บข้อมูลครั้งนั้นทวย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวอชชมา มัลลิกะมาส)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอชวศึกษานครศรีธรรมราช รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยอชวศึกษา

ฝ่ายวิชาการศึกษาและส่งเสริมการศึกษา

โทร. 2829357, 2822549

ที่ ศธ 0908/11๓๖

กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา-กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม.10300

๒๙ พฤษภาคม 2535

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี

ด้วยกรมอาชีวศึกษาได้พิจารณาอนุญาตให้ นางสาวสุนีย์ บุรตวิทย์ นักศึกษาหลักสูตร
ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง แจกแบบสอบถามแก่นักเรียนนักศึกษา ของวิทยาลัยแห่งนี้ เพื่อเรียบเรียงการหาวิทยานิพนธ์
เรื่อง "ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มภาคกลาง กรมอาชีวศึกษา"
ดังนั้นจึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการอำนวยความสะดวกการเก็บข้อมูลครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวอัชฌา มัลลิกะมาส)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช รักษาการแทน

ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ฝ่ายวิชาการและส่งเสริมการศึกษา

โทร. 2829357, 2822549

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อม

ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มภาคกลาง

กรุณาตอบแบบสอบถามนี้ทุกข้อ โดยตอบให้ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนให้มากที่สุด เพราะคำตอบของนักเรียนจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณนักเรียนเป็นอย่างมากที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ จำนวน 90 ข้อ โดยแบ่งเป็น 7 ด้านดังนี้

1. ความคิดเห็นด้านอาจารย์ผู้สอน จำนวน 13 ข้อ
2. ความคิดเห็นด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 18 ข้อ
3. ความคิดเห็นด้านกิจกรรมนักเรียน จำนวน 10 ข้อ
4. ความคิดเห็นด้านการบริการนักเรียน จำนวน 15 ข้อ
5. ความคิดเห็นด้านการปกครอง จำนวน 8 ข้อ
6. ความคิดเห็นด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน จำนวน 10 ข้อ
7. ความคิดเห็นด้านอาคารสถานที่ จำนวน 16 ข้อ

รวม 90 ข้อ

ตอนที่ 1

ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียน

1. คณะวิชาที่ศึกษา

() คหกรรมศาสตร์

() บริหารธุรกิจ

() ศิลปหัตถกรรม

2. เพศ

() หญิง

() ชาย

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คะแนนเฉลี่ยสะสมครั้งสุดท้าย.....

ตอนที่ 2

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ข้อความต่อไปนี้ เป็นข้อความถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ โดยให้นักเรียนพิจารณาว่าข้อความที่กำหนดให้นั้นมีสภาพตรงกับความเป็นจริงเพียงใดให้ทำเครื่องหมาย ดังนี้

มากที่สุด	เป็นสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงมากที่สุด
มาก	เป็นสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงมาก
ปานกลาง	เป็นสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงปานกลาง
น้อย	เป็นสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงน้อย
น้อยที่สุด	เป็นสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงน้อยที่สุดหรือไม่เป็นจริงเลย

ข้อ	ข้อความต่อไปนี้ตรงกับสภาพที่เป็นจริงเพียงใด	ตรงต่อสภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ด้านอาจารย์ผู้สอน</u>						
1	อาจารย์เป็นผู้มีความรู้ดีในวิชาที่สอน.....					
2	อาจารย์เป็นผู้มีประสบการณ์กว้างขวางในวิชาชีพ.....					
3	อาจารย์มีความสามารถในการสอน.....					
4	อาจารย์เป็นผู้มีความรับผิดชอบสูง.....					
5	อาจารย์มีความเสียสละ.....					
6	อาจารย์มีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน.....					
7	อาจารย์มีความเป็นกันเองกับนักเรียน.....					
8	อาจารย์มีบุคลิกน่าเลื่อมใสศรัทธา.....					
9	อาจารย์ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี.....					
10	อาจารย์มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ.....					
11	อาจารย์มีความสุขอารมณ์ดี.....					
12	ข้าพเจ้ามีความสุขและอบอุ่นเมื่ออยู่ใกล้ชิดอาจารย์.....					
13	ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจในตัวอาจารย์ของข้าพเจ้า.....					
<u>ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน</u>						
14	เนื้อหาวิชาที่สอนมีความทันสมัย.....					
15	อาจารย์มีการเตรียมการสอนอย่างดี.....					
16	อาจารย์ส่วนใหญ่มีเทคนิควิธีการสอนที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย.....					

ข้อ	ข้อความต่อไปนี้ตรงกับสภาพที่เป็นจริงเพียงใด	ตรงต่อสภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
17	อาจารย์ใช้เอกสารและอุปกรณ์การสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา.....					
18	อาจารย์อธิบายให้ความรู้ได้กว้างขวางทันสมัยนอกเหนือจากตำราเรียน.....					
19	อาจารย์ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง.....					
20	ในการประเมินผลงานอาจารย์ได้ชี้แจงข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไขอย่างมีเหตุผล.....					
21	การมอบหมายงานให้ฝึกปฏิบัติ อาจารย์ได้ชี้แจงขั้นตอนให้เข้าใจอย่างชัดเจน.....					
22	อาจารย์ได้ติดตามผลงานและสอบถามความก้าวหน้าของงานที่มอบหมายอย่างสม่ำเสมอ.....					
23	การวัดผลและประเมินผลงานเป็นไปอย่างถูกต้องและยุติธรรม.....					
24	การฝึกปฏิบัติมีวัสดุฝึกอย่างพอเพียง.....					
25	การฝึกภาคปฏิบัติได้ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย...					
26	เครื่องมือและอุปกรณ์ในการฝึกภาคปฏิบัติอยู่ในสภาพสมบูรณ์ ใช้การได้ดี.....					
27	จำนวนเครื่องมือและอุปกรณ์ในการฝึกภาคปฏิบัติมีความพอเพียง.....					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	ข้อความต่อไปนี้ตรงกับสภาพที่เป็นจริงเพียงใด	ตรงต่อสภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
28	กิจกรรมการเรียนที่อาจารย์จัดให้เป็นการเสริมทักษะทางวิชาชีพได้ดี.....					
29	การเรียนการสอนแบบครบวงจรทำให้นักเรียนมีความมั่นใจที่จะประกอบอาชีพ.....					
30	วิทยากรที่เชิญมาบรรยายเป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพ....					
31	นักเรียนสามารถนำความรู้ภาคปฏิบัติไปใช้ในชีวิตประจำวันได้..... <u>ด้านกิจกรรมนักเรียน</u>					
32	การจัดแข่งขันกีฬาภายในวิทยาลัยทำให้นักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีในหมู่นักเรียน.....					
33	การจัดกิจกรรมร่วมกับท้องถิ่นในวันสำคัญต่าง ๆ สามารถเผยแพร่ชื่อเสียงของวิทยาลัย.....					
34	โครงการกิจกรรมองค์การวิชาชีพที่วิทยาลัยจัดดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน.....					
35	นักเรียนได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมองค์การวิชาชีพ.....					
36	การแข่งขันทักษะวิชาชีพมีส่วนช่วยกระตุ้นให้นักเรียนตั้งใจเรียน.....					
37	โครงการพัฒนาชนบททำให้นักเรียนมีโอกาสช่วยสังคม..					

ข้อ	ข้อความต่อไปนี้ตรงกับสภาพที่เป็นจริงเพียงใด	ตรงต่อสภาพที่เป็นจริง				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
38	วิทยาลัยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกความเป็น ประชาธิปไตยในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ.....					
39	วิทยาลัยได้ให้การสนับสนุนด้านการเงินในการจัด กิจกรรมอย่างพอเพียง.....					
40	วิทยาลัยได้ให้การสนับสนุนอำนวยความสะดวกแก่ นักเรียนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ.....					
41	นิทรรศการที่วิทยาลัยได้จัดนั้นทำให้นักเรียนมีโอกาส แสดงความสามารถ..... <u>ด้านการบริการนักเรียน</u>					
42	วิทยาลัยให้บริการตำรา เอกสารและวารสารเพื่อการ ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ.....					
43	วิทยาลัยได้จัดที่นั่งสำหรับนักเรียนค้นคว้าในห้องสมุด อย่างเพียงพอ.....					
44	วิทยาลัยได้จัดสภาพแวดล้อมห้องสมุดเอื้ออำนวยต่อการ ศึกษาค้นคว้า.....					
45	วิทยาลัยจัดบริการข่าวสารและข้อมูลด้านอาชีพและการ ศึกษาต่อได้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์.....					
46	วิทยาลัยได้จัดบริการข่าวสารข้อมูลด้านอาชีพที่ถูกต้อง และทันสมัย.....					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	ข้อความต่อไปนี้ตรงกับสภาพที่เป็นจริงเพียงใด	ตรงต่อสภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
47	วิทยาลัยจัดปฐมนิเทศให้นักเรียนเข้าใจถึงหลักสูตรและกระบวนการเรียน.....					
48	วิทยาลัยให้บริการด้านสุขภาพแก่นักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีและเหมาะสม.....					
49	วิทยาลัยจัดบริการน้ำดื่มและน้ำใช้สะอาดและปลอดภัย.....					
50	วิทยาลัยจัดบริการอาหาร โดยคำนึงถึงปริมาณและคุณภาพ.....					
51	วิทยาลัยได้อำนวยความสะดวกด้านบริการไปรษณีย์ โทรเลขและโทรศัพท์.....					
52	วิทยาลัยได้อำนวยความสะดวกเรื่องการจัดผลการเรียนและการลงทะเลเบียนเรียน.....					
53	วิทยาลัยได้จัดทุนอุดหนุนให้นักเรียนได้พอเพียงแก่ความจำเป็น.....					
54	วิทยาลัยมีหลักเกณฑ์การคัดเลือกนักเรียนเข้ารับทุนอุดหนุนการศึกษาไว้อย่างชัดเจน.....					
55	วิทยาลัยบริการจัดหางานพิเศษให้นักเรียนหารายได้ระหว่างเรียนได้เหมาะสมและปลอดภัย.....					
56	วิทยาลัยจัดปฐมนิเทศทำให้นักเรียนได้แนวทางที่จะไปประกอบอาชีพและศึกษาต่อ.....					

ข้อ	ข้อความต่อไปนี้ตรงกับสภาพที่เป็นจริงเพียงใด	ตรงต่อสภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ด้านการปกครอง</u>					
57	กฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติของวิทยาลัย นักเรียนสามารถปฏิบัติได้.....					
58	การอบรมตักเตือนเกี่ยวกับความประพฤติก่อนเข้าเรียนในตอนเช้าช่วยให้นักเรียนได้ปฏิบัติตนได้ถูกต้องเหมาะสม.....					
59	วิทยาลัยได้จัดอาจารย์ดูแลนักเรียนนอกสถานที่เป็นการช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนได้ทันที่.....					
60	การปลูกฝังการรักษาความสะอาด รักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นการสร้างจริยธรรมให้กับนักเรียน....					
61	วิทยาลัยลงโทษนักเรียนที่ทำผิดกฎ ระเบียบได้อย่างเหมาะสม.....					
62	อาจารย์ฝ่ายปกครองให้คำปรึกษาแก่นักเรียนอย่างใกล้ชิด ช่วยแก้ไขปัญหาด่าง ๆ ได้ผลดี.....					
63	วิทยาลัยได้ยกย่องชมเชยนักเรียนที่ทำความดีอย่างสม่ำเสมอ.....					
64	วิทยาลัยประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อแก้ปัญหาคความประพฤติของนักเรียนได้ผลดี.....					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	ข้อความต่อไปนี้ตรงกับสภาพที่เป็นจริงเพียงใด	ตรงต่อสภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน</u>						
65	ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ ยินดีช่วยเหลือซึ่งกันและกันเมื่อมีโอกา.....					
66	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา ข้าพเจ้าจะปรึกษาเพื่อน.....					
67	นักเรียนรุ่นพี่ช่วยเหลือรุ่นน้อง.....					
68	นักเรียนรุ่นพี่ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่รุ่นน้อง.....					
69	นักเรียนรุ่นน้องให้การยอมรับนับถือรุ่นพี่ดี.....					
70	นักเรียนส่วนใหญ่มีความรักใคร่สามัคคีกันดี.....					
71	นักเรียนให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดีในการทำกิจกรรมของวิทยาลัย.....					
72	นักเรียนของวิทยาลัยเป็นตัวอย่างที่ดีต่อเยาวชนทั่วไปได้.....					
73	เพื่อน ๆ ของข้าพเจ้าเป็นผู้ที่มีความสามารถเป็นผู้นำกลุ่มได้.....					
74	นักเรียนร่วมกันทบทวนบทเรียนเพื่อช่วยเหลือด้านการเรียนซึ่งกันและกัน.....					
<u>ด้านอาคารสถานที่</u>						
75	สภาพห้องเรียนและห้องปฏิบัติการถ่ายเทอากาศได้ดี...					
76	สภาพห้องเรียนและห้องปฏิบัติการมีแสงสว่างเพียงพอ..					
77	ระบบไฟฟ้าในห้องปฏิบัติการมีความปลอดภัยสูง.....					
78	ห้องสุขาสะอาดถูกสุขลักษณะ.....					

ข้อ	ข้อความต่อไปนี้ตรงกับสภาพที่เป็นจริงเพียงใด	ตรงต่อสภาพที่เป็นจริง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
79	ห้องสุขามีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน.....					
80	โรงอาหารสะอาดถูกสุขลักษณะ.....					
81	โรงอาหารมีจำนวนที่นั่งสำหรับรับประทานอาหารเพียงพอ.....					
82	สถานที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์เพียงพอกับจำนวนนักเรียน.....					
83	ห้องประชุมของวิทยาลัยมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน.....					
84	ทางเดินเชื่อมติดต่อกันระหว่างอาคารต่าง ๆ ภายในบริเวณวิทยาลัยสะอาดและปลอดภัย.....					
85	วิทยาลัยจัดห้องรับแขกสำหรับผู้ปกครองที่มาเยี่ยมเยียนนักเรียนเป็นประจำ.....					
86	วิทยาลัยให้การดูแลอาคารสถานที่ได้สะอาดและสวยงามอยู่เสมอ.....					
87	วิทยาลัยได้จัดที่นั่งพักผ่อนและสังสรรค์ในหมู่นักเรียนอย่างเพียงพอ.....					
88	วิทยาลัยจัดสถานที่และอุปกรณ์การเล่นกีฬาเพียงพอกับจำนวนนักเรียน.....					
89	วิทยาลัยจัดตกแต่งบริเวณได้ร่มรื่นและสวยงาม.....					
90	วิทยาลัยได้มีการบำรุงรักษาอาคารให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ใช้งานได้ดี.....					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - นามสกุล นางสาวสุรีย์ บูรณวิทย์

วัน เดือน ปีเกิด วันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ.2480

สถานที่เกิด ตำบลท้ายหาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม

ประวัติการศึกษา พ.ศ.2496 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตรี "ถาวรานุกุล"
ประจำจังหวัดสมุทรสงคราม

พ.ศ.2499 ประกาศนียบัตรประโยคครูประถม (ป.ป.การเรือน)
โรงเรียนการเรือนพระนคร

พ.ศ.2502 ประกาศนียบัตรประโยควิชาชั้นสูงและประโยคครู
มัธยมอาชีวศึกษา (ปวส. และ ป.ม.อ.) วิทยาลัย
เทคนิคกรุงเทพฯ

พ.ศ.2521 ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์ 3 ระดับ 8 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี สังกัดกองวิทยาลัย
อาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา